

Säkerhetsläget i Afghanistan (version 2.0)

MIGRATIONSVERKETS FUNKTION FÖR LAND- OCH OMVÄRLDSANALYS

Den 1 maj 2019 inrättade Migrationsverket en ny funktion för land- och omvärlds-
analys. Funktionen benämns Migrationsanalys och finns inom Migrationsverkets
Nationella samordningsavdelning. Migrationsverkets system för landinformation,
Lifos, fortsätter att vara den plats där rapporter publiceras.

LANDINFORMATION FÖR HANDLÄGGNING AV MIGRATIONSÄRENDEN

Denna rapport är framtagen av Migrationsverket i enlighet med [EU:s allmänna riktlinjer för framtagande av landinformation](#) (2008). Rapporten innehåller landinformation avsedd för handläggning av migrationsärenden.

Rapporten bygger på noggrant utvalda informationskällor. Alla källor refereras med undantag för beskrivning av allmänt kända förhållanden.

Informationen i rapporten återspeglar inte Migrationsverkets ståndpunkt i en viss fråga och Migrationsverket har inte för avsikt att genom rapporten göra politiska eller rättsliga ställningstaganden.

Landinformation: Säkerhetsläget i Afghanistan

2020-04-07, version 2.0

Rapporten är utgiven av Nationella samordningsavdelningen, Migrationsanalys – Migrationsverkets funktion för land- och omvärldsanalys. Rapporten har publicerats i Migrationsverkets databas för landinformation, Lifos, © Migrationsverket (Swedish Migration Agency), 2020.

Publikationen kan laddas ner från <http://lifos.migrationsverket.se>

Innehåll

1	Inledning	5
1.1	Att skriva om asyrlättsligt relevanta aspekter av säkerhetsläget	5
2	Aktuell konfliktkontext.....	7
2.1	En process mot fred?.....	8
2.2	Ett omstritt presidentval.....	9
3	Övergripande om trender och konfliktmönster 2019	10
4	Säkerhetsläget 2019 utifrån olika konfliktindikatorer	12
4.1	Säkerhetsincidenter.....	12
4.1.1	Incidenttyper och urskillningslöst våld.....	12
4.1.2	Incidenter initierade av upprorssidan	13
4.2	Civila offer (dödade och skadade) för konflikten.....	15
4.2.1	Civila offer på provinsnivå.....	16
4.2.2	Andelen civila offer som olika aktörer orsakat	20
4.2.3	Angrepp avsiktligt riktade mot civila	21
4.2.4	ISKP och sekteristiskt våld.....	22
4.3	Konfliktrelaterade dödsoffer och våldshändelser som resulterat i dödsoffer (civila och kombattanter).....	23
4.3.1	Konfliktrelaterade dödsoffer på provinsnivå.....	25
4.3.2	Våldshändelser som resulterat i dödsoffer på provinsnivå.....	26
4.4	Internflyktingar (konfliktorsakade).....	28
4.5	Parternas territoriella inflytande och kontroll.....	30
5	Analys av konfliktläget i olika områden	35
5.1	Konfliktens geografiska utbredning.....	35
5.2	Konfliktläget i olika regioner/provinser	36
5.2.1	Södra regionen (Helmand, Kandahar, Zabul, Uruzgan, Nimroz)	36
5.2.2	Östra regionen (Nangarhar, Kunar, Laghman, Nuristan).....	39
5.2.3	Sydöstra regionen (Ghazni, Paktya, Paktika, Khost).....	42
5.2.4	Norra regionen (Faryab, Balkh, Jawzjan, Samangan, Sar-e Pul).....	45
5.2.5	Nordöstra regionen (Kunduz, Baghlan, Takhar, Badakhshan).....	47
5.2.6	Västra regionen (Herat, Farah, Badghis, Ghor)	49
5.2.7	Centrala höglandsregionen (Bamyan, Daikundi)	51
5.2.8	Centrala regionen (Kabul, Kapisa, Parwan, Logar, Wardak, Panjshir).....	51
5.2.9	Säkerhetssituationen i Kabul stad.....	52

6	Kort om säkerhetsmässiga trender under första kvartalet 2020	55
7	Den humanitära situationen	56
7.1	Översikt över den humanitära situationen	57
7.1.1	Fattigdom, försörjning och livsmedelsförsörjning	57
7.1.2	Utbildning och sjukvård	60
7.1.3	Övrigt om den humanitära situationen	60
7.2	Återvändare och internflyktingar	61
7.3	Situationen för återvändare och internflyktingar i huvudstaden Kabul	65
7.3.1	Bakgrund	65
7.3.2	Försörjning	66
7.3.3	Bostadsförhållanden	67
7.3.4	Utbildning och sjukvård	69
7.3.5	Nätverk	70
7.3.6	Återvändare från Europa	71
7.4	Sammanfattande analys av den humanitära situationen	72
8	Avslutande analys och framåtblick	74
	Summary	78
	Källförteckning	80
	Elektroniska källor	80
	Muntliga källor	91
	Otryckta källor	91

1 Inledning

Denna rapport om säkerhetsläget i Afghanistan har tagits fram av Migrationsanalys – Migrationsverkets funktion för land- och omvärldsanalys, utifrån en beställning från Migrationsverkets rättsavdelning. Rapporten är en uppdatering av den ursprungliga versionen (1.0) som tidigare publicerats av Lifos, Migrationsverkets dåvarande expertorgan för land- och omvärldsanalys. Den ursprungliga versionen (1.0) är mer omfattande i delar avseende exempelvis historisk konfliktutveckling, aktörsbeskrivning samt kontext, varför den rekommenderas även fortsättningsvis för det fall fördjupning önskas i dessa delar.¹

I denna rapport är huvudfokus säkerhetsläget och konflikttrender i landet under 2019. Ett kapitel tillägnas också den humanitära situationen samt situationen för internflyktingar och återvändare.

Beträffande konflikttrender avser kvantitativ data gällande olika konfliktindikatorer helåret 2019. Rapporten kompletteras dock även med information om begynnande trender 2020 liksom med annan information som bedöms vara av betydelse för konfliktutvecklingen framöver. Rapporten omfattar dock inte skeenden efter den 27 mars 2020 då en gräns för inhämtning av information sattes.

Tidigare versioner

Version	Titel	Datum	Lifos rapportnummer
1.0	Säkerhetsläget i Afghanistan	2018-12-04	42414

1.1 Att skriva om asylrättsligt relevanta aspekter av säkerhetsläget

Rapporten syftar främst till att beskriva och analysera konflikten med fokus på indikatorer och förhållanden som bedöms vara av relevans för rättsavdelningens rättsliga bedömningar² av säkerhetsläget i Afghanistan. Till sådana indikatorer hör exempelvis antalet säkerhetsincidenter, antalet civila offer för konflikten liksom antalet internflyktingar. Andra omständigheter av betydelse för den rättsliga bedömningen av en konflikt är konfliktparternas metoder och taktik, konfliktens geografiska utbredning, territoriell kontroll samt konfliktaktörernas eventuella övergrepp mot civilbefolkningen i sina respektive inflytelsesfärer eller kontrollområden. Vidare är konfliktens påverkan på den humanitära situationen också en faktor som kan beaktas.³ Information om det humanitära läget är också relevant när Migrationsverket ska ta ställning till rimlighetskriteriet vid bedömningar om internflykt.

¹ Migrationsverket, Lifos, *Säkerhetsläget i Afghanistan*, 2018-12-04, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

² Migrationsanalys producerar landinformation och beskriver konfliktläget i landet medan Migrationsverkets rättsavdelning ansvarar för de rättsliga bedömningarna av konflikten, ofta publicerade i s.k. rättsliga ställningstaganden eller rättsliga kommentarer.

³ Migrationsverket, rättsavdelningen, *Omständigheter som har betydelse för att bedöma konflikter inom flyktingrätten*, 2017-11-20, dnr. 1.3.4-2017-125463, s. 20ff.

Enligt Migrationsanalys kan även uppgifter om antalet offer bland kombattanterna⁴ säga något om våldsnivån och konfliktens riktning, varför också sådana uppgifter inkluderas i denna rapport. Förluster bland kombattanterna säger dock inte nödvändigtvis något om konfliktens påverkan på civilbefolkningen. I vissa fall kan strider tänkas vara begränsade till områden där få civila vistas och därmed drabbas av konflikten. Att titta på våldsnivåer utifrån offer bland kombattanterna kan dock erbjuda viktig tolkningshjälp till annan statistik och information om olika skeenden på marken. Det faktum att antalet civila offer i ett område kraftigt minskar under en period behöver inte innebära att konflikten och striderna där har avtagit. I vissa fall kan det istället bero på att området har avfolkats genom att många civila redan flytt striderna där.

Statistik avseende ovan nämnda konfliktindikatorer utgör ofta viktig data för att bedöma konfliktens intensitet och påverkan på civilbefolkningen, men bör generellt hanteras med varsamhet.⁵ Uppgifter om civila offer kan i vissa fall vara mycket osäkra samt bygga på uppskattningar utan närmare undersökningar av offrens status som civila. I Afghanistan, dokumenteras dock civila offer av FN utifrån en strikt metod, vilken innebär att det krävs tre av varandra oberoende källor för att siffrorna ska anses bekräftade. Metoden innebär därmed att det kan förväntas föreligga viss underrapportering. När det gäller statistik och Afghanistan måste man vidare ha i åtanke att det inte finns några säkra uppgifter om befolkningens mängd i landet på grund av ofullständiga folkräkningar och bristfällig folkbokföring.⁶ Detta är något som bör beaktas när man exempelvis tittar på ett "densitetsmått" för indikatorerna (till exempel antalet säkerhetsincidenter, civila offer eller internflyktingar i förhållande till folkmängd i en provins eller i en stad).

Det är enligt Migrationsanalys viktigt att kvantitativ data avseende enskilda indikatorer också åtföljs av mer kvalitativ information om konflikten samt att den landspecifika kontexten vägs in i tolkningen av data och enskilda konflikthändelser.

Att följa säkerhetsläget i Afghanistan och beskriva situationen är enligt Migrationsanalys en komplex uppgift. Afghanistan består av 34 provinser och cirka 400⁷ distrikt, och konfliktens "rörlighet" samt geografiska bredd gör det svårt att vid ett givet tillfälle presentera en rättvisande och detaljerad konfliktbild som står sig över tid. Det har även på senare år på grund av informationstillgången blivit allt svårare att följa säkerhetstrender i landet. Allt fler områden är exempelvis otillgängliga på grund av strider och konfliktparterna har blivit mindre transparenta. Källor till olika typer av allmänt tillgänglig konfliktdata har också blivit färre, och oregelbunden rapportering samt skilda rapporteringsperioder innebär att det kan vara svårt att jämföra konfliktdata över tid.⁸ När det gäller den mediala täckningen av konflikthändelser ger den också upphov till en viss geografisk snedvridning då vissa platser har bristande medial bevakning. Under perioden då den internationella missionen ISAF:s⁹ mandat gällde i Afghanistan

⁴ Begreppet kombattanter används i rapporten som synonymt med "de stridande parterna" och innebär inte att dessa stridande nödvändigtvis omfattas av den folkrättsliga definitionen av termen kombattant.

⁵ Migrationsverket, rättsavdelningen, s. 21.

⁶ Migrationsverket, Migrationsanalys, *Landinformation: Afghanistan – Medborgarskap, folkbokföring och identitetshandlingar (version 2.0)*, 2020-02-25, s. 9, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

⁷ Distriktsindelningen har ändrats över tid genom bland annat inrättande av temporära distrikt och olika källor anger ofta olika siffror på hur många distrikt som finns i landet. Afghanska myndigheter föreslog dock inför parlamentsvalet den 20 oktober 2018 en indelning av landet i 387 distrikt. Enligt en genomgång som gjorts av Afghanistan Analysts Network (AAN) över listan av de 387 distrikten finns ett antal tveksamheter som ger upphov till frågetecken om det angivna antalet, se Afghanistan Analysts Network (AAN), *The Afghanistan Election Conundrum (12): Good news and bad news about district numbers*, 2018-08-16, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

⁸ AAN, *More violent, more widespread: Trends in Afghan security in 2017*, 2018-01-29, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

⁹ ISAF - International Security Assistance Force in Afghanistan. Missionen hade ett stridsmandat och verkade i landet 2001–2014 (under ledning av NATO från 2003). Missionens primära syfte var att bistå med säkerhet i landet och att bygga upp de afghanska säkerhetsstyrkorna samt förhindra landet från att återigen

fanns en högre upplösning avseende tillgänglig information och fler detaljer om olika konfliktrelaterade händelser.¹⁰

Trots konfliktens rörlighet där upprorsgrupperna iscensätter nya offensiver på skilda platser i landet går det dock att se vissa tydliga mönster avseende i vilka regioner och provinser konflikten över tid mestadels har varit, och är som mest aktiv. Även om uppgiften att beskriva konfliktläget i landet är komplex publiceras fortsatt relevant säkerhetsrelaterad data av ett antal olika aktörer. Denna rapport baseras på sådan information jämte information från initierade källor på plats i landet samt annan rapportering som bedöms som relevant för att beskriva situationen och ge en kontextuell förståelse av den pågående konflikten. Migrationsanalys har som en del av informationsinhämtningen varit i Kabul under januari 2020 och där intervjuat ett antal experter med mycket god kunskap om säkerhetsläget i landet.

I den mån det i rapporten förekommer begrepp som inte definieras och som sammanfaller med flyktingrättsliga begrepp vill Migrationsanalys betona att begreppen i rapporten används som generella termer och inte med den specifika innebörd som dessa begrepp har i rättsliga sammanhang.

Migrationsanalys använder begreppet "väpnade upprorsgrupper" och ibland "upprorssidan" för att beteckna den sida som strider mot den afghanska regeringen och de internationella styrkorna. Talibanrörelsen är den alltigenom dominerande aktören på upprorssidan. Det ska dock betonas att "upprorssidan" inte är en enad front. Stridigheter pågår och konflikter finns även inom "upprorsgrupperna". Exempelvis strider talibanrörelsen mot ISKP¹¹ och tidvis har även våld blossat upp mellan huvudfåran av talibanrörelsen och dess utbrytargren "Rasool-gruppen".

Migrationsanalys använder sig vidare av begreppet "regeringssidan" som ett samlingsnamn för både de afghanska säkerhetsstyrkorna, olika regeringsvänliga miliser och de internationella styrkor som ger dem understöd i konflikten.

2 Aktuell konfliktkontext

Den pågående väpnade konflikten i Afghanistan klassificeras av FN som en icke internationell inre väpnad konflikt mellan den afghanska regeringen och dess styrkor (med understöd av internationell trupp) gentemot ickestatliga väpnade upprorsgrupper, dominerande av talibanrörelsen.¹² För en fördjupad bild av konfliktaktörer och konfliktutvecklingen sedan 2014 hänvisas till Lifos [rapport om säkerhetsläget](#) (version 1.0) från 2018.

Viktiga politiska skeenden med stor betydelse för konfliktutvecklingen 2019 har varit de olika förhandlingsrundorna mellan USA och talibanrörelsen (som ett första led i en tänkt fredsprocess) liksom det genomförda presidentvalet i september. Den afghanska regeringen har

bli en tillflyktsort för terrorgrupper. Från 2011 började ISAF gradvis överföra säkerhetsansvaret till de afghanska styrkorna, vilka från 2013 började ta ledning över säkerhetsoperationerna runt om i landet. Säkerhetsövergången fullbordades vid slutet av 2014. Då övertog de afghanska styrkorna fullt ansvar för landets säkerhet och ISAF:s mission avslutades. ISAF ersattes av den icke-stridande och betydligt mindre missionen Resolute Support (RS) den 1 januari 2015, se NATO (North Atlantic Treaty Organization), ISAF's mission in Afghanistan (2001–2014), 2015-09-01, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

¹⁰ Therese Pettersson, Projektledare, UCDP (Uppsala Conflict Data Program), Telefonsamtal, 2018-09-13.

¹¹ Islamiska staten Khorasanprovinsen. Gruppen utgör den afghanska grenen av Islamiska Staten/Daesh. Olika benämningar används av olika källor i den afghanska kontexten men Migrationsanalys har valt att genomgående referera till gruppen som ISKP.

¹² Lifos, 2018-12-04.

dock varit utesluten från förhandlingsprocessen som pågått mellan USA och talibanrörelsen i Doha under det gångna dryga året, varför viktiga frågor nu återstår att lösa för att processen ska leda in i en reell fredsprocess mellan de afghanska parterna: talibanrörelsen samt regeringen och anhängare av den afghanska republiken.

2.1 En process mot fred?

Efter mer än ett år av förhandlingsrundor i den qatariska huvudstaden Doha, undertecknade USA och talibanrörelsen den 29 februari 2020 slutligen avtalet som är tänkt att avsluta USA:s längsta krig.¹³ Den amerikanska utrikesministern Pompeo förklarade dagen historisk, och menade att ett första och avgörande steg tagits på vägen mot reell fred i Afghanistan.¹⁴

Avtalet möter huvudkraven från de båda parterna, vilket innebär att amerikanska styrkor ska dra sig ut ur landet och att detta ska ske i utbyte mot talibanrörelsens anti-terrorgarantier. Rörelsen förbinder sig därigenom att motverka att Afghanistan återigen används som tillflyktsort för utländska terrorgrupper. Utöver dessa två kärnfrågor innebär avtalet i ett nästa steg att intra-afghanska förhandlingar ska inledas (mellan talibanrörelsen och företrädare för den afghanska regeringen/republiken) och i dessa förhandlingar ska frågan om en omfattande och permanent vapenvila vara på agendan.¹⁵

Avtalets fyra huvuddelar: 1) trupptillbakadragande, 2) anti-terrorgarantier, 3) intra-afghanska förhandlingar och 4) omfattande vapenvila, anges vara sammanlänkade och om någongendera part inte fullföljer sina skyldigheter enligt avtalet kan processen komma att avbrytas.¹⁶

Enligt avtalet ska amerikanska styrkor lämna Afghanistan inom en period av 14 månader, och USA ska under de inledande 135 dagarna dra ner sin truppenärvaro från cirka 12 000 till 8 600 man.¹⁷

En veckolång period av reducerat våld runt om i landet föregick undertecknandet av avtalet i Doha. Dagen efter uttalade president Ashraf Ghani att perioden av minskat våld skulle fortgå, och förhoppningsvis leda in i en fullständig vapenvila.¹⁸ Talibanrörelsen annonserade dock istället, två dagar efter undertecknandet, att man skulle återuppta sina militära operationer mot de afghanska regeringsstyrkorna.¹⁹ Omkring tre veckor senare rapporterades att ingen våldsreducering hade skett från upprorssidans håll, varför den tillförordnade försvarsministern Asadullah Khalid meddelade att de afghanska säkerhetsstyrkorna beordrats återuppta sin "aktiva försvarsposition".²⁰ Ett antal restriktioner avseende militära operationer gentemot upprorssidan lyftes därmed, samtidigt som Khalid efterlyste en landsomfattande vapenvila för att, enligt honom, minska smittspridningen av covid-19 i landet, och för att möjliggöra för drabbade i landet att få vård.²¹

¹³ The New York Times (NYT), *Taliban and U.S. Strike Deal to Withdraw American Troops From Afghanistan*, 2020-02-29, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

¹⁴ Global News, *U.S. Secretary of State Mike Pompeo speaks after signing of peace deal with Taliban*, 2020-02-29, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

¹⁵ The Washington Post, *U.S.–Taliban peace deal*, 2020-02-29, [url](#) (Hämtad 2020-03-29); The Washington Post, *In long-suffering Afghanistan, this is a peace deal worth trying*, 2020-02-16, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

¹⁶ The Intercept, *Will a quiet week in Afghanistan lay the groundwork for peace*, 2020-02-28, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

¹⁷ The National, *Afghans drift between hope and fear day after signing of US-Taliban deal*, 2020-03-01, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

¹⁸ The National, 2020-03-01.

¹⁹ TOLO News, *Taliban's Decision to Resume Violence Sparks Intl Criticism*, 2020-03-03, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

²⁰ TOLO News, *No Decline in Enemy Attacks: MoD*, 2020-03-19, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

²¹ Ariana TV, *Afghan forces return to active 'defence position' – minister*, 2020-03-29, översatt artikel hämtad från BBC Monitoring [betaltjänst], [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

De intra-afghanska samtalen var enligt avtalet mellan USA och talibanrörelsen planerade att inledas den 10 mars 2019. Oenighet i frågan om våldsreducering, fångutväxling²² samt den inrikespolitiska konflikten som följt på 2019 års presidentval (se avsnittet nedan) har dock utgjort hinder för den intra-afghanska dialogens uppstart.²³

I andra halvan av mars 2020 rapporteras ännu inget genombrott mellan talibanrörelsen och den afghanska regeringen ha skett. Den stora tvistefrågan har varit fångutväxlingen. Det amerikanska särskilda sändebudet för Afghanistan, Zalmay Khalilzad, har uppmanat de båda parterna att skynda på fångutväxlingen. Talibanrörelsen har samtidigt förklarat sig stå fast vid sina förpliktelser enligt avtalet, men menar att intra-afghanska samtal inte kan inledas innan frigivning av fångar har skett. Den afghanska regeringen å sin sida har avgivit löfte om att frige 1 500 fångar men processen anges vara fördröjd då regeringen noggrant måste gå igenom listan över de namn på talibaner som ska frigis.²⁴ Det har rapporterats att fångutväxlingen ska inledas den 31 mars.²⁵ Enligt vad Migrationsanalys erfar har parterna dock ännu inte nått enighet i antalet fångar som ska släppas på respektive sidor. Talibanrörelsen hävdar alltså att 5 000 talibanfångar måste frigis.

2.2 Ett omstritt presidentval

De pågående förhandlingarna mellan USA och talibanrörelsen kastade länge en skugga över det inplanerade presidentvalet den 28 september 2019, och länge kvarstod en osäkerhet över om valet verkligen skulle kunna genomföras. En alternativ möjlighet var att upprätta en interimregering, och osäkerheten om valets vara fick många av presidentkandidaterna att avstå från att kampanja. Ett tillfälligt sammanbrott i dialogen mellan USA och talibanrörelsen i början av september banade dock väg för ett genomförande av det afghanska presidentvalet.²⁶

Valresultatet lät sedan länge vänta på sig på grund av anklagelser och utredningar om valfusk och oegentligheter. Den 18 februari 2020, nästan fem månader från valdagen, annonserade den afghanska valkommissionen till slut att den sittande presidenten Ashraf Ghani blivit omvald med mycket snäv marginal till en andra mandatperiod. Ghanis huvudkonkurrent Abdullah Abdullah ifrågasatte direkt resultatet med hänvisning till valfusk och förklarade sin intention att då upprätta en parallell regering.²⁷ Därefter har Ghani och Abdullah låtit hålla separata installationsceremonier, och någon lösning av den uppkomna politiska krisen har ännu inte skett. Den inrikespolitiska splittringen är något som komplicerar förutsättningarna för den tänkta intra-afghanska dialogen ytterligare. Medan Ghani vill befästa sin auktoritet har Abdullah och hans anhängare sökt säkra inflytande i en kommande förhandlingsprocess med

²² I avtalet anges att den afghanska regeringen ska frige upp till 5 000 talibanfångar innan de intra-afghanska samtalen inleds. Detta är dock något som inte förankrats med den afghanska regeringen, vilken inledningsvis motsatt sig fångutlämning, bland annat då man såg det som riskfyllt att göra detta innan intra-afghanska förhandlingar inleds. Regeringen har dock därefter sagt sig villiga att genomföra en mindre fångutlämning där frigivna fångar först skriftligen måste lämna garantier att de inte återvänder till slagfältet. Se: NYT, *Afghan President Orders Taliban Prisoner Release*, 2020-03-10, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

²³ AAN, *From Doha to Peace? Obstacles rising in the way of intra-Afghan talks*, 2020-03-03, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

²⁴ RFE/RL, *Gandhara, U.S. Urges Afghan Government, Taliban To Move Forward With Prisoner Releases*, 2020-03-19, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

²⁵ RFE/RL, *Gandhara, Abdullah Says Release Of Taliban Prisoners 'Beneficial' For Peace Process*, 2020-03-26, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

²⁶ The Diplomat, *Trump's US-Taliban Move Pushes Afghans Toward Fragile Vote*, 2019-09-10, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

²⁷ Al Jazeera, *Afghanistan's presidential election: Ashraf Ghani declared winner*, 2020-02-18, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

talibanrörelsen.²⁸ Den amerikanska utrikesministern Pompeo beslutade i dagarna därför att dra in en miljard US-dollar i bistånd till Afghanistan i ett försök att få Ghani och Abdullah att avsluta sin konflikt och istället bilda en bred regering och gå vidare med fredsprocessen.²⁹

De intra-afghanska förhandlingarna kommer att omfatta väldigt avgörande och djupt splittrande frågor som rör både maktindelning och det nuvarande demokratiska systemets fortlevnad. Förhandlingsprocessen kommer sannolikt att ta lång tid, och under resans gång finns risk att olika aktörer (lokala, nationella, regionala eller internationella) som motsätter sig processen, söker sabotera den på olika sätt.³⁰

3 Övergripande om trender och konfliktmönster 2019

Det har under det senaste året inte skett några genomgripande förändringar i styrkeförhållandena mellan regeringssidan och upprorsgrupperna.³¹ Konflikten kan alltså beskrivas som ett dödläge mellan parterna,³² där den afghanska regeringen fortsatt har kontroll över Kabul, provinshuvudstäder samt de flesta distriktscentra,³³ medan talibanrörelsen liksom tidigare har sin starka ställning på den afghanska landsbygden.³⁴

Trots det övergripande dödläget har regeringssidan visat sig något mer kapabel under 2019.³⁵ Personalstyrkan inom ANSF (*Afghan National Security Forces*) rapporterades också ha ökat med sju procent från juli till slutet på oktober 2019, vilket vände den tidigare nedåtgående trenden.³⁶ Afghanska säkerhetsstyrkor återtog 2019 genom sina rensningsoperationer 8 av de 32 distrikt som enligt en konsulterad källa hölls av talibanrörelsen i början av året.³⁷ Samtidigt fortsatte den afghanska regeringen att omlokalisera de lokala administrationerna i ett antal distriktscentra i syd, öst och väst. Utan denna åtgärd skulle dessa distriktscentra enkelt ha intagits av talibanrörelsen.³⁸ Migrationsanalys konstaterar att dessa distriktscentra därmed fortsatt, av regeringen, kan hävdas ligga kvar under myndigheternas kontroll.

²⁸ United States Institute of Peace (USIP), *Another Afghan Election Crisis and the Challenge of Power-Sharing*, 2020-03-10, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

²⁹ RFE/RL, *Gandhara*, 2020-03-26.

³⁰ International Crisis Group (ICG), *U.S. and Taliban Announce Agreement on Afghanistan*, 2020-02-21, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

³¹ Afghansk analytiker A, *Möte i Kabul*, 2020-01-19.

³² Internationell organisation A, *Möte i Kabul*, 2020-01-19.

³³ US Department of Defense, *Report to Congress, Enhancing Security and Stability In Afghanistan*, December 2019, s. 16, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

³⁴ Se avsnitt 4.5.

³⁵ Internationell organisation A, *Möte i Kabul*, 2020-01-19.

³⁶ SIGAR (Special Inspector General for Afghanistan Reconstruction), *Quarterly Report to the United States Congress*, 2020-01-30, s. 72f, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

³⁷ Se avsnitt 4.5 för en diskussion om territoriell kontroll.

³⁸ Internationell NGO, *Möte i Kabul*, 2020-01-19.

Konfliktvåldet mellan parterna intensifierades under 2019 med drygt 3 000 fler konfliktrelaterade dödsoffer jämfört med 2018 samt nästan 1 000 fler våldsamma händelser som resulterat i dödsoffer.³⁹ Våldets påverkan på civilbefolkningen återspeglas framförallt i en 25-procentig ökning av antalet nya internflyktingar i landet, medan antalet civila offer sjönk marginellt (-5 %) under 2019 jämfört med 2018.⁴⁰

Regeringssidans flygattacker nådde under 2019 en ny rekordnivå,⁴¹ vilket inneburit mycket stora förluster i manskap på upprorssidan.⁴² Trots detta kunde upprorssidan utöka sin aktivitet i 16 av Afghanistans 34 provinser under året.⁴³

Signifikant för utvecklingen under 2019 var en markant ökning av upprorsaktiviteten i de norra delarna av landet med bland annat en regional offensiv, som från slutet av augusti inbegrep massiva attacker på provinshuvudstäderna i Kunduz och Baghlan jämte attacker mot cirka ett dussintal distriktscentra i regionen.⁴⁴

I två av landets allttjämt mest osäkra och instabila provinser Helmand (söder) och Nangarhar (öster)⁴⁵ innebar de afghanska samt de internationella militära operationerna att initiativet i krigföringen tippade över något till förmån för regeringssidan, som under 2019 initierade över 50 procent av konfliktincidenterna i dessa provinser, vilket inte tidigare skett. Även i Ghazni syntes en trend av minskad upprorsaktivitet samt utökat initiativ hos regeringssidan⁴⁶

Trots massiva förluster i manskap och ett tillbakapressat läge i vissa provinser påvisade upprorssidan stark kapacitet till offensiver i andra områden, liksom att svara upp mot betydelsefulla politiska skeenden under året.⁴⁷ Positionering under förhandlingsprocessen med USA samt riktat våld mot presidentvalsprocessen innebar att tredje kvartalet 2019 blev mycket våldsamt med stor påverkan på landets civilbefolkning.⁴⁸

³⁹ Therese Pettersson, Projektledare, UCDP, E-post, 2020-01-31.

⁴⁰ Kapitel 4.4; United Nations Assistance Mission in Afghanistan (UNAMA), *Afghanistan: Protection of Civilians in Armed Conflict - Annual Report 2019*, februari 2020, s. 94, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

⁴¹ United States Air Forces Central Command, *2013-2019 Airpower Statistics*, 2020-01-31, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

⁴² Internationell organisation B, Möte i Kabul, 2020-01-20.

⁴³ Internationell NGO, Möte i Kabul, 2020-01-19.

⁴⁴ Al Jazeera, *Taliban attacks second Afghan city as talks with US wrap up*, 2019-09-02, [url](#) (Hämtad 2020-03-29); Internationell NGO, Möte i Kabul, 2020-01-19.

⁴⁵ Internationell organisation A, Möte i Kabul, 2020-01-19.

⁴⁶ Internationell NGO, Möte i Kabul, 2020-01-19, E-post 2020-01-23.

⁴⁷ Internationell NGO, Möte i Kabul, 2020-01-19.

⁴⁸ Migrationsverket, Lifos, *Lägesanalys Afghanistan – pådrivande faktorer bakom, och aktuell konfliktkontext till, det kraftigt ökade antalet civila offer under juli 2019 (version 1.0)*, 2019-08-23, [url](#) (Hämtad 2020-03-29); UNAMA, *Quarterly Report on the Protection of Civilians in Armed Conflict 1 January to 30 September*, 2019-10-17, s. 3, 6, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

4 Säkerhetsläget 2019 utifrån olika konfliktindikatorer

4.1 Säkerhetsincidenter

Under 2019 var det totala antalet säkerhetsincidenter⁴⁹ i Afghanistan marginellt högre än föregående år.⁵⁰

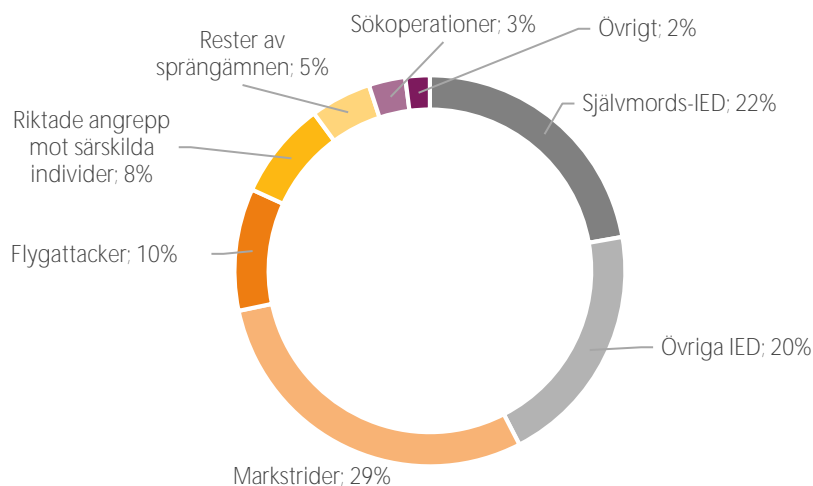
Helmand och Kandahar var de två provinser som låg tydligt högst avseende antalet säkerhetsincidenter med över 3 000 incidenter vardera under 2019. Därefter följde i fallande ordning: Nangarhar, Kunar, Faryab, Farah, Balkh och Ghazni. Provinser med lägst antal registrerade säkerhetsincidenter, under 100, var Bamyán, Nimroz, Parwan, och Kapisa. För Panjshir registrerades inga säkerhetsincidenter under året som gick.⁵¹

4.1.1 Incidenttyper och urskillningslöst våld

Under 2019 var det, liksom under föregående år, markstrider som utgjorde den vanligaste incidenttypen, knappt 60 procent av det totala antalet säkerhetsincidenter.⁵²

Även om olika spränggattentat endast utgjorde mindre än 10 procent av det totala antalet säkerhetsincidenter i landet under 2019, så var det dock denna incidenttyp som orsakade flest civila offer (dödade och skadade) under året, drygt 40 procent. Därefter följde markstrider, vilka orsakade knappt 30 procent av det totala antalet civila offer under 2019 (se figur 1 nedan).⁵³

Figur 1. Civila offer per incidenttyp 2019

⁴⁹ Säkerhetsrelaterade incidenter som registreras av FN kan utgöras av väpnade sammandrabbningar, flygangrepp, självmordsdåd och komplexa attacker, detonerade sprängladdningar, avrättningar, minor, narkotikaincidenter, brott, demonstrationer, hot, gripanden, vapenbeslag etc. (Internationell säkerhetsanalytiker A i Kabul, E-post, 2018-08-18).

⁵⁰ Internationell säkerhetsanalytiker A i Kabul, E-post, 2020-02-06.

⁵¹ Internationell säkerhetsanalytiker A i Kabul, E-post, 2020-02-06.

⁵² Internationell säkerhetsanalytiker A i Kabul, E-post, 2020-02-06.

⁵³ UNAMA, *Annual Report 2019*, s. 6; Internationell säkerhetsanalytiker A i Kabul, E-post, 2020-02-06.

Källa: UNAMA.⁵⁴

Mönstret för hur stor andel av antalet civila offer olika incidenttyper stod för, följer ungefär samma mönster som under 2018. Andelen civila offer till följd av flygattacker har ökat en procentenhet medan andelen offer orsakade av markstrider minskat två procentenheter.⁵⁵ Nytt för UNAMA:s årsrapport 2019 är att man specifikt redovisar andelen civila offer till följd av regeringssidans sökoperationer.⁵⁶ Dessa sökoperationer stod för tre procent av de civila offren 2019. UNAMA dokumenterade höga nivåer av skada som åsamkats civila under sökoperationer (natträder) som genomförts av *National Directorate of Security* (NDS), *Khost Protection Force* samt den Paktikabaserade milisen *Shaheen Forces*.⁵⁷ Dessa aktörer gjorde sig under 2019 skyldiga till flera incidenter där civilpersoner avsiktligt dödades.⁵⁸

Migrationsanalys konstaterar att upprorsgruppernas improviserade sprängladdningar (IED:er)⁵⁹ och självmordsattacker kännetecknas av en hög grad av urskillningslöshet. Dessa incidenttyper utgör mindre än 10 procent av det totala antalet incidenter, men orsakar över 40 procent av det totala antalet civila offer. Även om det primära målet är militärt, slår dessa attacker ofta urskillningslöst mot civila.⁶⁰ Migrationsanalys konstaterar vidare att i de fyra provinser (Kabul, Nangarhar, Helmand och Ghazni) där flest civila offer dokumenterats under 2019, utgjorde olika typer av sprängattentat den främsta orsaken.⁶¹

Beträffande regeringssidan orsakar flygattacker stor civil skada. Flygattacker utgjorde endast cirka 7 procent av det totala antalet säkerhetsincidenter under 2019 men orsakade samtidigt över 20 procent av civila dödsoffer i landet och 10 procent av antalet civila offer totalt (dödade och skadade).⁶² Under 2019 dokumenterades det högsta antalet civila offer orsakade av flygattacker sedan UNAMA började med sin systematiska dokumentation 2009.⁶³ Enligt det amerikanska flygvapnets centralkommando släppte amerikanskt flyg (inkluderat både bemannat flyg samt drönare) 7 423 bomber i Afghanistan under 2019.⁶⁴

4.1.2 Incidenter initierade av upprorssidan

Den amerikanska generalinspektören SIGAR publicerar i sina kvartalsrapporter uppgifter om incidenter som initierats av upprorssidan. Dessa incidenter går under termen *Enemy-Initiated*

⁵⁴ UNAMA, *Annual Report 2019*, s. 6.

⁵⁵ UNAMA, *Annual Report 2019*, s. 6; UNAMA, *Afghanistan: Protection of Civilians in Armed Conflict - Annual Report 2018*, s. 2, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

⁵⁶ UNAMA:s definition av sökoperation är: "Search operations are a military tactic used in Afghanistan by Pro-Government Forces to capture or kill persons they believe to be Anti-Government Element targets, usually involving entering and searching homes or other civilian structures, and often carried out at night." (UNAMA Annual Report 2018, s. 64)

⁵⁷ "Khost Protection Force" och "Shaheen Forces" utgör exempel på regeringsvänlig milis som verkar utanför reguljära militära besluts- och kontrollstrukturer. UNAMA har länge uttryckt oro över dessa styrkors agerande, vilka förknippas med människorättsövergrepp, och straffrihet avseende de övergrepp de gjort sig skyldiga till. (UNAMA, *Annual report 2019*, s. 57f).

⁵⁸ UNAMA, *Afghanistan: Protection of Civilians in Armed Conflict - Annual Report 2019*, s. 6, 9.

⁵⁹ Improvised Explosive Device.

⁶⁰ UNAMA, *Annual Report 2019*, s. 38.

⁶¹ UNAMA, *Annual Report 2019*, s. 94.

⁶² UNAMA, *Annual Report 2019*, s. 6, 53; Internationell säkerhetsanalytiker A i Kabul, E-post, 2020-02-06.

⁶³ UNAMA, *Annual Report 2019*, s. 53.

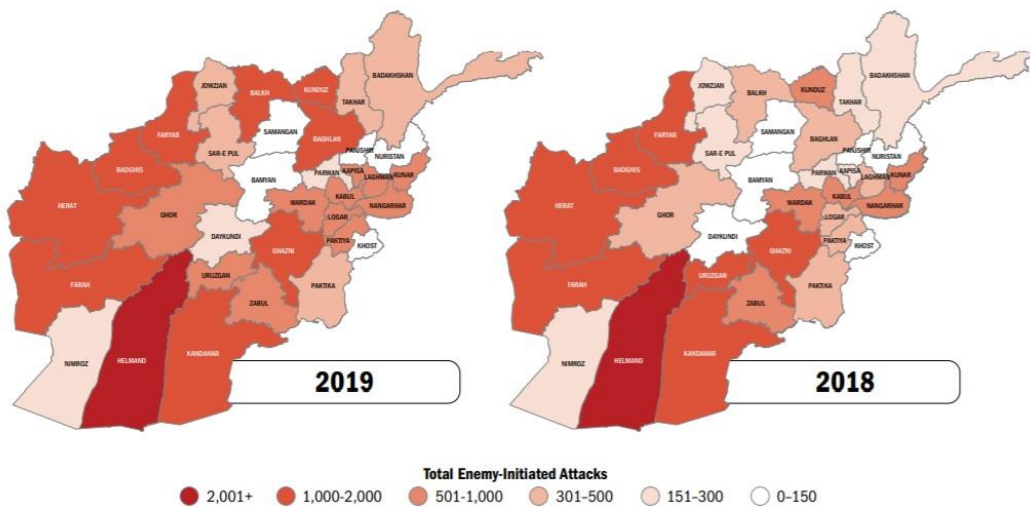
⁶⁴ United States Air Forces Central Command, 2020-01-31.

*Attacks.*⁶⁵ Under början av 2019 verkade upprorssidans attacker vara på nedgång för att sedan öka kraftigt under andra halvan av året. Antalet attacker på månadsbasis var som högst i september när presidentvalet hölls. Totalt sett över hela 2019 ökade antalet attacker med sex procent jämfört med 2018. Den geografiska fördelningen av antalet upprorsinitierade attacker följde i stort sett samma mönster som 2018, men därtill ökade och spreds attackerna också i både norr och öst.⁶⁶

⁶⁵ Till dessa attacker räknas till exempel direkt eld, indirekt eld, sprängdåd, detonerade minor etc. SIGAR får uppgifterna om dessa attacker från den NATO-ledda missionen Resolute Support. (SIGAR, 2020-01-30, s. 68.)

⁶⁶ SIGAR, 2020-01-30, s. 68.

Figur 2. Upprorsinitierade attacker på provinsnivå, 2018 och 2019

Källa: SIGAR.⁶⁷

Upprorsidans nordliga offensiv under 2019 speglas i figur 2 ovan med avsevärt höjda nivåer av upprorsinitierade attacker i Balkh och Baghlan vid en jämförelse med föregående år. Även i Jawzjan, Sar-e Pul, Kunduz, Takhar och Badakhshan speglas den nordliga offensiven genom höjda nivåer.

Även om regeringssidan under 2019 genom sina flygattacker har drivit ner upprorsaktiviteten i exempelvis Helmand,⁶⁸ ligger Helmand alltjämt i topp bland Afghanistans provinser avseende antalet upprorsattacker. I Helmand iscensattes över 2 000 upprorsinitierade attacker under 2019.⁶⁹ Även i Ghazni och Nangarhar minskade upprorsaktiviteten under 2019 något till förmån för regeringssidan som utökade sin andel av konfliktaktiviteten.⁷⁰ Båda provinserna ligger dock enligt SIGAR/RS kvar på samma höga nivå som under 2018, Ghazni på nivån 1 000–2 000 attacker och Nangarhar på nivån 501–1 000 attacker.⁷¹

4.2 Civila offer (dödade och skadade) för konflikten

Under 2019 dokumenterade UNAMA totalt 10 392 civila offer för konflikten (3 403 dödade och 6 989 skadade). Detta utgjorde en minskning med fem procent jämfört med 2018, och den lägsta siffran sedan 2013. För sjätte året i rad dokumenterades dock över 10 000 civila offer. UNAMA har därmed dokumenterat över 100 000 civila offer för konflikten sedan missionen 2009 inledde sitt arbete med systematisk dokumentation av konfliktens direkta påverkan på civila. Över 35 000 civila har dödats och 65 000 skadats under perioden.⁷² UNAMA framhåller

⁶⁷ SIGAR, 2020-01-30, s. 68.

⁶⁸ Internationell NGO, Möte i Kabul, 2020-01-19.

⁶⁹ SIGAR, 2020-01-30, s. 68.

⁷⁰ Internationell NGO, Möte i Kabul, 2020-01-19.

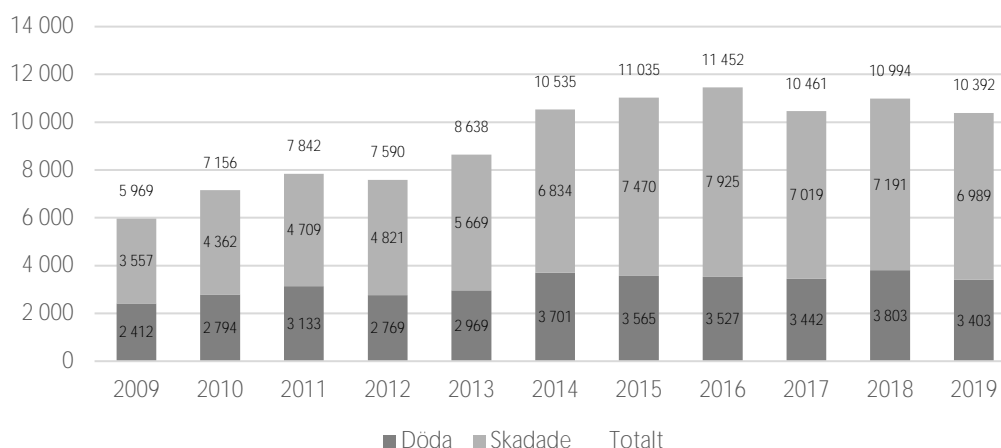
⁷¹ SIGAR, 2020-01-30, s. 68.

⁷² UNAMA, *Annual Report 2019*, s. 5.

dock i sin årsrapport att konfliktpåverkan för civilbefolkningen sträcker sig långt utöver det dokumenterade antalet offer. Konflikten innebär också omfattande samt långvarig fysisk, psykisk, social och ekonomisk skada för både individer, familjer och lokalsamhällen.⁷³

I diagrammet nedan åskådliggörs antalet civila dödade och skadade som registrerats av UNAMA 2009–2019.

Figur 3. Totalt antal civila offer 2009–2019

Källa: UNAMA.⁷⁴

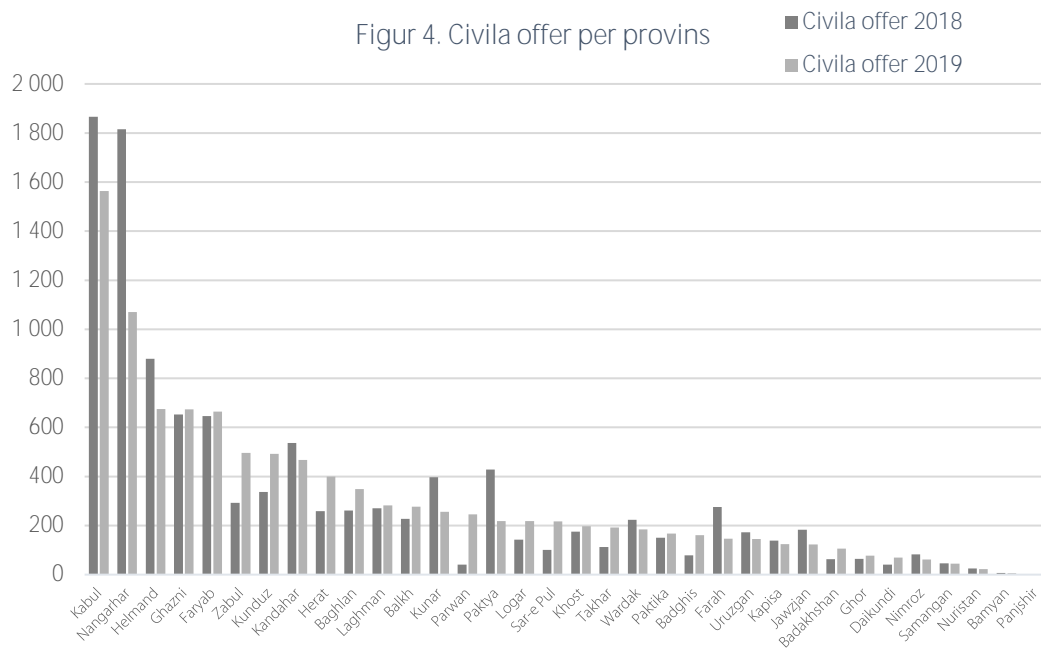
4.2.1 Civila offer på provinsnivå

Kabul, Nangarhar, Helmand, Ghazni och Faryab är de provinser där flest civila offer för konflikten dokumenterats av UNAMA under både 2018 och 2019. I Kabul, Nangarhar och Helmand registreras fortsatt de högsta siffrorna trots att det har skett en tydlig nedgång i dessa provinser under 2019. I Ghazni och Faryab har antalet civila offer istället ökat något jämfört med 2018.

I Panjshir registrerades inga civila offer 2019 i likhet med föregående år. Bortsett från Panjshir var det i Bamyán som det lägsta antalet civila offer registrerades: tre dödade och två skadade civilpersoner (se figur 4 nedan).

⁷³ UNAMA, *Annual Report 2019*, s. 5.

⁷⁴ UNAMA, *Annual Report 2019*, s. 5.

Källa: UNAMA.⁷⁵

Figur 5 nedan visar de tio provinser där UNAMA registrerat flest civila offer (dödade och skadade) under 2019. De tre främsta orsakerna till skördade offer anges liksom den procentuella förändringen jämfört med 2018. I fyra av de fem provinser med högst antal offer har olika typer av sprängattentat utgjort den ledande incidenttypen bakom de civila offren.

Antalet civila offer i dessa tio mest drabbade provinser har procentuellt sett ökat mest i Zabul (69 %), följt av Herat (54 %), Kunduz (46 %) och Baghlan (34 %). Minskningen har varit störst i Nangarhar (-41 %) följt av Helmand (-23 %). Trots reducerade nivåer ligger Nangarhar och Helmand kvar i toppen bland de tre värst drabbade provinserna i detta avseende.

⁷⁵ Diagrammet bygger på data i UNAMA, *Annual Report 2019*, s. 94.

Figur 5. Provinser med flest registrerade civila offer 2019 samt orsakande incidenttyper

Provins	Vanligaste orsak	Näst vanligaste orsak	Tredje vanligaste orsak	Totala civila offer	Förändring från 2018
Kabul	Självmonds-IED:er	Övriga IED:er ⁷⁶	Riktade angrepp mot särskilda individer	1 563 (261 döda och 1 302 skadade)	-16 %
Nangarhar	Övriga IED:er	Markstrider	Självmonds-IED:er	1 070 (356 döda och 714 skadade)	-41 %
Helmand	IED:er	Flygattacker	Markstrider	675 (284 döda och 391 skadade)	-23 %
Ghazni	Självmonds-IED:er	Övriga IED:er	Markstrider	673 (213 döda och 460 skadade)	+3 %
Faryab	Markstrider	Flygattacker	Rester av sprängämnen	665 (199 döda och 466 skadade)	+3 %
Zabul	Markstrider	Självmonds-IED:er	Flygattacker	496 (142 döda och 354 skadade)	+69 %
Kunduz	Markstrider	Övriga IED:er	Flygattacker	492 (141 döda och 351 skadade)	+46 %
Kandahar	Övriga IED:er	Självmonds-IED:er	Sökoperationer	467 (121 döda och 346 skadade)	-13 %
Herat	Övriga IED:er	Markstrider	Riktade angrepp mot särskilda individer	400 (144 döda och 256 skadade)	+54 %
Baghlan	Markstrider	Riktade angrepp mot särskilda individer	Övriga IED:er	349 (123 döda och 226 skadade)	+34 %

Källa: UNAMA.⁷⁷

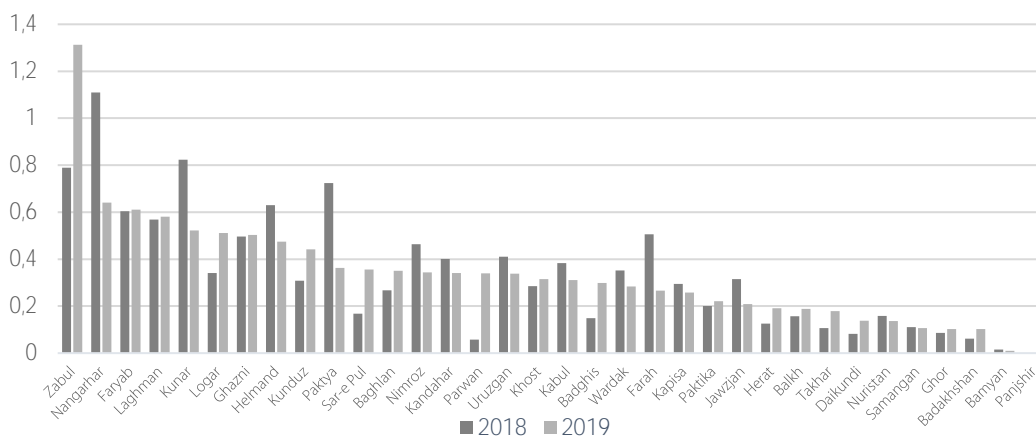
⁷⁶ Sprängladdningar som inte utgör ”självmonds-sprängladdningar”

⁷⁷ UNAMA, *Annual Report 2019*, s. 94.

Diagrammet nedan (figur 6) åskådliggör civila offer (dödade och skadade) per 1 000 invånare i Afghanistans provinser under 2019 jämfört med 2018.

När man tittar på antalet civila offer i förhållande till befolkningens mängd i olika provinser i diagrammet nedan kan konstateras att Zabul ligger tydligt högst i detta avseende. Zabul är annars på sjätte plats i landet beträffande högst antal civila offer i absoluta tal. Nangarhar ligger högt även när folkmängden räknas in medan Helmand hamnar lite längre ner, på åttonde plats, jämfört med sin tredje plats sett till civila offer i absoluta tal. Faryab, Laghman, Kunar och Logar är också provinser som placerar sig högt när antalet civila offer ses i förhållande till folkmängd.

Figur 6. Civila offer per 1 000 invånare

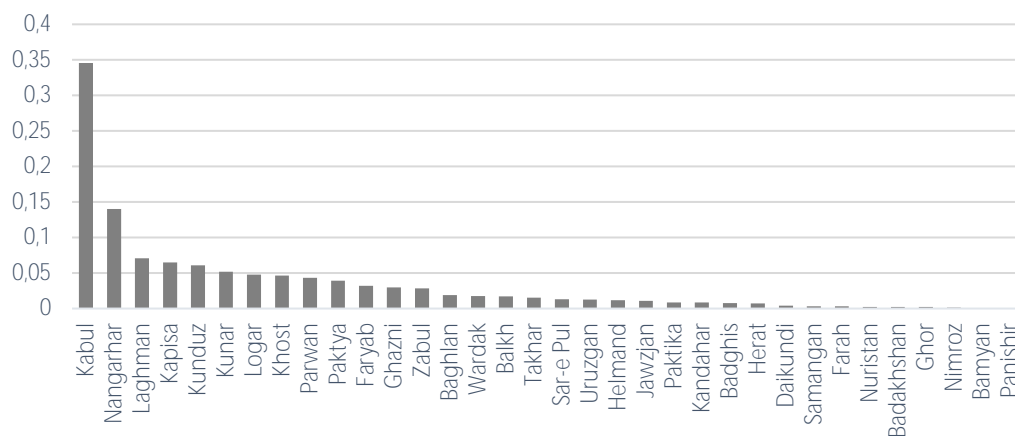
Källa: UNAMA.⁷⁸

⁷⁸ Diagrammet bygger på data i UNAMA, *Annual Report 2019*, s. 94; GoIRA. National Statistic and Information Authority (NSIA), *Estimated Population of Afghanistan 2019-20*, 2019-11-18, s. 2 f., [url](#) (Hämtad 2020-03-29); GoIRA. NSIA, *Estimated Population of Afghanistan 2018-19*, 2019-06-30, s. 2 f., [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

Diagrammet nedan (figur 7) åskådliggör civila offer (dödade och skadade) under 2019 i förhållande till provinsens yta. Detta densitetsmått får liksom måttet civila offer per 1 000 invånare hanteras med försiktighet och bör enligt Migrationsanalys inte tillmätas för stor enskild betydelse, utan ses tillsammans med andra indikatorer, och kompletteras med mer kvalitativ analys av konfliktläget i en provins. Att titta på antalet offer i förhållande till geografisk yta kan dock komplettera den bild som ges när man tittar på offer i förhållande till befolkningen i en provins. Enligt ytmåttet hamnar exempelvis provinsen Kabul tydligt högst till skillnad från vad som är fallet när man tittar på civila offer utifrån folkmängd. Diagrammet nedan bygger på data för provinsen Kabul, och inte huvudstaden. I praktiken skördas dock de allra flesta civila offren i huvudstaden Kabul till följd av de självmordsdåd och komplexa attacker som genomförs där, vilket därmed inte fullt ut speglas av detta mått då det baseras på provinsens yta och inte stadens yta.⁷⁹

Nangarhar och Laghman är vidare provinser som hamnar högt både vad gäller civila offer i förhållande till provinsyta och i förhållande till folkmängd. Kapisa, en till ytan liten provins hamnar också högt när civila offer ses i förhållande till yta. Kapisa är annars en provins med relativt få civila offer sett i absoluta tal. Helmand, som är landets till ytan största provins, hamnar lågt när civila offer ses i förhållande till provinsyta. Det är dock, enligt Migrationsanalys, troligt att obebodda eller mycket glest befolkade områden av Helmand är de som är mest förskonade från kontinuerliga stridigheter. Därmed är det troligt att stridigheter och påverkan på civila ändå är koncentrerade till en mindre geografisk yta än vad provinsytan som helhet ger vid handen. Sådana förhållanden bör beaktas när man tittar på antalet civila offer i förhållande till provinsens yta.

Figur 7. Civila offer per km² (2019)

Källa: Migrationsanalys.⁸⁰

4.2.2 Andelen civila offer som olika aktörer orsakat

UNAMA tillskrev upprorsgrupperna merparten (62 %) av de civila offer som skördats i landet under 2019, vilket följde mönstret från 2018 då de tillskrevs 63 procent av antalet civila offer.⁸¹

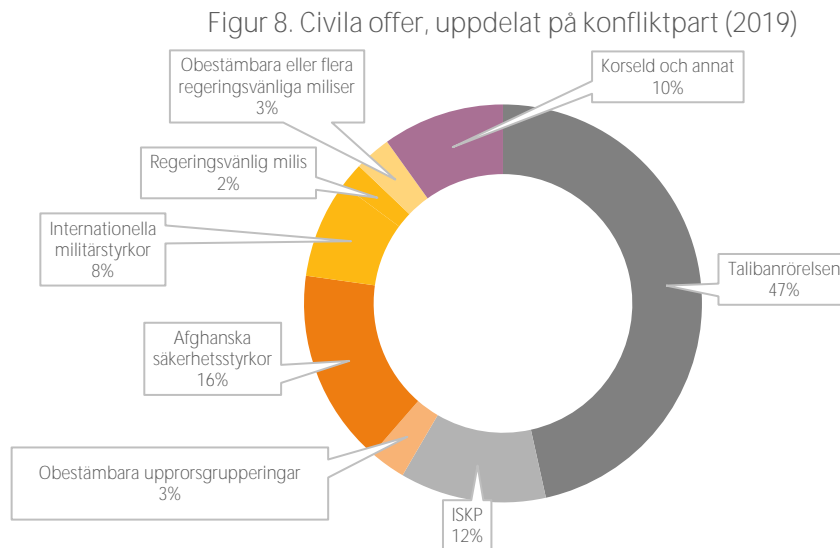
⁷⁹ UNAMA, *Annual Report 2019*, s. 39; UNAMA, *Annual Report 2018*, s. 23.

⁸⁰ Diagrammet bygger på data i UNAMA:s årsrapport för 2019, s. 94; NSIA, 2019-11-18, s.1.

⁸¹ UNAMA, *Annual Report 2019*, s. 10; UNAMA, *Annual Report 2018*, s. 4.

Regeringssidan (ANSF, internationella styrkor samt regeringsvänlig milis) tillskrevs 29 procent av de civila offren 2019, en ökning från 24 procent 2018.

En markant förändring på upprorssidan är att talibanrörelsens andel av de civila offren ökat från 37 procent till 47 procent vid en jämförelse mellan 2018 och 2019. Samtidigt har ISKP:s andel tydligt minskat från 20 procent till 12 procent.⁸²

Källa: UNAMA.⁸³

Minskade nivåer av taliban- och ISKP-aktivitet under första halvåret 2019,⁸⁴ följdes av eskalerat upprorsvåld i juli månad med över 1 500 dödade eller skadade civilpersoner, vilket utgjorde den högsta siffran som dokumenterats för en enskild månad sedan maj 2017, då en komplex attack i Kabul stads diplomatområde skördade ett mycket högt antal civila offer. Det var framförallt upprorssidans attacker som drev upp antalet civila offer i juli 2019.⁸⁵

4.2.3 Angrepp avsiktligt riktade mot civila

Upprorsgrupperna fortsatte att avsiktligt attackera civilpersoner och civila mål under 2019 genom både skjutningar riktade mot specifika individer och genom olika typer av IED:er samt självmordsdåd riktade mot stora ansamlingar av civila. Totalt minskade antalet civila offer till följd av avsiktliga attacker mot civila med cirka 30 procent jämfört med 2018, vilket främst var en följd av att färre civilpersoner föll offer för ISKP:s självmordsdåd mot folksamlingar. UNAMA uttryckte dock särskild oro över ökningen civila offer till följd av attacker mot domare, åklagare, sjukvårdspersonal och biståndsarbetare samt de fortsatta attackerna mot shiamuslimer. Vidare skedde under 2019 attacker mot civilpersoner i anslutning till valprocessen.⁸⁶

Även från regeringssidans håll skedde under 2019 avsiktligt riktat våld mot civila. Incidenter där civila avsiktligt dödades av ANSF eller regeringsvänlig milis skedde både i och utanför

⁸² UNAMA, *Annual Report 2019*, s. 10; UNAMA, *Annual Report 2018*, s. 4.

⁸³ UNAMA, *Annual Report 2019*, s. 10.

⁸⁴ UNAMA, *Annual Report 2019*, s. 11.

⁸⁵ UNAMA, *UN Reminds parties of their responsibility to protect civilians – Civilian casualty rates spike in July*, 2019-08-03, [url](#) (Hämtad 2020-03-29); BBC, *Kabul bomb: Diplomatic zone attack kills dozens*, 2017-05-31, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

⁸⁶ UNAMA, *Annual Report 2019*, s. 44.

konfliktsituationer samt under sökoperationer. I ett antal incidenter dödade ANSF avsiktligt familjemedlemmar till talibaner som hämndaktioner för talibanrörelsens attacker. Det förekom också fall där civila sköts när de vägrat låta sig utpressas på pengar av personer kopplade till regeringsstyrkorna. Detta skedde exempelvis i Zabul i oktober 2019 när två polismän tillhörande den nationella polisen sköt ihjäl en lastbilsförare när han vägrat betala pengar som de krävt av honom i en vägspärr.⁸⁷

4.2.4 ISKP och sekteristiskt våld

I november 2019 rapporterades hundratals ISKP-krigare ha överlämnat sig till ANSF och internationella styrkor i Nangarhar. USFOR-A⁸⁸ meddelade att ihållande press i form av amerikanska flygattacker, jämte militära operationer utförda av både ANSF och talibanrörelsen gentemot ISKP, inneburit att ISKP förlorat sitt starka fäste i Nangarhar. De ISKP-anhängare som inte överlämnade sig uppgavs ha flytt in i Kunarprovinsen eller över gränsen till Pakistan.⁸⁹ Flera källor Migrationsanalys konsulterat i Kabul i början av 2020 bedömer dock att viss ISKP-närvaro fortsatt finns i Nangarhar.⁹⁰ Deras närvaro bedöms dock i huvudsak vara begränsad till otillgängliga dalgångar i provinsens sydliga distrikt, från Deh Bala till Sherzad.⁹¹

Det minskade antalet civila offer i Afghanistan under 2019 berodde, enligt UNAMA, på att ISKP åsamkat mindre civil skada än under 2018. Detta medan övriga aktörer i konflikten orsakade fler civila offer under 2019 jämfört med 2018.⁹² Under 2019 sjönk antalet självmordsdåd i landet med över 30 procent jämfört med 2018.⁹³ Som en följd av detta, minskade antalet civila offer till följd av denna incidenttyp med 26 procent, vilket enligt UNAMA berodde på en nedgång i antalet självmordsattacker genomförda av ISKP.⁹⁴ Även om ISKP påvisade en minskad kapacitet att genomföra högprofilerade attacker under 2019 fortsatte UNAMA under året att dokumentera civila offer i landet till följd av ISKP-attacker. Utöver attacker i Nangarhar och Kunar dokumenterades attacker även i Kabul, Ghazni, Herat, Laghman och Khost.⁹⁵

Det finns fortsatt en ISKP-närvaro i Kabul, men gruppen bedöms just nu ha svagare kapacitet att genomföra attacker i huvudstaden samt i andra större städer än under 2016–2018.⁹⁶ Trots detta har större sekteristiska attacker gentemot shiamuslimer skett i exempelvis Kabul under 2019.⁹⁷ ISKP-attacker med sekteristiska motiv förespås fortsatt ske framöver,⁹⁸ vilket också redan inträffat då ISKP den 6 mars påtagit sig ansvaret för en större attack i västra Kabul

⁸⁷ UNAMA, *Annual Report 2019*, s. 66 f.

⁸⁸ United States Forces – Afghanistan.

⁸⁹ SIGAR, 2020-01-30, s. 69.

⁹⁰ Afghansk analytiker A, Möte i Kabul, 2020-01-19; Internationell NGO, Möte i Kabul, 2020-01-19; Afghansk analytiker C, Möte i Kabul, 2020-01-19.

⁹¹ Internationell NGO, Möte i Kabul, 2020-01-19.

⁹² UNAMA, *Annual Report 2019*, s. 5.

⁹³ Internationell säkerhetsanalytiker A i Kabul, E-post, 2020-02-06.

⁹⁴ UNAMA, *Annual Report 2019*, s. 6 f.

⁹⁵ UNAMA, *Annual Report 2019*, s. 36.

⁹⁶ Afghansk analytiker A, Möte i Kabul 2020-01-19.

⁹⁷ Se avsnitt 5.2.9.

⁹⁸ Internationell organisation A, Möte i Kabul, 2020-01-20.

med uppskattningsvis omkring 100 civila dödade och skadade. Attacken riktades mot minnesceremonin för hazarledaren Abdul Ali Mazari.⁹⁹ I skrivande stund har ytterligare ett sekteristiskt dödskott skett där ISKP tagit på sig ansvaret. Detta angrepp genomfördes i Kabul den 25 mars och riktades mot landets sikhiska minoritet. Minst 25 människor anges ha dödats i attacken.¹⁰⁰

Under 2019 dokumenterade UNAMA tio sekteristiska attacker mot shiamulimer, av vilka de flesta tillhör hazarbefolkningen, vilket resulterade i 485 civila offer. Detta utgjorde en minskning med 35 procent jämfört med 2018. ISKP tog på sig sju av dessa attacker och uttalade att målet varit just att angripa shiamuslimer. Attackerna riktades mot mål kopplade till den shiamuslimska minoritetens kulturella och religiösa utövande.¹⁰¹ Dessa attacker har slagit brett mot både högtider, minnesstunder, religiösa platser, utbildningscenter och sociala sammankomster på ett sätt som, enligt UNAMA, allvarligt begränsar möjligheten till både religiös och kulturell frihet samt att föra ett normalt liv utan fruktan.¹⁰²

4.3 Konfliktrelaterade dödsoffer och våldshändelser som resulterat i dödsoffer (civila och kombattanter)

I flyktingrättsliga sammanhang är det ofta antalet civila offer för konflikten som står i fokus vid bedömningar av en konflikts intensitet. Enligt Migrationsanalys är det dock inte alltid som våldsnivåerna i landet avspeglas i antalet civila offer. I vissa fall kan det därför vara relevant att också titta på antalet offer bland de stridande konfliktparterna. Antalet offer bland kombattanterna säger dock inte nödvändigtvis något om konflikten påverkan på civilbefolkningen. I vissa fall kan strider tänkas vara begränsade till områden där få civila vistas och därmed drabbas av konflikten. Att titta på våldsnivåer utifrån antalet kombattantoffer säger dock något om våldet mellan parterna och kan erbjuda viktig tolkningshjälp till annan statistik och olika skeenden på marken. Det faktum att civila offer i ett område kraftigt minskar under en period behöver inte innebära att konflikten och striderna där avtagit. Ibland kan det istället bero på att området har avfolkats genom att många civila flytt striderna där.

FN:s mission UNAMA registrerar sedan 2009 systematiskt data avseende civila offer för konflikten i landet. I deras data inkluderas både dödsoffer och skadade personer, men registreringen görs enbart för personer som faller in under UNAMA:s definition av civilperson.¹⁰³

⁹⁹ Khaama Press, *Deadly ISIS attack on Mazari's memorial gathering in Kabul killed or injured over 100 civilians*, 2020-03-06, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

¹⁰⁰ TOLO News, *25 Killed in Attack at Dharamshala, Sikh Temple in Kabul*, 2020-03-25, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

¹⁰¹ UNAMA, *Annual Report 2019*, s. 8, 47 f.

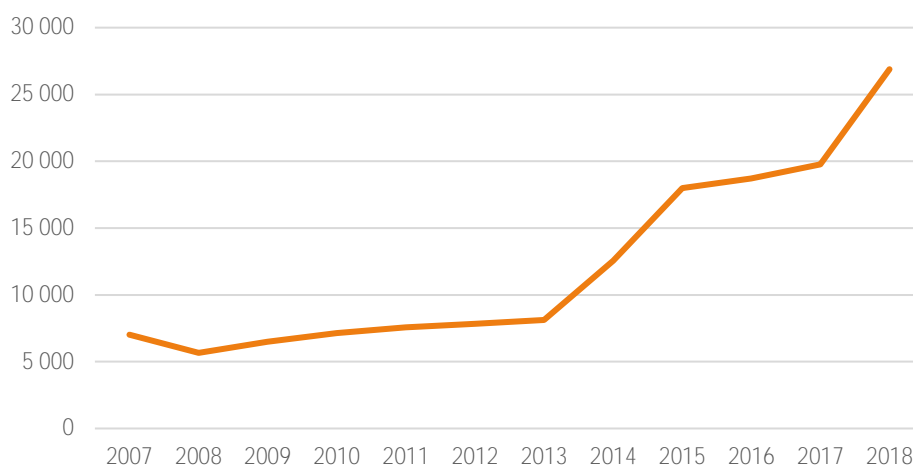
¹⁰² UNAMA, *Annual Report 2019*, s. 47 f.

¹⁰³ UNAMA:s definition baseras på den internationella humanitära rätten (IHR) enligt vilken en civilperson är en person som inte är medlem av de väpnade styrkorna eller någon väpnad organiserad grupp i konflikten. UNAMA dokumenterar inte civilpersoner som faller offer för konfliktvåld om de vid denna tidpunkt direkt deltog i våldshandlingarna. Inte heller dokumenterar UNAMA personer som enligt IHR ska vara skyddade från att attackeras men som enligt IHR inte ses som civilpersoner, såsom exempelvis *hors de combat* (personer som tillfångatagits av motparten, personer som är försvarslösa till följd av exempelvis skada eller sjukdom samt personer som tydligt uttrycker en intention att kapitulera) eller medicinsk och religiös personal inom de väpnade styrkorna. Enligt den definition av civilperson som UNAMA tillämpar omfattas exempelvis civilpolis som inte deltar i fientligheterna av definitionen. UNAMA konstaterar i samband med att man redogör för sin definition att aktörerna i den väpnade konflikten avvisar UNAMA:s definition eller tillämpar sina egna definitioner av begreppet civilperson. (UNAMA, *Afghanistan: Protection of Civilians in Armed Conflict - Annual Report 2017*, februari 2018, s. 56, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/afghanistan_protection_of_civilians_annual_report_2017_final_6_march.pdf) (Hämtad 2020-03-29).

För att komplettera bilden av konfliktvåldet i Afghanistan har Migrationsanalys valt att också inkludera uppgifter om det totala antalet konfliktrelaterade dödsoffer som registreras av Uppsala Conflict Data Program (UCDP).

Medan UNAMA registrerar både *dödade* och *skadade* civilpersoner till följd av konfliktvåldet, registrerar UCDP enbart *dödsoffer*. Till skillnad från UNAMA registrerar dock UCDP inte enbart civila offer utan inkluderar även dödsoffer bland de stridande parterna i sina siffror.¹⁰⁴ Den metod som UCDP använder innebär att dödsoffren som registreras bland konfliktparterna sannolikt är tagna i underkant. Beträffande *civila* dödsoffer registrerar UCDP generellt sett en lägre siffra än UNAMA. Detta beror troligen på att UNAMA dels har tillgång till lokala källor på plats, dels gör fältbesök på de platser där civila offer skördats. Men UCDP har också en snävare definition¹⁰⁵ än UNAMA av vad som anses utgöra en civilperson.¹⁰⁶ Av UCDP:s data framgår att antalet konfliktrelaterade dödsoffer ökat markant under de senaste åren (figur 9). Under 2018 registrerade UCDP cirka 27 000 konfliktrelaterade dödsoffer, och under 2019 hade denna siffra stigit till drygt 30 000¹⁰⁷ konfliktdöda.¹⁰⁸

Figur 9. Konfliktrelaterade dödsoffer (kombattanter och civila), 2007–2018

Källa: UCDP.¹⁰⁹

När det gäller konfliktvåldet mellan parterna under 2019 konstaterar Migrationsanalys av figur 10 nedan att antalet konfliktrelaterade dödsoffer (civila och kombattanter) varit högre varje enskild månad, jämfört med motsvarande månad 2018, fram till och med oktober månad. Under de två sista månaderna 2019 gick dock antalet konfliktrelaterade dödsoffer ner i förhållande till motsvarande månader 2018.

Under första halvåret 2019 registrerade UCDP nästan 2 800 fler konfliktrelaterade dödsoffer än under motsvarande period 2018. Detta innebar en ökning om cirka 25 procent.¹¹⁰ Det

¹⁰⁴ Läs mer om UCDP:s metod här: Uppsala universitet, Department of Peace and Conflict Research, *Methodology*, odaterad, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

¹⁰⁵ Exempelvis räknas guvernörer, parlamentariker etc. som parter på statens sida och inte som civilpersoner. Se UCDP:s definition här: http://pcr.uu.se/research/ucdp/definitions/#Ceasefire_agreements.

¹⁰⁶ Therese Pettersson, Projektledare, UCDP, Telefonsamtal, 2018-09-13.

¹⁰⁷ Dessa siffror är dock preliminära och kan komma att korrigeras när fler rapporter över 2019 publiceras.

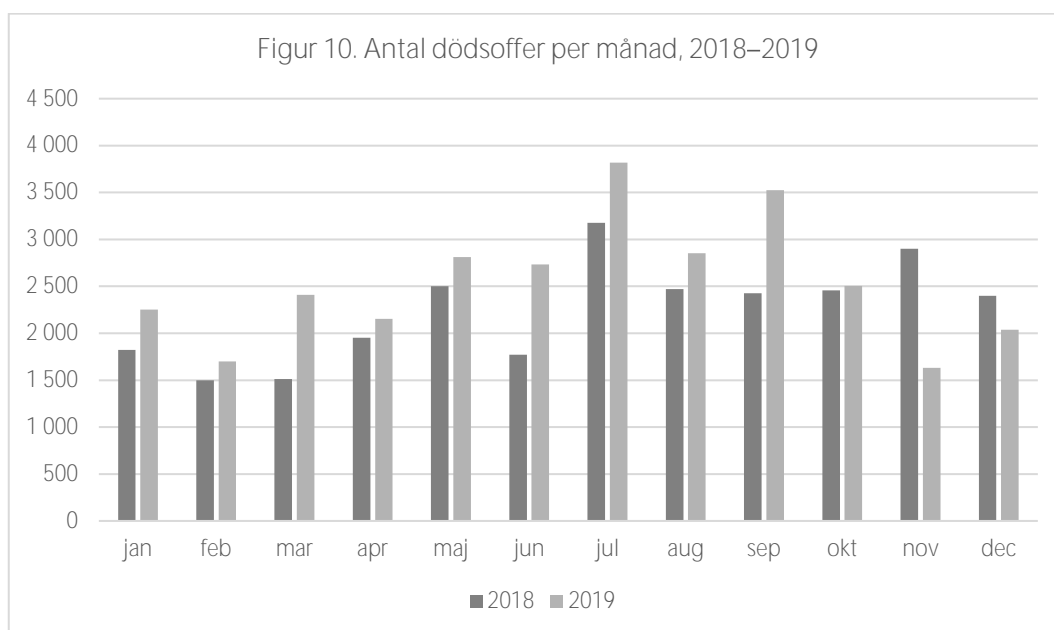
¹⁰⁸ Therese Pettersson, Projektledare, UCDP, E-post, 2020-01-31.

¹⁰⁹ UCDP (Uppsala Conflict Data Program), *Afghanistan*, odaterad, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

¹¹⁰ Therese Pettersson, Projektledare, UCDP, E-post, 2019-08-12.

ökade konfliktvåldet mellan parterna återspeglades dock inte i antalet civila offer registrerade av UNAMA under samma period. Här rapporterades istället en minskning om 27 procent avseende civila offer första halvåret 2019 jämfört med motsvarande period 2018.¹¹¹ Migrationsanalys konstaterar därmed att ökat våld mellan parterna inte nödvändigtvis har direkt bäring på antalet civila offer. Karaktären på stridigheterna, internflyktsrörelser eller var konfliktvåldet sker, kan istället utgöra förklaringar till varför antalet civila offer går ner samtidigt som våldet mellan parterna ökar med fler dödsoffer bland kombattanterna som följd.

Enligt FN minskade antalet självmordsdåd med över 70 procent under perioden 8 februari till 9 maj 2019 till följd av regeringssidans säkerhetsåtgärder, i synnerhet i städer som Kabul och Jalalabad.¹¹² Enligt Migrationsanalys bedömning kan det minskade antalet självmordsdåd i urbana områden utgöra en bidragande förklaring till varför antalet civila offer visade en markant nedgång under de första sex månaderna 2019.

Källa: UCDP.¹¹³

4.3.1 Konfliktrelaterade dödsoffer på provinsnivå

Under 2019 har UCDP registrerat flest konfliktrelaterade dödsoffer (civila och kombattanter) i provinserna Ghazni, Kandahar och Helmand. I dessa provinser drabbas även många civila enligt UNAMA.¹¹⁴ Ghazni är den provins som enligt UCDP har haft flest konfliktrelaterade dödsoffer både under 2018 och 2019. Jämfört med året innan så har Ghazni under 2019 sett en

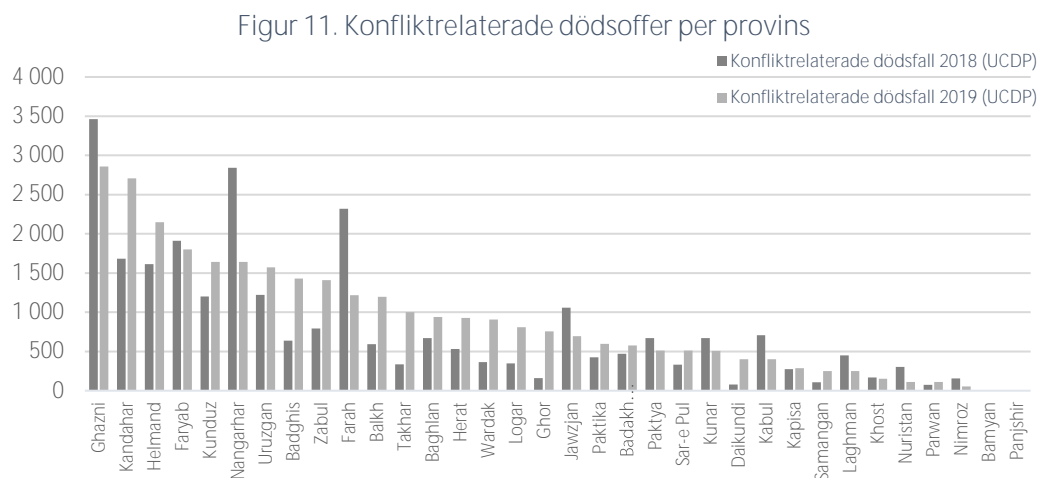
¹¹¹ UNAMA, *Midyear Update on the Protection of Civilians in Armed Conflict: 1 January to 30 June 2019*, 2019-07-30, s. 1, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

¹¹² United Nations Secretary-General (UNSG), *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security*, 2019-06-14, s. 5, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

¹¹³ Therese Pettersson, Projektledare, UCDP, E-post, 2020-03-10.

¹¹⁴ I UNAMA:s statistik över civila offer 2019 placeras sig provinserna enligt följande: Ghazni (4, +3 %), Kandahar (8, -13 %) och Helmand (3, -23 %). Högst i UNAMAS statistik över civila offer hamnar Kabul, följt av Nangarhar och Helmand.

minskning av konfliktrelaterade dödsoffer medan Kandahar och Helmand sett en ökning (se figur 11 nedan).

Källa: UCDP.¹¹⁵ Siffrorna för 2019 är preliminära och kan komma att revideras något.

Det finns provinser som hamnar relativt högt vad gäller konfliktrelaterade dödsoffer enligt UCDP, men relativt lågt i UNAMA:s sammanställning över civila dödsoffer. Exempel på detta är Uruzgan. En förklaring till att Uruzgan ligger lågt avseende civila offer skulle kunna vara avfolkning i vissa områden där strider sker. Se avsnitt 5.2.1.

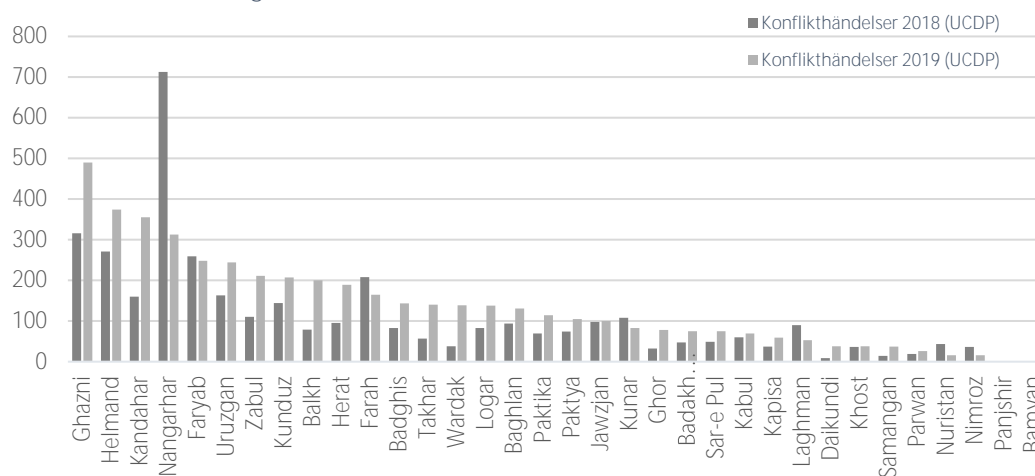
4.3.2 Våldshändelser som resulterat i dödsoffer på provinsnivå

Under 2019 har UCDP registrerat flest våldshändelser i provinserna Ghazni, Helmand och Kandahar. Situationen i Ghazni, Helmand och Kandahar lyfts också fram av olika källor som svår.¹¹⁶ I dessa tre provinser skedde en ökning av antalet våldshändelser jämfört med 2018. I Nangarhar, som under 2019 hade den fjärde högsta siffran i landet avseende våldshändelser som resulterat i dödsoffer, skedde dock en markant nedgång jämfört med 2018. Där mer än halverades antalet våldshändelser under 2019 jämfört med året innan. Kandahar såg under 2019 en kraftig ökning av antalet våldshändelser som resulterade i dödsoffer.

¹¹⁵ Diagrammet bygger på data från UCDP. (Therese Pettersson, Projektledare, UCDP, E-post, 2020-01-31).

¹¹⁶ Internationell organisation A, Möte i Kabul, 2020-01-20; Afghansk analytiker A, Möte i Kabul, 2020-01-19.

Figur 12. Våldshändelser som resulterat i dödsoffer

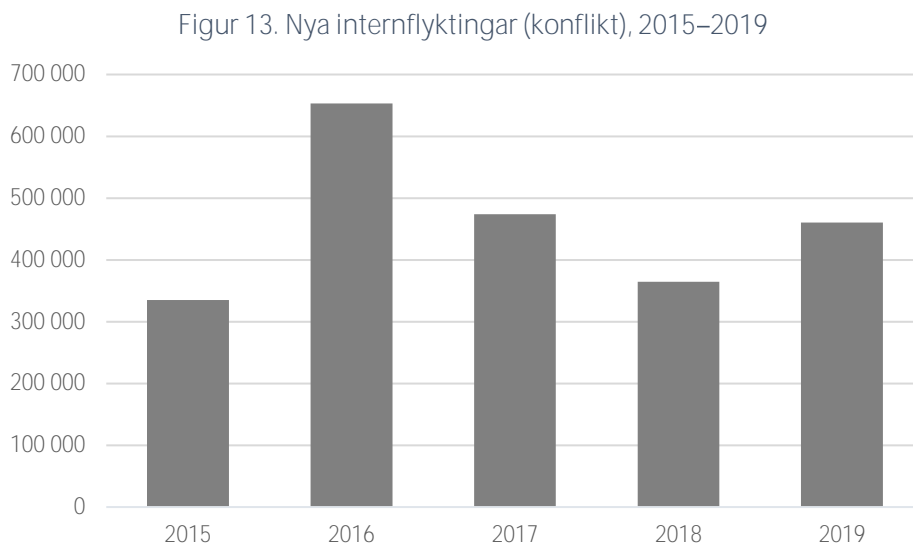

Källa: UCDP.¹¹⁷ Siffrorna för 2019 är preliminära och kan komma att revideras något.

¹¹⁷ Diagrammet bygger på data från UCDP. (Therese Pettersson, Projektledare, UCDP, E-post, 2020-01-31).

4.4 Internflyktingar (konfliktorsakade)

UNOCHA registrerade cirka 460 000 nya internflyktingar till följd av konflikten i Afghanistan under 2019. Motsvarande siffra 2018 var cirka 360 000.¹¹⁸

Källa: IDMC & OCHA.¹¹⁹

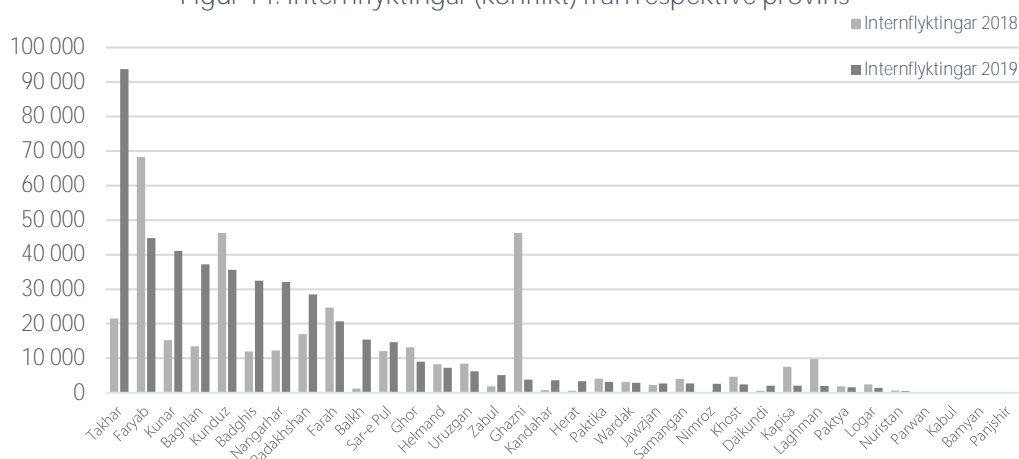
Statistiken i diagrammet avser personer som försatts i en internflyktingssituation under givet år, inte den ackumulerade internflyktingssituationen under respektive år.

I diagrammet nedan redogörs för antalet internflyktingar från respektive provins åren 2018 och 2019, sorterade i fallande ordning utifrån 2019 års siffror. Siffrorna inkluderar också människor som fördrivits inom provinsen, dvs. från en plats i provinsen till en annan.

¹¹⁸ The United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), *Summary of conflict induced displacements (1 Jan to 31 Dec 2018)* [dataset], 2019-01-28, [url](#) (Hämtad 2020-02-25); OCHA, *Summary of conflict induced displacements (1 Jan to 30 Dec 2019)* [dataset], 2020-03-03, [url](#) (Hämtad 2020-03-08).

¹¹⁹ Data för 2015–2017: Internal Displacement Monitoring Centre (IDMC), *Afghanistan Country Profile*, odaterad, [url](#) (Hämtad 2020-03-06); Data för 2018: OCHA, *Summary of conflict induced displacements (1 Jan to 31 Dec 2018)* [dataset], 2019-01-28; Data för 2019: OCHA, *Summary of conflict induced displacements (1 Jan to 30 Dec 2019)* [dataset], 2020-03-03.

Figur 14. Internflyktingar (konflikt) från respektive provins

Källa: OCHA.¹²⁰

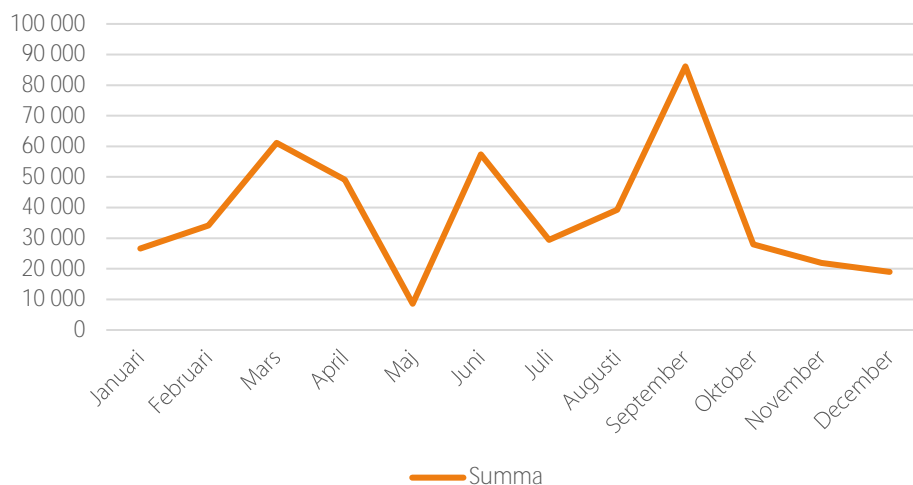
Över 40 procent av alla nya internflyktingar under 2019 har genererats i den nordöstra regionen (Kunduz, Baghlan, Takhar och Badakhshan). Södra regionen, sydöstra regionen, centrala regionen och centrala höglandsregionen står tillsammans för knappt 10 procent av det totala antalet nya internflyktingar. Jämfört med 2018 har antalet nya internflyktingar fördubblats i de nordöstra och östra regionerna medan antalet kraftigt minskat i den sydöstra regionen.¹²¹

Takhar är den provins som under 2019 genererat i särklass flest nya internflyktingar till följd av konflikten. Antalet nya internflyktingar har också ökat i grannprovinserna Baghlan och Badakhshan. Även i provinserna Kunar och Nangarhar i öst och Badghis i väst har antalet ökat. I Balkh i norr har det skett en stor procentuell ökning, från strax över 1 000 internflyktingar 2018 till över 15 000 år 2019. Antalet internflyktingar har minskat mest i den sydöstra provinsen Ghazni och den norra provinsen Faryab jämfört med 2018.

¹²⁰ OCHA, *Summary of conflict induced displacements (1 Jan to 31 Dec 2018) [dataset]*, 2019-01-28; OCHA, *Summary of conflict induced displacements (1 Jan to 30 Dec 2019) [dataset]*, 2020-03-03.

¹²¹ OCHA, *Summary of conflict induced displacements (1 Jan to 31 Dec 2018) [dataset]*, 2019-01-28; OCHA, *Summary of conflict induced displacements (1 Jan to 30 Dec 2019) [dataset]*, 2020-03-03.

Figur 15. Nya internflyktingar (konflikt) 2019, per månad

Källa: OCHA.¹²²

I diagrammet ovan visas fördelningen av nya internflyktingar över året. Händelser i den nord-östra regionen står i stort sett helt för ökningarna under juni och september och sammanfaller med talibanrörelsens offensiver i regionen under dessa månader.¹²³ Under mars är det de östra och västra regionerna som ligger bakom ökningen.¹²⁴ Strider mellan talibanrörelsen och ISKP försatte då en stor mängd människor i internflykt i Kunar och Nangarhar.¹²⁵

4.5 Parternas territoriella inflytande och kontroll

Bedömningar av territoriell kontroll kan skilja sig åt beroende på vilken aktör som gör bedömningen. Det finns två källor som med regelbundenhet, offentligt och systematiskt har rapporterat om territoriell kontroll inom ramen för konflikten i Afghanistan – den amerikanska generalinspektören SIGAR och *FDD's Long War Journal* (LWJ).

SIGAR har sedan 2015 fått ta del av data avseende territoriell kontroll från *Resolute Support Mission* (RS) och den amerikanska militären i Afghanistan (USFOR-A) och publicerat denna information i sina återkommande kvartalsrapporter.¹²⁶ I SIGAR:s kvartalsrapport från april 2019 meddelades att RS inte längre sammanställer data över territoriell kontroll med hänvisning till att bedömningarna ansågs vara av begränsat värde för beslutsfattande. SIGAR noterade i samband med det att informationen, trots sina begränsningar, var det enda mått som RS på ett konsekvent sätt följde upp säkerhetsläget på marken och att företrädare för RS tidigare uttalat att informationen var viktig. RS-missionens senaste bedömning av territoriell kontroll är per den 22 oktober 2018, och SIGAR noterade i samband med beskedet om att informationen inte

¹²² OCHA, *Summary of conflict induced displacements (1 Jan to 31 Dec 2018) [dataset]*, 2019-01-28; OCHA, *Summary of conflict induced displacements (1 Jan to 30 Dec 2019) [dataset]*, 2020-03-03.

¹²³ För mer information, se avsnitt 5.2.5.

¹²⁴ OCHA, *Summary of conflict induced displacements (1 Jan to 30 Dec 2019) [dataset]*, 2020-03-03.

¹²⁵ OCHA, *Afghanistan: Kunar Conflict (Update as of 3 April 2019)*, 2019-04-04, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

¹²⁶ SIGAR, *Quarterly Report to the United States Congress*, 2016-04-30, s. 96 ff, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

längre sammanställs, att denna bedömning visade på en stagnerande säkerhetssituation i Afghanistan.¹²⁷

LWJ är en blogg/nyhetstjänst som drivs av tankesmedjan *Foundation for Defense of Democracies* (FDD) som rapporterar om "kriget mot terrorismen".¹²⁸ LWJ har sammanställt information om territoriell kontroll sedan 2014 och utgår främst från öppna källor, såsom nyhetsartiklar, och uppdaterar sammanställningen löpande.¹²⁹

I september 2018 gjorde *New York Times* en jämförelse mellan informationen från LWJ och den amerikanska militären och fann då att det fanns avsevärda skillnader mellan LWJ:s och SIGAR:s bedömningar, där den förstnämnda bedömde talibanrörelsens kontroll som mer utbredd än SIGAR. I artikeln jämfördes också andra indikatorer tillhandahållna av den amerikanska militären med andra källor, och enligt tidningen gav militären en förskönad bild över läget i Afghanistan.¹³⁰

Migrationsanalys (f.d. Lifos) har i sin tidigare rapportering utgått från SIGAR:s publicerade information om territoriell kontroll eftersom SIGAR utgjorde en av få aktörer som återkommande publicerade information om detta. Även om de av SIGAR publicerade uppgifterna bedömts som konservativa har deras uppgifter icke desto mindre varit användbara för att följa förändringar över tid gällande både distrikts-, befolknings- och territoriell kontroll. Eftersom SIGAR inte längre får tillgång till informationen kommer Migrationsanalys i denna rapport att istället presentera LWJ:s aktuella bedömningar om territoriell kontroll. Nedan presenteras dock hur distrikts- och befolkningskontrollen förändrats över tid enligt SIGAR:s uppgifter (figur 16 respektive 17). SIGAR och LWJ använder olika metoder i sina bedömningar. LWJ använder tre kategorier för att bedöma distriktskontroll (upprorskontrollerad, omstridd eller regeringskontrollerad) medan SIGAR hade fem olika grader i sin skala (regeringskontrollerad, under regeringsinflytande, omstridd, under upprorsgruppsinflytande samt upprorsgruppskontrollerad¹³¹). Det bör dock noteras att RS ändrat kategoriseringar över tid.¹³² I figur 16 och 17¹³³ nedan har kategorierna kontroll och inflytande har slagits ihop för respektive part.

¹²⁷ SIGAR, *Quarterly Report to the United States Congress*, 2019-04-30, s. 73–4, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

¹²⁸ FDD's Long War Journal (LWJ), hemsida, *about*, odaterad, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

¹²⁹ LWJ, *Mapping Taliban Control in Afghanistan*, odaterad, [url](#) (Hämtad 2020-03-09).

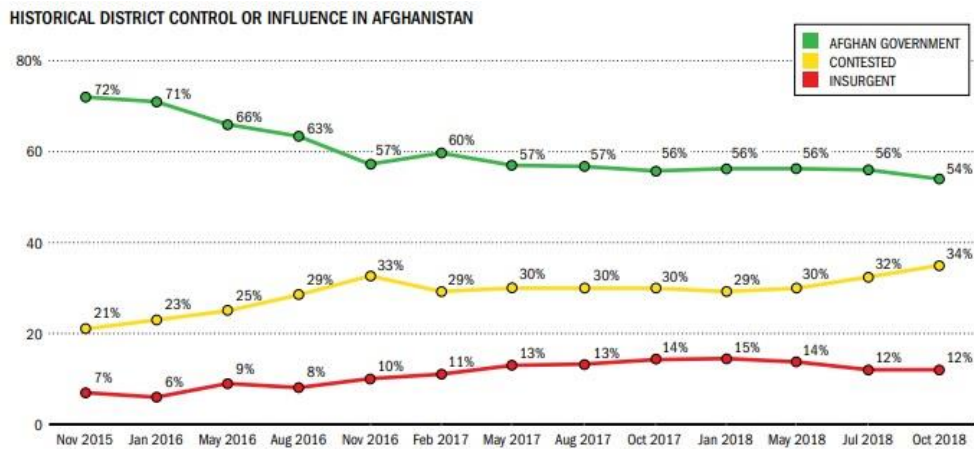
¹³⁰ NYT, *How the U.S. Government Misleads the Public on Afghanistan*, 2018-09-08, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

¹³¹ I vissa sammanhang används kategorierna upprorsaktivitet och hög upprorsaktivitet istället för under upprorsgruppsinflytande respektive upprorsgruppskontrollerad.

¹³² LWJ, *Mapping Taliban Control in Afghanistan*, [odaterad]; SIGAR, s. 71–72.

¹³³ SIGAR, *Quarterly Report to the United States Congress*, 2019-01-30, s. 69 f., [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

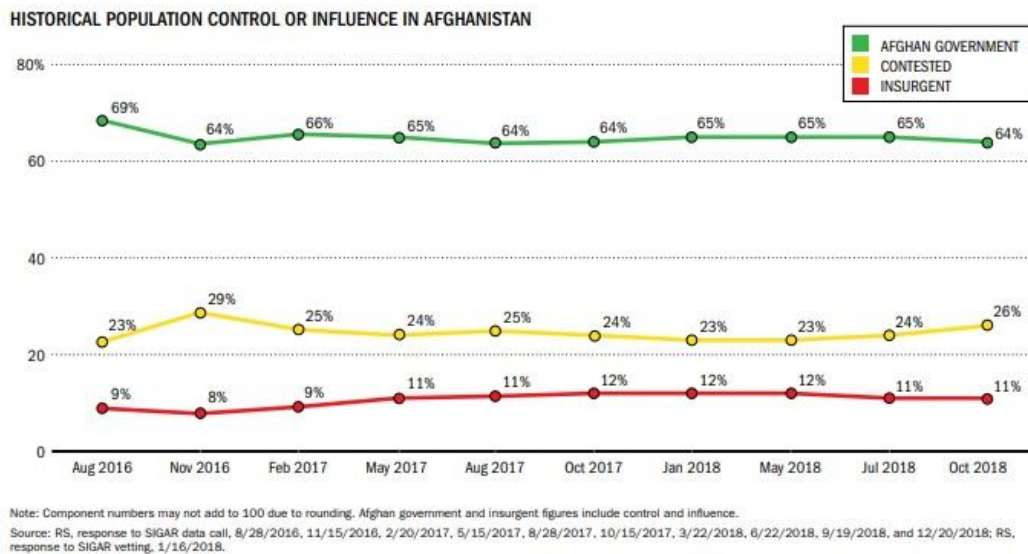
Figur 16. Historisk distriktskontroll eller inflytande i Afghanistan

Källa:

SIGAR.¹³⁴

Figur 17. Historisk befolkningskontroll eller inflytande i Afghanistan

Källa: SIGAR.¹³⁵

Under de drygt tre år som RS tillhandahållit bedömningar över distriktskontroll har andelen distrikt som bedömts vara under regeringskontroll eller regeringsinflytande minskat från 72 procent till 54 procent. Andelen distrikt som bedöms vara under kontroll eller inflytande av

¹³⁴ SIGAR, 2019-01-30, s. 69 f.¹³⁵ SIGAR, 2019-01-30, s. 69 f.

upprorsgrupper har ökat under samma tid, men inte i motsvarande utsträckning. Andelen distrikt som bedöms vara omstridda har däremot ökat från 21 procent till 34 procent. Den största förändringen skedde mellan 2015 och 2016 medan det förändrats långsammare åren därefter.

Utöver att det finns metodologiska skillnader och skilda intressen som kan påverka bedömningar av territoriell kontroll bör det också noteras att det finns inneboende svårigheter med att bedöma vad som utgör kontroll och inflytande från respektive aktör inom ett visst territorium. Afghanistanexperten Thomas Ruttig beskrev läget i januari 2018 som dynamiskt med flytande frontlinjer och områden där kontrollen skiftar mellan dag och natt och att bedömningar som dessa endast kan ses som en uppskattning.¹³⁶ I en annan studie beskrivs att det i vissa områden finns vägspärrar som bemannas av regeringspolis dagtid och av talibanrörelsen nattetid. I distrikt som av RS bedöms vara under regeringskontroll eller omstridda har det kunnat innebära att regeringen haft kontroll endast över distriktscentrum och att distriktsguvernören och andra statliga befattningshavare bott på annan ort eller att distriktsguvernören kunnat bo där endast med medgivande från lokala företrädare för talibanrörelsen. I andra områden, där talibanrörelsen inte dominerar territoriellt, förekommer att de trots detta indriver skatt. Enligt samma studie kan denna typ av "smygande" styre föregå en militär erövring av området.¹³⁷ I många områden råder i praktiken en form av hybridstyre där t.ex. statliga skolor och vårdinrättningar tillåts hålla öppet men där talibanrörelsen kontrollerar exempelvis läroplan och personaltillsättning.¹³⁸ Enligt en undersökning av nyhetskanalen *TOLO News* arbetade antingen de statliga tjänstemännen utanför distriktet eller hade verksamheten upphört i 64 av 364 officiella distrikt.¹³⁹

Nedan åskådliggörs LWJ:s senaste bedömning av territoriell kontroll på distriktsnivå i form av en karta (figur 18). Enligt deras metodologi innebär talibankontroll att talibanrörelsen öppet styr distriktet och bedöms som omstritt om regeringssidan t.ex. endast kontrollerar distriktscentrumet men inte distriktet i övrigt.¹⁴⁰ Områden som är talibankontrollerade eller omstridda är fördelade över i stort sett hela landet. De enda provinser som inte har något distrikt som åtminstone bedöms vara omstritt är Kabul, Bamyan och Panjshir.¹⁴¹ Omkring 48 procent av distrikten¹⁴² i landet bedöms vara omstridda, 33 procent under regeringskontroll¹⁴³ och 19 procent talibankontrollerade. I ett distrikt (Kajrandistriktet i Daikundi) uppger talibanrörelsen sig ha kontroll men detta har inte kunnat bekräftas. 13 av 34 distrikt som hyser provinshuvudstäder bedöms vara omstridda men inga befinner sig under talibankontroll.¹⁴⁴ Totalt bedöms således cirka 67 procent av distrikten vara antingen talibankontrollerade eller omstridda och cirka 61 procent av befolkningen är bosatta i dessa distrikt.

Figur 18. Talibankontroll i Afghanistan

¹³⁶ AAN, 2018-01-29.

¹³⁷ Overseas Development Institute (ODI), *Life under the Taliban shadow government*, juni 2018, s. 5;25, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

¹³⁸ USIP, *Insurgent Bureaucracy: How the Taliban Makes Policy*, november 2019, s. 20 ff., [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

¹³⁹ SIGAR, *Quarterly Report to the United States Congress*, 2019-07-30, s. 118–119, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

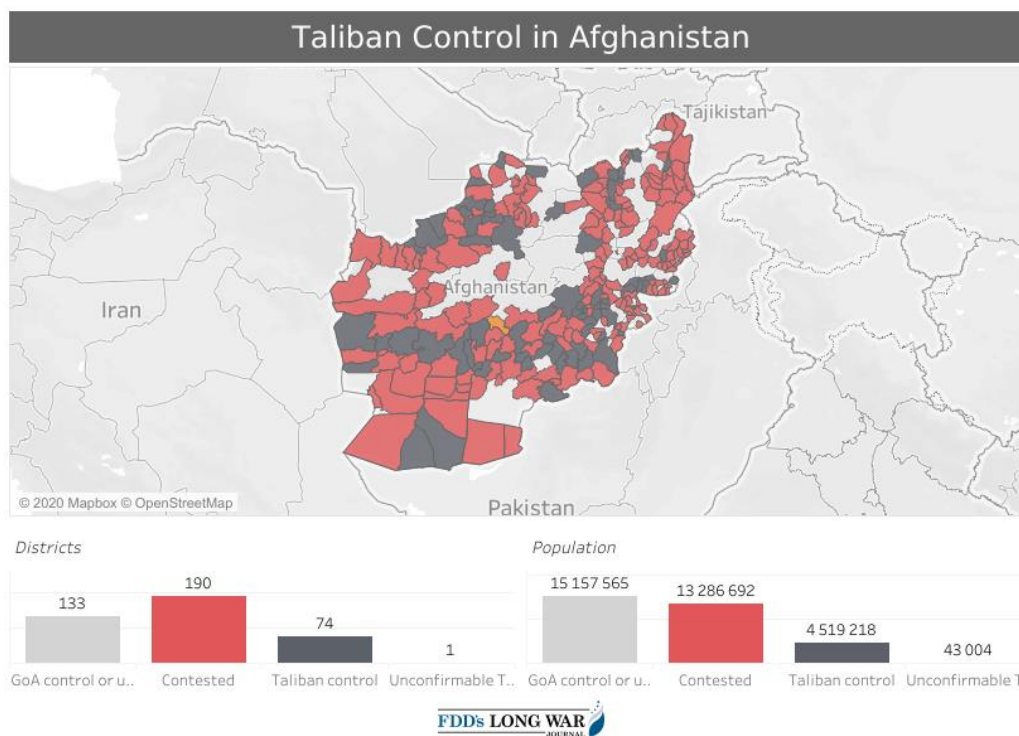
¹⁴⁰ LWJ, *Mapping Taliban Control in Afghanistan*, 2020-03-09.

¹⁴¹ LWJ, *Mapping Taliban Control in Afghanistan*, 2020-03-09.

¹⁴² Det är oklart vad som i sammanhanget avses med "officiella distrikt". Det råder generellt oklarheter om det exakta antalet distrikt i Afghanistan, varför olika sammanställningar kan variera på denna punkt. För mer information se not 7 i avsnitt 1.1.

¹⁴³ Eller att det saknas information om eventuell talibankontroll

¹⁴⁴ Provinshuvudstadsdistrikten i följande provinser bedöms vara omstridda: Badghis, Baghlan, Farah, Faryab, Ghazni, Helmand, Kunduz, Logar, Samangan, Sar-e Pul, Takhar, Uruzgan och Wardak.

Källa: FDD's Long War Journal.¹⁴⁵

En organisation som gör egna bedömningar av territoriell kontroll bedömde i slutet av 2019 att 24 distrikt i landet var under talibankontroll och att det var en minskning från 32 i början av året. Källan uppger vidare att merparten av landets distrikt varken är under stabil regeringskontroll eller stabil talibankontroll och att det under året varit flera distrikt i de norra och nordöstra regionerna som varit aktivt omstridda när regeringssidan försökt återta kontrollen. I de södra och sydöstra regionerna uppges regeringen ha flyttat många distriktscentra för att de inte skulle falla helt till talibanrörelsen.¹⁴⁶

På ett övergripande plan har det under 2019 inte skett någon avsevärd förändring i styrkeförhållandena mellan parterna avseende territoriell kontroll. Läget i flera distrikt har dock varit volatilt och i många områden har distriktskontrollen skiftat händer, om än tillfälligt.¹⁴⁷ Det är fortsatt så att talibanrörelsens kontroll och inflytande är som starkast på landsbygden och att den afghanska regeringen generellt har ett starkare grepp om urbana centra och provinshuvudstäder.¹⁴⁸ Afghanska säkerhetsstyrkor har haft svårt att upprätthålla kontrollen i områden man återtagit.¹⁴⁹ En del provinshuvudstäder har, likt de senaste åren, utsatts för offensiver från talibanrörelsen.¹⁵⁰ Men i de fall talibanrörelsen lyckats inta en provinshuvudstad har de

¹⁴⁵ LWJ, *Mapping Taliban Control in Afghanistan*, 2020-03-09.

¹⁴⁶ Internationell NGO, möte i Kabul, 2020-01-19.

¹⁴⁷ UNSG, *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security*, 2019-12-10, s. 5–6, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

¹⁴⁸ SIGAR, 2019-04-30, s. 72; US Department of Defense, december 2019, s. 16.

¹⁴⁹ SIGAR, 2019-04-30, s. 72.

¹⁵⁰ Under 2019 har sådana offensiver skett mot Kunduz stad (Kunduz), Pul-e Khumri (Baghlan) och Farah stad (Farah).

sedan 2001 aldrig lyckats hålla staden längre än som högst ett par veckor.¹⁵¹ I sammanhanget bör dock noteras att talibanrörelsen kan ha ett avsevärt inflytande, utan att inneha militär kontroll, även i provinshuvudstäder. Exempel på sådana fall är städerna Kunduz och Ghazni där det är känt att talibanrörelsen indriver skatter och har en hög närvaro.¹⁵²

När det gäller antalet våldshändelser har SIGAR tidigare observerat att dessa händelser är fler i de områden som är omstridda eller bedöms vara under inflytande från endera parten, medan antalet konflikthändelser relativt är färre i de områden som är under stabil kontroll, oaktat under vilken part.¹⁵³ Ett uppenbart brott mot denna generella trend är, enligt Migrationsanalys, de terrordåd som återkommande äger rum i landets större städer, trots att dessa bedöms vara regeringskontrollerade.

5 Analys av konfliktläget i olika områden

5.1 Konfliktens geografiska utbredning

Talibanrörelsen har historiskt sett sitt starka fäste inom pashtunbefolkningen i landets södra och östra delar.¹⁵⁴ Rörelsen har dock under upprorsårens gång spridit sig långt utanför sin pashtunska bas i dessa landsdelar.¹⁵⁵ Från omkring 2008 började talibanrörelsen transformeras och utvecklas allt mer mot en organiserad politisk rörelse istället för en, under de tidiga upprorsåren, löslig upprorsgrupp. Skuggstrukturer för landets styre etablerades och skugg-guvernörer utsågs. Talibanrörelsen satsade på expansion genom att porträttera sig som en multietnisk rörelse och rekryterade medlemmar ur andra etniska grupper i olika delar av landet. I nordöst rekryterades exempelvis tadjjiker och i nordväst rekryterades uzbekier. Mulla Akhtar Mohammad Mansour, sedermera officiell talibanledare 2015–2016, är den som brukar omnämnas som arkitekt bakom dessa förändringar.¹⁵⁶

Migrationsanalys konstaterar att utvecklingen med en växande talibanrörelse både numerärt och geografiskt också banat väg för en spridning av konflikten och våldet, även till tidigare relativt förskonade områden i landet.

Även om traditionellt osäkra områden med hög konfliktnivå tenderar att förbli osäkra över tid, konstaterar Migrationsanalys, att strider också tidvis brutit ut i tidigare lugna områden, såsom exempelvis skedde i hazardistrikten Jaghori och Malistan i Ghazni under slutet av 2018.¹⁵⁷ Under 2019 har talibanrörelsens nordliga offensiver också lett till intensifierade strider

¹⁵¹ The Atlantic, *The Fall of Kunduz*, 2015-09-28, [url](#) (Hämtad 2020-03-29); AAN, 2018-01-29; LWJ, *Taliban assaults Farah City*, 2019-09-06, [url](#) (Hämtad 2020-03-29); AAN, *Government Rule Confined to District and Provincial Centres: Zabul's capital under threat*, 2019-11-05, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

¹⁵² NYT, *When the Taliban Are at the Gates a City Has One Choice: Pay up*, 2018-05-07, [url](#) (Hämtad 2020-03-29); ODI, juni 2018, s. 25.

¹⁵³ SIGAR, 2019-01-30, s. 72.

¹⁵⁴ Council on Foreign Relations (CFR), *The Taliban*, 2015-01-21, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

¹⁵⁵ ICG, *The Insurgency in Afghanistan's Heartland*, 2011-06-27, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

¹⁵⁶ Foreign Policy, *The Taliban's fight for Hearts and Minds*, 2018-09-12, [url](#) (Hämtad 2020-03-29); Afghansk analytiker A, Möte i Kabul, maj 2017.

¹⁵⁷ Migrationsverket, Lifos, *Lifosrapport: Afghanistan – säkerhetsläget i Ghazni (version 2.0)*, 2019-05-29, s. 22 ff., [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

och ökad osäkerhet i tidigare relativt lugna områden i norr.¹⁵⁸ Striderna där har lett till ett ökat antal civila offer i både den norra och den nordöstra regionen samt triggat nya stora internflyktsrörelser, framförallt i de nordöstliga provinserna.¹⁵⁹

5.2 Konfliktläget i olika regioner/provinser

Nedan följer en genomgång av konfliktläget i olika regioner samt provinser.¹⁶⁰ Syftet är att belysa skillnader mellan regioner men också mellan olika provinser inom en region och kort redogöra för situationen och omständigheter av betydelse för konflikten. Framställningen är inte uttömmande utan syftar till att ta fram vissa huvuddrag och skillnader mellan regioner och provinser, med fokus på provinser med hög konfliktnivå eller provinser där markanta förändringar skett under 2019. Alla 34 provinser går därför inte igenom i samma mån, samtidigt som säkerhetssituationen i vissa fall diskuteras ner på distriktsnivå.

5.2.1 Södra regionen (Helmand, Kandahar, Zabul, Uruzgan, Nimroz)

Den södra regionen är traditionellt en av de mest osäkra regionerna i Afghanistan, och regionen låg under 2019 tydligt högst avseende antalet registrerade säkerhetsincidenter i jämförelse med landets övriga regioner. Incidentnivåerna skiljer sig dock liksom tidigare stort inom regionen. Merparten av incidenterna i regionen, cirka 90 procent, har skett i Helmand och Kandahar, som även på landbasis tillhör de provinser där flest incidenter registrerats. Provinserna Nimroz har dock betydligt lägre nivåer och tillhör de provinser i landet där lägst antal säkerhetsincidenter samt civila offer registrerats.¹⁶¹

Helmand med sina lukrativa opiumfält utgör kärnområde för talibanrörelsen och tillhör alltså en av landets mest osäkra provinser.¹⁶² Provinserna har under flera års tid beskrivits som den mest konflikttrabbade i landet.¹⁶³ Helmand är också den provins där talibanrörelsens ledarskap haft som mål att etablera sitt säte i moderlandet, istället för exiltillvaron i Quetta i Pakistan. Helmand är vidare en provins med symboliskt värde för de internationella styrkorna eftersom omfattande resurser lagts ned i provinserna och då kriget skördat flest internationella soldaters liv i Helmand.¹⁶⁴

Talibanrörelsens starka ställning i Helmand har under flera år medfört att en stor andel av flygattacker genomförs i provinserna. Detta har bidragit till att skifta konflikt dynamiken i provinserna då talibanrörelsen övergått från konventionell krigföring i syfte att erövra territorium mot mer asymmetrisk taktik.¹⁶⁵ I UNAMA:s årsrapport för 2019 anges sprängladdningar och därefter flygattacker utgöra de främsta orsakerna till civila offer i provinserna. UNAMA framhåller

¹⁵⁸ Afghansk analytiker B, Möte i Kabul, 2020-01-19; Internationell NGO, Möte i Kabul, 2020-01-19.

¹⁵⁹ OCHA, *Afghanistan, Snapshot of Population Movements (January to December 2019)*, 2019-12-31, [url](#) (Hämtad 2020-03-29); UNAMA, *Annual Report 2019*, s. 94.

¹⁶⁰ Migrationsanalys använder sig av samma regionindelning som UNAMA. (*Annual Report 2018*, s. 2 (karta), [url](#)).

¹⁶¹ UNAMA, *Annual Report 2019*, s. 94; Internationell säkerhetsanalytiker A i Kabul, E-post, 2020-02-06.

¹⁶² NYT, *Rocket Attack Wounds at Least 5 Marines in Afghanistan*, 2019-10-23, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

¹⁶³ Afghansk analytiker C, Möte i Kabul, 2016-04-19; Internationell NGO, Möte i Kabul, 2018-12-02.

¹⁶⁴ Norge. Landinfo, *Temanotat Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i provinsen Helmand*, 2016-11-11, s. 9, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

¹⁶⁵ Norge. Landinfo, *Respons Afghanistan: sikkerhetssituasjonen i den sørlige regionen – oppdatering*, 2018-09-07, s. 2, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

vidare, att den trend som påbörjades 2017 i den södra regionen av färre civila offer till följd av markstrider, alltjämt håller i sig.¹⁶⁶

Antalet säkerhetsincidenter har ökat i Helmand under 2019 jämfört med 2018. Över 3 000 säkerhetsincidenter registrerades i provinsen under 2019, vilket innebär att Helmand är den provins där flest incidenter registrerats under året.¹⁶⁷ Till skillnad från tidigare är det dock regeringssidan och inte talibanrörelsen som under 2019 haft det största initiativet i krigföringen. Utökade flygoperationer och målinriktade angrepp har pressat ner upprorsaktiviteten, i synnerhet i de norra delarna av Helmand.¹⁶⁸ Över en tredjedel av det totala antalet flygattacker i landet genomfördes i provinsen under 2019.¹⁶⁹

Konfliktvåldet mellan parterna intensifierades i Helmand under 2019. UCDP-registrerade konfliktrelaterade dödsoffer samt våldshändelser som lett till dödsoffer,¹⁷⁰ ökade med 33 respektive 38 procent. Över 2 100 konfliktrelaterade dödsoffer (inräknat både civila och kombattanter) registrerades för provinsen under 2019.¹⁷¹ Antalet civila offer (dödade och skadade) gick dock samtidigt ned med 23 procent. Helmand låg under 2019 på åttonde plats bland landets provinser gällande antalet civila offer i förhållande till folkmängd och på tjugonde plats avseende civila offer i förhållande till provinsens yta. Helmand är landets till ytan största provins. Enligt Migrationsanalys bedömning är dock stridigheter sannolikt mest koncentrerade till befolkade områden av provinsen, varför måttet civila offer per kvadratkilometer kan vara något missvisande, och inte fullt ut spegla det höga konfliktläget i provinsen när detta mått jämförs med landets övriga provinser.

Cirka 7 200 nya internflyktingar har genererats i provinsen under 2019, vilket utgjorde en minskning med cirka 12 procent jämfört med 2018.¹⁷²

Kandahar tillhör sedan tidigare de provinser i landet med hög konfliktnivå. Det är en strategiskt viktig provins för både regeringssidan och upprorsidan. Den förste talibanledaren Mulla Omar anses vara född i provinsen, och rörelsen har fortsatt ett starkt fäste här, i synnerhet i de norra distrikten. Jämfört med grannprovinserna Helmand och Uruzgan har dock regeringsskontrollen varit bättre i Kandahar. Orsaken till myndigheternas starkare ställning i Kandahar har angetts vara provinsens tidigare inflytelserika polischef general Abdul Raziq. I oktober 2018 föll dock Raziq offer för en upprorsattack, varpå provinsen gick in i en period av ökad osäkerhet.¹⁷³ En källa uppger för Migrationsanalys i början av 2020 att säkerhetssituationen i Kandahar är på successiv nedgång och dess utveckling ett område att vara vaksam på.¹⁷⁴ En annan källa menar att utvecklingen i Kandahar förvånat under året som gått då regeringssidans utökade flygattacker och militära operationer i provinsen inte har minskat upprorsidans konfliktaktivitet på samma sätt som skett i provinser som Helmand, Nangarhar och Ghazni.¹⁷⁵

¹⁶⁶ UNAMA, *Annual Report 2019*, s. 69, 94.

¹⁶⁷ Internationell säkerhetsanalytiker A i Kabul, E-post, 2020-02-06.

¹⁶⁸ Internationell NGO, Möte i Kabul, 2020-01-19.

¹⁶⁹ Internationell säkerhetsanalytiker A i Kabul, E-post, 2020-02-06.

¹⁷⁰ Uppsala Conflict Data Program, se avsnitt 4.3. UCDP registrerar *dödsoffer* och inkluderar både civila och kombattanter i sina siffror. (UNAMA registrerar enbart civila, men inkluderar både dödade och skadade)

¹⁷¹ Therese Pettersson, Projektledare, UCDP, E-post, 2020-01-31.

¹⁷² Se avsnitt 4.4.

¹⁷³ Lifos, 2018-12-04, s. 55.

¹⁷⁴ Internationell organisation A, Möte i Kabul, 2020-01-20.

¹⁷⁵ Internationell NGO, Möte i Kabul 2020-01-19.

Kandahar, jämte Helmand, ligger tydligt högst i landet avseende antalet säkerhetsincidenter. Incidentnivåerna i Kandahar har också markant ökat under 2019 jämfört med 2018.¹⁷⁶ Antalet civila offer minskade dock samtidigt med 13 procent.¹⁷⁷ Våldet mellan parterna ökade markant under 2019 jämfört med tidigare.¹⁷⁸ UCDP-registrerade dödsoffer samt våldshändelser ökade med cirka 60 respektive 120 procent. Omkring 2 700 konfliktrelaterade dödsoffer (inräknat både civila och kombattanter) registrerades för provinsen under 2019. Endast för Ghazni registrerades en högre siffra.¹⁷⁹

Beträffande nya konfliktorsakade internflyktingar ligger Kandahar lågt jämförelsevis med cirka 3 600 nya internflyktingar under året. Siffran innebar dock en ökning på cirka 360 procent jämfört med 2018.¹⁸⁰

I Zabul har säkerhetsläget försämrats under 2019, både i provinshuvudstaden Qalat och ute i distrikten. Talibanrörelsen har genom sina offensiver övertagit flera distriktscentra samt pressat fram mot Qalat.¹⁸¹ Antalet civila offer för konflikten var under året 496 (dödade och skadade), vilket innebar en ökning om 69 procent jämfört med 2018. Zabul hade sjätte högsta siffran i landet avseende civila offer. Då Zabul är en provins med relativt liten befolkning mängd hamnar provinsen högst i landet när man tittar på civila offer per 1 000 invånare. Med hänsyn tagen också till dess geografiska storhet, ligger dock Zabul på trettonde plats bland Afghanistanens provinser, när det gäller antal civila offer per kvadratkilometer.¹⁸²

När det gäller övriga konfliktindikatorer (säkerhetsincidenter, konfliktrelaterade dödsoffer, våldshändelser som medfört dödsoffer samt internflyktingar) så visar de samtliga på en tydlig ökning jämfört med 2018.¹⁸³ Antalet internflyktingar steg exempelvis med cirka 172 procent.¹⁸⁴

Talibanrörelsen har sedan länge en stark ställning i Zabul.¹⁸⁵ Zabul rapporteras också länge ha varit ett fäste för Al Qaida.¹⁸⁶ Endast i distriktet Shahr-e Safa är det regeringen som har huvudsaklig kontroll, medan de övriga nio distrikten till stora delar kontrolleras av talibanrörelsen. Den statliga närvaron i provinsen är svag och ofta enbart i form av militär närvaro, vilket medför bristande tillgång till samhälllig service för befolkningen. Zabul är en av landets fattigaste provinser och även en av de provinser där stödet för talibanrörelsen är som allra starkast. Bidragande orsaker till osäkerheten i provinsen anges vara: det lokala stödet till talibanrörelsen; en politisk konflikt mellan provinsadministrationen och provinsens folkvalda parlamentariker; provinsens strategiska läge längs Highway 1 som länk mellan Kabul och provinserna i söder och i väster liksom den porösa gränsen mot Pakistan som möjliggör ett inflöde av militärt och finansiellt stöd till talibanrörelsen därifrån. Via Zabuls sydliga distrikt Shamulzayi

¹⁷⁶ Internationell säkerhetsanalytiker A i Kabul, E-post, 2020-02-06.

¹⁷⁷ UNAMA, *Annual Report 2019*, s. 94.

¹⁷⁸ Internationell NGO, Möte i Kabul, 2020-01-19.

¹⁷⁹ Therese Pettersson, Projektledare, UC DP, E-post, 2020-01-31.

¹⁸⁰ Se avsnitt 4.4.

¹⁸¹ AAN 2019-11-05; LWJ, *Taliban overruns district HQ in Zabul*, 2019-11-11, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

¹⁸² Se avsnitt 4.2.1.

¹⁸³ Internationell säkerhetsanalytiker A i Kabul, E-post, 2020-02-06; Therese Pettersson, Projektledare, UC DP, E-post, 2020-01-31; Se också avsnitt 4.4 om internflyktingar.

¹⁸⁴ Se avsnitt 4.4.

¹⁸⁵ Norge. Landinfo, 2018-09-07, s. 12.

¹⁸⁶ LWJ, 2019-11-11.

tar sig talibansoldater vidare till provinser som Kandahar, Uruzgan, Ghazni, Wardak och Paktika, m. fl.¹⁸⁷

Uruzgan bedömdes av NATO-missionen *Resolute Support* under 2018, vara bland tre provinser i landet där upprorssidan hade som starkast ställning. De två andra provinserna var Helmand och Kunduz.¹⁸⁸ Talibanrörelsens inflytande och kontroll är också under början av 2020 mycket stark. Konflikthändelser i provinsen är koncentrerade till området runt provinshuvudstaden Tirin Kot eftersom staten i princip övergivit andra områden. Det finns distriktscentra med någon form av statlig närvaro, men det innebär inte att befolkningen där har tillgång till statlig service eller att staten når fram med förnödenheter. De statliga guvernörer som verkar i dessa mycket starkt talibankontrollerade distrikt, i exempelvis Uruzgan och Zabul, är i praktiken "halv-talibaner", menar en konsulterad källa i landet. För sin överlevnad måste dessa guvernörer sluta någon form av lokala överenskommelser med talibanrörelsen i området. Dessa överenskommelser kan vara både formella och informella till karaktären och de kan vara känsliga för förändringar. Det kan handla om att en ny guvernör utses eller att en ledande talibanmedlem dödas i en flygråd.¹⁸⁹

Trots att det i Uruzgan skett en tydlig nedgång i det totala antalet säkerhetsincidenter samt även en tydlig nedgång i antalet civila offer för tredje året i rad, syns ett ökat konfliktvåld mellan parterna med allt fler konfliktrelaterade dödsoffer samt våldshändelser som lett till dödsoffer.¹⁹⁰ Enligt en NGO-källa är Uruzgan ett ogästvänligt och bergigt område med trånga dalgångar och lite slättmark. Stora delar av Uruzgan saknar också telekommunikationer eftersom telekommunikationsföretag finner det olönsamt att betala skatt till talibanrörelsen för det svaga kunderunderlaget i den glesbefolkade provinsen.¹⁹¹

Nimroz utgör vanligen den provins i den södra regionen som har lägst antal säkerhetsincidenter. I provinsen registreras också, relativt sett, få civila offer.¹⁹² Både säkerhetsincidenter och civila offer gick ner i provinsen under 2019 jämfört med året innan.¹⁹³ Även våldet mellan parterna gick ner i provinsen, och färre konfliktrelaterade dödsoffer samt våldshändelser registrerades av UCDP.¹⁹⁴ En konfliktindikator som påvisade motsatt trend under 2019 var dock antalet nya konfliktorsakade internflyktingar i provinsen. Här skedde en ökning från under 100 till drygt 2 500 vid en jämförelse mellan 2018 och 2019.¹⁹⁵

5.2.2 Östra regionen (Nangarhar, Kunar, Laghman, Nuristan)

Den östra regionen, tillsammans med den södra, utgjorde den region med flest registrerade säkerhetsincidenter under 2018. Andelen av landets totala antal säkerhetsincidenter sjönk

¹⁸⁷ AAN, 2019-11-05.

¹⁸⁸ Lifos, 2018-12-04, s. 52.

¹⁸⁹ Internationell NGO, Möte i Kabul, 2020-01-19.

¹⁹⁰ UNAMA, *Annual Report 2019*, s. 94; UNAMA, *Annual Report 2018*, s. 67; UNAMA, *Annual Report 2017*, s. 67; Internationell säkerhetsanalytiker A i Kabul, E-post, 2020-02-06; Therese Pettersson, Projektledare, UCDP, E-post, 2020-01-31.

¹⁹¹ Internationell NGO, Möte i Kabul, 2020-01-19.

¹⁹² Lifos, 2018-12-04, s. 56.

¹⁹³ Internationell säkerhetsanalytiker A i Kabul, E-post, 2020-02-06; UNAMA, *Annual Report 2019*, s. 94.

¹⁹⁴ Therese Pettersson, Projektledare, UCDP, E-post, 2020-01-31.

¹⁹⁵ Se avsnitt 4.4.

dock påtagligt under 2019, då den östra regionen stod för omkring en femtedel av landets säkerhetsincidenter, jämfört med omkring en tredjedel i den södra regionen.¹⁹⁶

Nangarhar har under de senaste åren varit en av de mest konfliktdrabbade provinserna i landet, och 2018 kännetecknades av en försämring av läget.¹⁹⁷ Under 2019 minskade dock konfliktnivån markant.¹⁹⁸ Avsevärt lägre nivåer konfliktrelaterade dödsoffer, våldshändelser samt säkerhetsincidenter registrerades i provinsen under året. Antalet civila offer minskade därtill med 41 procent. Trots minskningen har Nangarhar under 2019, liksom föregående år, det näst högsta antalet civila offer i landet. Endast i Kabul skördas fler civila offer för konflikten. Även beträffande säkerhetsincidenter ligger Nangarhar alltså mycket högt jämfört med övriga provinser. Endast i Helmand och Kandahar noteras högre nivåer.¹⁹⁹ Nangarhar hamnar också högt (som nummer två bland landets provinser) när civila offer ses i förhållande till både folkmängd och yta i provinsen.²⁰⁰

Den enda konfliktindikatorn som visar på en ökning i Nangarhar under 2019 är antalet nya konfliktorsakade internflyktingar. Över 30 000 nya internflyktingar genererades i provinsen under 2019, vilket innebar en ökning på cirka 160 procent. Nangarhar hade därmed under 2019 det sjätte högsta antalet nya internflyktingar bland Afghanistans provinser.²⁰¹

Nangarhar, (jämte Helmand och Ghazni) hör till tre provinser där upprorsaktiviteten minskade under 2019 jämfört med 2018 till följd av regeringssidans och de internationella styrkornas luftangrepp och nattliga räder. Detta har inneburit att regeringssidan haft initiativet i krigföringen i Nangarhar i något större utsträckning än upprorssidan, vilket inte tidigare varit fallet.²⁰²

En av orsakerna till den lägre konfliktnivån i Nangarhar under 2019 är att ISKP tillbakapressats i provinsen, enligt en konsulterad källa på plats i landet. Både talibanrörelsen, ANSF och IMF (*International Military Forces*) har här stridit mot en gemensam fiende.²⁰³ De militära operationerna i Nangarhar mot ISKP har under 2019 lett till att många av dess medlemmar överlämnat sig till regeringen eller flytt in i otillgängliga dalgångar i både Nangarhar och Kunar. President Ghanis uttalanden om att ISKP efter operationerna i provinsen skulle vara utplånade är dock få källor som ansluter sig till. Gruppen bedöms dock i nuläget vara kraftigt försvagad.²⁰⁴ Offensiven mot ISKP under 2019 har för gruppen inneburit att deras logistiska och finansiella nätverk brutit samman, och de försöker nu återetablera dessa för att återigen stärka sin ställning. Sannolikt kommer ISKP-aktiviteten åter att öka på sikt med en eventuell återetablering i Nangarhar, men detta kommer troligen att ta tid.²⁰⁵

I Nangarhar finns idag ett antal olika upprorsgrupper närvarande, men talibanrörelsen utgör den starkaste väpnade grupperingen i provinsen. Rörelsen har nu också kunnat befästa

¹⁹⁶ Lifos, 2018-12-04, s. 52, 56; Internationell säkerhetsanalytiker A i Kabul, E-post, 2020-02-06.

¹⁹⁷ Lifos, 2018-12-04.

¹⁹⁸ Internationell NGO, Möte i Kabul, 2020-01-19.

¹⁹⁹ UNAMA, *Annual report 2019*, s. 94; Internationell säkerhetsanalytiker A i Kabul, E-post, 2020-02-06; Therese Pettersson, Projektledare, UCDDP, E-post, 2020-01-31.

²⁰⁰ Se avsnitt 4.2.1.

²⁰¹ Se avsnitt 4.4.

²⁰² Internationell NGO, Möte i Kabul, 2020-01-19.

²⁰³ Internationell NGO, Möte i Kabul, 2020-01-19.

²⁰⁴ UNAMA, *Annual report 2019*, s. 37; Internationell NGO, Möte i Kabul, 2020-01-19.

²⁰⁵ Afghansk analytiker A, Möte i Kabul, 2020-01-19.

sin ställning i områden som rensats från ISKP.²⁰⁶ Dessa områden kontrolleras idag istället huvudsakligen av talibanrörelsen eller i vissa fall av lokala "uprising groups"²⁰⁷.

Kunar hör sedan flera år alltså till de fyra²⁰⁸ provinser med högst incidentnivåer i landet.²⁰⁹ Under 2019 har dock incidentnivåerna tydligt minskat, och antalet civila offer har sjunkit med 36 procent. UCDP har också registrerat en nedgång i Kunar avseende konfliktrelaterade döds-offer och våldshändelser som medfört dödsoffer.²¹⁰

Den nedåtgående trenden under 2019 avseende dessa konfliktindikatorer står dock i stark kontrast till antalet nya internflyktingar som genererats i provinsen under året. Antalet överstiger 40 000, att jämföra med drygt 15 000 under 2018. Endast i Takhar och Faryab är antalet nya internflyktingar högre.²¹¹

Kunar är en starkt talibankontrollerad/influerad provins, och rapporteringen därifrån är begränsad.²¹² Källor som Migrationsanalys träffat i Kabul i början av 2020 framhåller att Kunar har påverkats negativt till följd av säkerhetsutvecklingen i Nangarhar. Tillbakapressandet av ISKP i Nangarhar har medfört att många av dess medlemmar tagit sin tillflykt till angränsande områden i Kunar. Strider har under 2019 brutit ut mellan talibanrörelsen och ISKP i Kunar, och detta kan förväntas fortgå även om vintern inneburit att striderna för en period har lagt sig.²¹³ ISKP har haft viss närvaro i Kunar sedan omkring 2015, men under sommaren 2019 rapporterades de ha skaffat sig ett nytt starkt fäste i Kunars skogar där de profiterar på skogsindustrin i provinsen, en industri som tidigare kontrollerats av talibanrörelsen. Tusentals människor i Kunar drevs på flykt på grund av strider mellan talibanrörelsen och ISKP under 2019,²¹⁴ vilket enligt Migrationsanalys förklarar de stora internflyktsrörelser som skett i provinsen under året.

Både talibanrörelsen och ISKP anges av en källa ha god kapacitet att rekrytera nya medlemmar.²¹⁵ ISKP:s nederlag i Nangarhar under 2019 innebär att gruppen nu har sin starkaste bas i landet i Kunar.²¹⁶ Denna utveckling innebär en riskhöjande faktor för Kunar, och Migrationsanalys bedömer att läget i provinsen kan komma att förvärras ytterligare under 2020.

Även i provinsen Laghman har talibanrörelsen och andra upprorsgrupper länge haft ett starkt inflytande.²¹⁷ Antalet säkerhetsincidenter minskade markant i Laghman under 2019. Även in-

²⁰⁶ Afghansk analytiker A, Möte i Kabul, 2020-01-19.

²⁰⁷ Dessa lokala "självförsvarsstyrkor" ingår i paraplytermen "regeringsvänlig milis" Dessa grupper är involverade i konflikten, men ingår inte i de statliga strukturerna och saknar legal grund. I vissa fall åtnjuter de direkt eller indirekt stöd av regeringen eller andra stater. (UNAMA, *Annual Report 2018*, s.65)

²⁰⁸ De fyra provinserna är Helmand, Kandahar Nangarhar och Kunar.

²⁰⁹ Migrationsverket, 2018-12-04, s. 58; Internationell säkerhetsanalytiker A i Kabul, E-post, 2020-02-06.

²¹⁰ UNAMA, *Annual report 2019*, s. 94; Internationell säkerhetsanalytiker A i Kabul, E-post, 2020-02-06; Therese Pettersson, Projektledare, UCDP, E-post, 2020-01-31.

²¹¹ Se avsnitt 4.4.

²¹² Internationell säkerhetsanalytiker A i Kabul, E-post, 2020-02-06.

²¹³ Afghansk analytiker A, Möte i Kabul, maj 2017; Möte i Kabul, 2020-01-19.

²¹⁴ Foreign Policy, *Afghanistan's Forests Are Turning a Profit for the Islamic State*, 2019-07-15, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

²¹⁵ Internationell NGO, Möte i Kabul, 2020-01-19.

²¹⁶ AAN, *Hit from Many Sides 1: Unpicking the recent victory against the ISKP in Nangrahar*, 2020-03-01, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

²¹⁷ European Asylum Support Office (EASO), *Country of Origin Information Report: Afghanistan Security Situation*, december 2017, s. 186, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

dikatorerna konfliktrelaterade dödsoffer, våldshändelser och internflyktingar visade på en nedgång, medan antalet civila offer ökade marginellt (4 %).²¹⁸ Laghman hamnar under 2019 på elfte plats bland Afghanistans provinser avseende antalet civila offer. Med hänsyn tagen till folkmängd respektive provinsyta hamnar dock Laghman betydligt högre, på fjärde respektive tredje plats.²¹⁹

Nuristan utgör den provins i den östra regionen som mest avviker från de övriga tre provinserna beträffande våldsnivåer. I Nuristan registreras både få civila offer och få säkerhetsincidenter.²²⁰ Nuristan har beskrivits som ett av de mest otillgängliga områdena i Afghanistan och området består till stora delar av berg. Talibanrörelsen har en stark närvaro i provinsen samtidigt som afghanska myndigheter har en svag ställning. Det föreligger relativt begränsat med information om säkerhetsläget i provinsen.²²¹ ISKP rörde sig in i provinsen under 2019, men blev då tillbakapressade av talibanrörelsen. Det anges vara svårt för utomstående att försöka etablera sig i Nuristan. Detta gäller även för civilpersoner.²²²

5.2.3 Sydöstra regionen (Ghazni, Paktya, Paktika, Khost)

I den sydöstra regionen registrerades knappt 15 procent av det totala antalet säkerhetsincidenter under 2019.²²³ Konfliktnivåerna varierar mellan regionens provinser, och Ghazni är den provins som under flera år har varit den mest konfliktintensiva provinsen i regionen.²²⁴

Ghazni är även fortsättningsvis den provins i regionen där flest säkerhetsincidenter, civila offer, internflyktingar samt UCDP-registrerade dödsoffer och våldshändelser registrerats.²²⁵

Under 2018 skedde en markant försämring av säkerhetsläget i Ghazni med en stark talibanrörelse på offensiven både ute i distrikten och gentemot provinshuvudstaden. En massiv attack mot Ghazni stad och fem dagars strider i staden orsakade omfattande förödelse och ett stort antal offer.²²⁶ Regeringssidan har som svar på denna utveckling kraftigt utökat sina flygangrepp i provinsen, och det är bara i Helmand som fler flygattacker genomförts under 2019.²²⁷

Det totala antalet säkerhetsincidenter har minskat i Ghazni under 2019. Samtidigt har UCDP-registrerade våldshändelser tydligt ökat medan konfliktrelaterade dödsoffer (civila och kombattanter) har sjunkit. Trots fler våldshändelser har alltså antalet dödsoffer sjunkit. Antalet civila offer har ökat något i provinsen under 2019 jämfört med 2018, och Ghazni är den provins där fjärde högsta siffran i landet registrerats 2019. Helmand och Faryab ligger på snarlik nivå

²¹⁸ UNAMA, *Annual report 2019*, s. 94; Internationell säkerhetsanalytiker A i Kabul, E-post, 2020-02-06; Therese Pettersson, Projektledare, UCDP, E-post, 2020-01-31.

²¹⁹ Se avsnitt 4.2.1.

²²⁰ Uppgifter från UNAMA förmedlat via Diplomatkälla B i Kabul, 2018-08-10; Internationell säkerhetsanalytiker i Kabul, 2018-08-18; UNAMA, *Annual report 2019*, s. 94.

²²¹ EASO, december 2017, s. 207 ff.; Norge. Landinfo, 2018-04-18, s.7.

²²² Internationell NGO, Möte i Kabul, 2020-01-19.

²²³ Internationell säkerhetsanalytiker A i Kabul, E-post, 2020-02-06.

²²⁴ Lifos, 2018-12-04, s. 59 f.

²²⁵ UNAMA, *Annual report 2019*, s. 94; Internationell säkerhetsanalytiker A i Kabul, E-post, 2020-02-06; Therese Pettersson, Projektledare, UCDP, E-post, 2020-01-31 samt se avsnitt 4.4 om internflyktingar.

²²⁶ Lifos, 2018-12-04, s. 59 f.

²²⁷ Internationell säkerhetsanalytiker A i Kabul, E-post, 2020-02-06.

avseende det totala antalet civila offer (dödade och skadade), även om Helmand ligger tydligt högre beträffande civila *dödsoffer*.²²⁸

Ett stort antal (drygt 46 000) nya internflyktingar producerades i Ghazni under 2018. Ett betydligt lägre antal registrerades under 2019 (knappt 3 800).

Det som, enligt Migrationsanalys bedömning, är talande för konfliktutvecklingen i Ghazni under 2019 är att regeringssidan med internationellt understöd tagit initiativet i krigföringen i högre grad. Detta har tillbakapressat upprorsgruppernas konfliktaktivitet och begränsat deras möjlighet att iscensätta de massiva offensiver som skedde under 2018. Intensiva flygbombningar är troligen det som givit mest effekt och pressat tillbaka upprorssidan i detta avseende.

Uppgifter om vem som utför flygattacker är sekretessbelagda. Länge har dock de internationella styrkorna haft en avsevärt högre kapacitet att utföra flygoperationer jämfört med det afghanska flygvapnet. Men det pågår en utbyggnad av det afghanska flygvapnet med målsättning att regeringssidan ska kunna fortsätta kriget från luften med oförminskad styrka, även efter att de amerikanska trupperna har dragit sig ut ur landet.²²⁹

I november 2018 skedde en oväntad utveckling i västra Ghazni när talibanrörelsen gick till angrepp mot de sedan länge lugna hazardistrikten Jaghori och Malistan.²³⁰ Redan i december samma år hade dock talibanrörelsen dragit tillbaka från de centrala delarna av de båda distrikten. Enskilda sammandrabbningar har därefter skett sporadiskt i gränsområdet mellan Zabul och Jaghori.²³¹ Två källor som Migrationsanalys konsulterat i början av 2020 bedömer läget som lugnt i de två distrikten.²³² Inga konflikthändelser rapporteras från distrikten.²³³

Mycket av den konfliktaktivitet som sker i Ghazni är koncentrerad till huvudvägarna, främst till Highway 1. Den vägsträcka som är mest trafikerad mellan Ghazni stad och Jaghori leder först längs Highway 1 till Qarabagh, och därefter fortsätter den på en mindre väg genom Qarabaghdistriktet fram till Jaghori. På eller i närheten av Highway 1 på sträckan mellan Ghazni stad till Qarabagh skedde knappt 200 säkerhetsincidenter under 2019. Många av upprorssidans attacker där var mindre, utförda med lätta vapen och riktade mot de afghanska säkerhetsstyrkorna, vilket begränsade civila skada, men fem civila offer registrerades under året på denna sträcka. Ett litet antal IED-attacker genomfördes också som resulterade i ANSF-offer, men inga civila offer. Upprorsgrupperna har tidigare periodvis haft permanenta vägspärrar längs Highway 1 mellan Ghazni stad och Qarabagh. Dessa vägspärrar har dock angripits av regeringssidans flygattacker.²³⁴

Färre säkerhetsincidenter sker generellt sett på sista sträckan genom Qarabagh fram till Jaghori. Två civilpersoner blev dock dödade där under 2019 när de hamnade i korseld mellan parterna. Talibanrörelsen uppges också ha upprättat en vägspärr i Zardaloområdet i Qarabagh på permanent basis, primärt för att driva in skatt på varor. De stoppar där resande om det finns misstanke om att de arbetar för regeringen eller säkerhetsstyrkorna.²³⁵

²²⁸ UNAMA, *Annual report 2019*, s. 94; Internationell säkerhetsanalytiker A i Kabul, E-post, 2020-02-06; Therese Pettersson, Projektledare, UCDP, E-post, 2020-01-31.

²²⁹ Norge. Landinfo, *Temanotat Afghanistan: Sikkerhetssituasjon og konfliktmonster i 2019*, 2020-01-22, s. 13, [url](#) (Hämtad 2020-03-29); Afghansk analytiker A, Möte i Kabul maj 2017.

²³⁰ Lifos, 2019-05-29, s. 22 ff.

²³¹ Norge. Landinfo, 2020-01-22, s. 77.

²³² Afghansk analytiker B, Möte i Kabul, 2020-01-19; Internationell NGO, Möte i Kabul, 2020-01-19.

²³³ Afghansk analytiker B, Möte i Kabul, 2020-01-19.

²³⁴ Internationell NGO i Kabul, E-post, 2020-01-27.

²³⁵ Internationell NGO i Kabul, E-post, 2020-01-27.

Paktya utgör ett starkt fäste för Haqqaninätverket och det anses vara här som nätverket har sin födelseplats.²³⁶

I provinsen ökade antalet säkerhetsincidenter under 2019 jämfört med 2018 och Paktya låg under 2019 bland de tio provinser i landet där flest incidenter registrerats.²³⁷ Konfliktvåldet mellan parterna, sett till UCDP-registrerade dödsoffer och våldshändelser, ligger dock relativt lågt jämfört med många andra av Afghanistans provinser. Antalet civila offer sjönk med 49 procent under 2019 jämfört med föregående år, och Paktya ligger i mittskiktet bland Afghanistans provinser avseende antalet civila offer.²³⁸ Relativt få internflyktingar registrerades i provinsen både under 2018 och 2019.²³⁹

Även i provinsen Paktika ökade antalet säkerhetsincidenter under 2019, men likt grannprovinsen Paktya låg konfliktvåldet mellan parterna, sett till UCDP-registrerade dödsoffer och våldshändelser, relativt sett lågt jämfört med många andra provinser landet.²⁴⁰ Antalet civila offer ökade med elva procent i Paktika under 2019 jämfört med föregående år. Paktika ligger dock relativt lågt avseende civila offer jämfört med en rad andra provinser, både vad gäller absoluta tal och antal i förhållande till folkmängd och provinsyta.²⁴¹

Betecknande för säkerhetsutvecklingen i provinsen under 2019 är att Paktika utgör den enda provinsen i landet där sökoperationer anges som den främsta orsaken till civila offer. UNAMA uttrycker oro över det höga antalet incidenter där regeringsvänlig milis avsiktligt angripit civilpersoner under olika sökoperationer. Merparten av de civila offren som orsakats på detta sätt har skett under operationer genomförda av "Khost Protection Force" och "Shaheen Forces",²⁴² vilka båda rapporteras ha stöd av internationella aktörer och verkar i den sydöstra regionen, både i Paktika, Paktya, Ghazni och Khost.²⁴³

I Khost sjönk det totala antalet säkerhetsincidenter under 2019 jämfört med föregående år, medan konfliktvåldet mellan parterna låg kvar på liknande nivåer. Antalet civila offer ökade dock samtidigt med 13 procent. Khost ligger i mittskiktet bland Afghanistans provinser sett till antalet civila offer, liksom när det gäller civila offer i förhållande till folkmängd. Provinsen hamnar dock relativt högt beträffande civila offer i förhållande till provinsens yta.²⁴⁴

²³⁶ EASO, *Country of Origin Information Report: Afghanistan Security Situation - Update*, maj 2018, s. 124, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

²³⁷ Internationell säkerhetsanalytiker A i Kabul, E-post, 2020-02-06.

²³⁸ UNAMA, *Annual report 2019*, s. 94; Internationell säkerhetsanalytiker A i Kabul, E-post, 2020-02-06; Therese Pettersson, Projektledare, UCDP, E-post, 2020-01-31.

²³⁹ Se avsnitt 4.4.

²⁴⁰ Internationell säkerhetsanalytiker A i Kabul, E-post, 2020-02-06; Therese Pettersson, Projektledare, UCDP, E-post, 2020-01-31.

²⁴¹ UNAMA, *Annual report 2019*, s. 94; se också avsnitt 4.2.1.

²⁴² "Khost Protection Force" och "Shaheen Forces" utgör exempel på regeringsvänlig milis som verkar utanför reguljära militära besluts- och kontrollstrukturer. UNAMA har länge uttryckt oro över dessa styrkors agerande, vilka förknippas med människorättsövergrepp, och straffrihet avseende de övergrepp de gjort sig skyldiga till. (UNAMA, *Annual report 2019*, s. 57 f). "Shaheen Forces" ska ej förväxlas med "Shaheen Corps" som utgör den 209:e armékåren belägen i Mazar-e Sharif, Balkh.

²⁴³ UNAMA, *Annual report 2019*, s. 56, 94.

²⁴⁴ UNAMA, *Annual report 2019*, s. 94; Internationell säkerhetsanalytiker A i Kabul, E-post, 2020-02-06; Therese Pettersson, Projektledare, UCDP, E-post, 2020-01-31; Se även avsnitt 4.2.1.

5.2.4 Norra regionen (Faryab, Balkh, Jawzjan, Samangan, Sar-e Pul)

Under 2019 ökade upprorsidans aktivitet markant i både den norra och den nordöstra regionen. Områden där som tidigare bedömts ligga under stabil regeringskontroll föll under hösten i talibanrörelsens händer.²⁴⁵ Under året var det endast i Faryab som det totala antalet säkerhetsincidenter sjönk. I de andra provinserna i region norr ökade incidentnivåerna.²⁴⁶

Faryab har under flera år varit den mest konfliktdrabbade provinsen i norr och provinsen beskrevs under våren 2018 som en av konfliktens mest aktiva fronter under de senaste två åren, även om det sjudit i provinsen under mer än ett decennium. Talibanrörelsen har vunnit allt mer mark i provinsen och till den lokala dynamiken hör också andra konflikter såsom konflikten mellan de två partierna *Jamiat-e Islami* och *Junbish-e Mili* samt konflikten mellan *Junbish* och centralregeringen. Detta medan lokala säkerhetsstyrkor lider av korruption och bristfällig samordning.²⁴⁷ Hårda stridigheter har pågått mellan regeringssidan och upprorsgrupperna i provinshuvudstaden Maimanas närhet under både 2018 och 2019.²⁴⁸ En konsulterad källa i Kabul anger i början av 2020 Faryab som en fortsatt mycket osäker provins där säkerhetsläget också ytterligare försämrats jämfört med tidigare.²⁴⁹

Även om antalet säkerhetsincidenter under 2019 sjönk i Faryab kännetecknas läget i provinsen av en fortsatt hög konfliktnivå, och antalet civila offer ökade marginellt (3 %). Faryab ligger alltså bland de fem provinser i landet med högst värden på merparten av konfliktindikatorerna (civila offer; UCDP-registrerade dödsoffer/våldshändelser; det totala antalet säkerhetsincidenter samt internflyktingar).²⁵⁰ Faryab ligger också högt när det gäller antalet civila offer i förhållande till befolkningsmängd. Beträffande nya internflyktingar har Faryab legat mycket högt under både 2018 och 2019. Under 2018 hade provinsen den högsta siffran i hela landet (ca 68 000) och under 2019 hade Faryab det näst högsta antalet nya internflyktingar på landbasis (ca 45 000). Endast för Takhar har en högre siffra registrerats under 2019.²⁵¹

Balkh framhålls av flera källor som Migrationsanalys konsulterat i början av 2020 som en av de provinser i norr där säkerhetssituationen försämrats som allra mest och där det nu råder ett mycket osäkert läge.²⁵² Det försämrade säkerhetsläget i Balkh innebär att provinsen under 2019 nästan sett incidentnivåer i paritet med Faryab. Våldet mellan parterna har också ökat avsevärt med en fördubbling av antalet UCDP-registrerade dödsoffer (civila och kombattanter), och en ännu större ökning gällande våldshändelser som medfört dödsoffer. Civila offer (dödade och skadade) har ökat med 22 procent jämfört med 2018 och antalet nya internflyktingar har gått upp från cirka 1 200 till över 15 000. Trots det kraftigt försämrade läget i Balkh under 2019 ligger provinsen relativt sett lägre i värde på olika konfliktindikatorer än ett antal

²⁴⁵ Internationell NGO, Möte i Kabul, 2020-01-19.

²⁴⁶ Internationell säkerhetsanalytiker A i Kabul, E-post, 2020-02-06.

²⁴⁷ AAN, *Battle for Faryab: Fighting intensifies on one of Afghanistan's major frontlines*, 2018-03-12, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

²⁴⁸ AAN, 2018-03-12; TOLO News, *Ongoing Fighting In Six Districts of Faryab: Residents*, 2019-10-10, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

²⁴⁹ Internationell NGO, Möte i Kabul 2020-01-19.

²⁵⁰ UNAMA, *Annual report 2019*, s. 94; Internationell säkerhetsanalytiker A i Kabul, E-post, 2020-02-06; Therese Pettersson, Projektledare, UCDP, E-post, 2020-01-31.

²⁵¹ Se avsnitt 4.4.

²⁵² Afghansk analytiker B, Möte i Kabul, 2020-01-19; Internationell NGO, Möte i Kabul, 2020-01-19; Internationell organisation A, Möte i Kabul, 2020-01-20.

andra provinser. Den markanta ökningen av det totala antalet säkerhetsincidenter i Balkh under 2019 innebär dock att provinsen hade sjunde högsta incidentsiffran i landet.²⁵³

Distrikten Chimtal och Chahar Bolak har länge präglats av osäkerhet, och situationen i dessa distrikt har försämrats ytterligare, samtidigt som konfliktläget förvärrats och spridits även till andra distrikt i provinsen.²⁵⁴ Mazar-e Sharif är dock fortsatt ett av de mest lugna områdena, även om incidenter sker även där.²⁵⁵

En bidragande orsak till det försämrade läget i Balkh anges vara att Balkhs starke man, den tadzjikiska *Jamiat*-politikern Atta Mohammad Noor, tvingades avgå från guvernörsposten i provinsen under 2018.²⁵⁶ När det kommer till talibannärvaro så har rörelsen en starkare närvaro i provinser som Faryab och Takhar, än vad de har i Balkh. Talibanrörelsen skickar dock soldater från exempelvis Helmand och Kandahar till sina offensiver i norr.²⁵⁷

I Jawzjan försämrades säkerhetsläget under 2018 till följd av de strider som då pågick mot ISKP, som skaffat sig ett fäste i provinsen. Afghanska och amerikanska styrkor flygbombade under detta år olika ISKP-mål i provinsen, men det var till slut talibanrörelsen som lyckades besegra ISKP och driva dem ut ur Jawzjan.²⁵⁸ Under 2019 ökade antalet säkerhetsincidenter jämfört med 2018. UCDP-registrerade våldshändelser som lett till dödsoffer låg kvar på ungefär samma nivå som föregående år, medan konfliktrelaterade dödsoffer samtidigt minskade markant. Civila offer minskade med 33 procent medan antalet nya internflyktingar ökade.²⁵⁹ Jawzjan ligger dock relativt lågt i värde på konfliktindikatorerna jämfört med andra provinser i landet.

Betecknande för konfliktutvecklingen i Jawzjan under 2019 är att upprorssidan, som en del av sin nordliga offensiv, har utökat sin aktivitet i provinsen och iscensatt alltfler attacker där. Antalet flygattacker har minskat i provinsen under 2019, men samtidigt syns en tydlig ökning av antalet väpnade sammandrabbningar.²⁶⁰

Samangan ligger lågt i värde på samtliga konfliktindikatorer i jämförelse med andra provinser i landet. Trots låga nivåer syns en tydlig ökning i provinsen av ökat konfliktvåld mellan parterna.²⁶¹ Detta är enligt Migrationsanalys betecknande för den utveckling som skett under 2019 med en ökad osäkerhet i tidigare lugna provinser i de norra delarna av landet.

I Sar-e Pul är konflikt-nivån högre än grannprovinsen Samangan, sett utifrån antalet säkerhetsincidenter och våldet mellan parterna (konfliktrelaterade dödsoffer och våldshändelser som medfört dödsoffer). Antalet civila offer har ökat markant (+115 %) under 2019 jämfört med 2018, vilket placerar Sar-e Pul i mittskiktet bland landets provinser gällande denna indikator. Också antalet internflyktingar har ökat under 2019 och Sar-e Pul har tionde högsta antalet nya

²⁵³ UNAMA, *Annual report 2019*, s. 94; Internationell säkerhetsanalytiker A i Kabul, E-post, 2020-02-06; Therese Pettersson, Projektledare, UCDP, E-post, 2020-01-31; Se också avsnitt 4.4.

²⁵⁴ Internationell organisation A, Möte i Kabul, 2020-01-20; Internationell organisation B, Möte i Kabul, 2020-01-20.

²⁵⁵ Internationell organisation A, Möte i Kabul, 2020-01-20.

²⁵⁶ Internationell organisation A, Möte i Kabul, 2020-01-20.

²⁵⁷ Afghansk analytiker B, Möte i Kabul, 2020-01-19.

²⁵⁸ Lifos, 2018-12-04, s. 63 f.

²⁵⁹ UNAMA, *Annual report 2019*, s. 94; Internationell säkerhetsanalytiker A i Kabul, E-post, 2020-02-06; Therese Pettersson, Projektledare, UCDP, E-post, 2020-01-31; Se också avsnitt 4.4.

²⁶⁰ Internationell säkerhetsanalytiker A i Kabul, E-post, 2020-02-06; se också avsnitt 4.1.2.

²⁶¹ UNAMA, *Annual report 2019*, s. 94; Internationell säkerhetsanalytiker A i Kabul, E-post, 2020-02-06; Therese Pettersson, Projektledare, UCDP, E-post, 2020-01-31; Se också avsnitt 4.4.

internflyktingar i landet under året.²⁶² Sar-e Pul, tillsammans med Faryab, bedöms utgöra de mest talibankontrollerade/influerade provinserna i den norra regionen.²⁶³

5.2.5 Nordöstra regionen (Kunduz, Baghlan, Takhar, Badakhshan)

Under 2019 ökade upprorssidans aktivitet markant i den nordöstra regionen, och områden där som tidigare bedömts ligga under stabil regeringskontroll föll under hösten i talibanrörelsens händer.²⁶⁴ I både Kunduz och Baghlan har säkerhetsläget avsevärt försämrats.²⁶⁵ Talibanrörelsen har tidigare (2015 och 2016) genomfört massiva attacker mot provinshuvudstaden i Kunduz. Från slutet av augusti 2019 genomfördes en större attack mot staden, som en del av en större offensiv i den norra regionen, där även provinshuvudstaden i Baghlan (Puli Khumri) kom under attack liksom ett dussintal distrikt i regionen. Attackerna mot de två provinshuvudstäderna i norr åtföljdes också av en attack mot provinshuvudstaden Farah i den västra regionen.²⁶⁶

Det försämrade läget i norr återspeglas i antalet nya konfliktorsakade internflyktingar i regionen. Av drygt 460 000 nya internflyktingar i landet under 2019 genererades över 190 000 bara i den nordöstra regionen, varav över 90 000 enbart i Takhar.²⁶⁷ Den nordöstra regionen är också den region där antalet civila offer ökat mest vid en jämförelse av 2018 mot 2019. UNAMA registrerade där 774 civila offer 2018 och 1 139 offer 2019.²⁶⁸

Kunduz har under flera års tid varit den mest konfliktdrabbade provinsen i regionen. Pressen från upprorsgrupperna är stark och situationen i distriktet rörlig, varför det är svårt att fastställa vem som kontrollerar ett visst område vid en enskild tidpunkt.²⁶⁹ Kunduz beskrivs av en internationell organisation, även under inledningen av 2020, som en av de mest instabila provinserna, med föränderligt läge.²⁷⁰ Under talibanrörelsens offensiv i september 2019 intog upprorssidans ett antal distrikt i både Kunduz och Takhar. Regeringssidan återtog dock sedan kontrollen. Sådant skiftande av distriktskontroll är något som har varit vanligt i Kunduz.²⁷¹ Enligt Migrationsanalys bedömning utgör den snabbt föränderliga situationen och frekventa strider om territoriell kontroll i provinsen, bidragande orsaker till att det i Kunduz genererats ett stort antal internflyktingar under de senaste åren.

Kunduz, jämte Helmand och Uruzgan, bedömdes av RS under 2018 som de tre provinser i landet där upprorsgrupperna har som starkast kontroll och inflytande.²⁷² Det fortsatt starka talibaninflytandet i Kunduz bekräftas också av en analytiker i Kabul i början av 2020.²⁷³

Antalet säkerhetsincidenter ökade i Kunduz under 2019 jämfört med föregående år. Kunduz ligger femte högst i landet avseende konfliktorsakade dödsoffer, och åttonde högst

²⁶² UNAMA, *Annual report 2019*, s. 94; Internationell säkerhetsanalytiker A i Kabul, E-post, 2020-02-06; Therese Pettersson, Projektledare, UCDDP, E-post, 2020-01-31; Se också avsnitt 4.4.

²⁶³ Afghansk analytiker A, E-post, 2020-01-22.

²⁶⁴ Internationell NGO, Möte i Kabul, 2020-01-19.

²⁶⁵ Internationell NGO, Möte i Kabul, 2020-01-19; Afghansk analytiker B, Möte i Kabul 2020-01-19.

²⁶⁶ Internationell NGO, Möte i Kabul, 2020-01-19; UNAMA, *Annual report 2019*, s. 35.

²⁶⁷ Se avsnitt 4.4.

²⁶⁸ UNAMA, *Annual report 2019*, s. 94; UNAMA, *Annual report 2018*, s. 67.

²⁶⁹ Lifos, 2018-12-04, s. 64 f.

²⁷⁰ Internationell organisation A, Möte i Kabul, 2020-01-19.

²⁷¹ Norge. Landinfo, 2020-01-28, s. 28.

²⁷² SIGAR, *Quarterly Report to the United States Congress*, 2018-07-30, s. 71, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

²⁷³ Afghansk analytiker A, E-post, 2020-01-22.

avseende våldshändelser som lett till dödsoffer. Antalet civila offer ökade under 2019 med 46 procent vilket innebär sjunde högsta siffran civila offer på landbasis.²⁷⁴

Kunduz är en av de provinser som under flera år genererat ett stort antal internflyktingar till följd av konflikten.²⁷⁵ Under 2019 minskade antalet nya internflyktingar med cirka 10 000, men Kunduz låg ändå kvar bland topp-fem avseende internflyktingar.²⁷⁶

Efter Kunduz utgör Baghlan den provins i nordöst där flest säkerhetsincidenter och civila offer registrerats under de senaste åren.²⁷⁷ Antalet säkerhetsincidenter, konfliktrelaterade dödsoffer samt våldshändelser som medfört dödsoffer har ökat i Baghlan under 2019 jämfört med 2018. Antalet civila offer har ökat med 34 procent under 2019, vilket innebär tionde högsta siffran i landet.²⁷⁸ Antalet nya konfliktorsakade internflyktingar i provinsen 2019 var drygt 37 000, vilket innebär en ökning med nästan 170 procent jämfört med 2018, och fjärde högsta siffra i landet.²⁷⁹ Baghlan jämte Kunduz, anges av en källa vara, de mest talibankontrollerade/influerade provinserna i nordost.²⁸⁰

Den försämrade regionala säkerhetssituationen har även drabbat den tidigare lugna provinsen Takhar.²⁸¹ Under 2019 tog sig talibanrörelsen nära provinshuvudstaden innan de besegrades av de afghanska säkerhetsstyrkorna, och områden i de norra delarna av provinsen som gränsar till Tadzjikistan kontrolleras av talibanrörelsen.²⁸²

Under talibanrörelsens offensiv i september 2019 intog upprorssidan sju distrikt i Takhar. Regeringssidan återtog dock snart kontrollen igen.²⁸³ En källa anger dock distriktet Khwaja Ghar som fortsatt under upprorssidans kontroll i början av 2020.²⁸⁴

Takhar har högre värden på samtliga konfliktindikatorer under 2019 jämfört med 2018, men även om det skett en tydlig ökning ligger man ungefär i mittfåran jämfört med landets övriga provinser på de flesta indikatorer.²⁸⁵ Något som dock sticker ut beträffande Takhar under 2019 är det mycket höga antalet nya internflyktingar i provinsen. Över 93 000 nya internflyktingar har registrerats, vilket utgör mer än dubbelt så många som antalet i Faryab där den näst högsta siffran noterades.²⁸⁶

²⁷⁴ UNAMA, *Annual report 2019*, s. 94; Internationell säkerhetsanalytiker A i Kabul, E-post, 2020-02-06; Therese Pettersson, Projektledare, UCDP, E-post, 2020-01-31.

²⁷⁵ Lifos, 2018-12-04, s. 65.

²⁷⁶ Se avsnitt 4.4.

²⁷⁷ Uppgifter från UNAMA förmedlat via Diplomatälla B, 2018-08-10; Internationell säkerhetsanalytiker A i Kabul, E-post, 2018-08-18.

²⁷⁸ UNAMA, *Annual report 2019*, s. 94; Internationell säkerhetsanalytiker A i Kabul, E-post, 2020-02-06; Therese Pettersson, Projektledare, UCDP, E-post, 2020-01-31.

²⁷⁹ Se avsnitt 4.4.

²⁸⁰ Afghansk analytiker A, E-post, 2020-01-22.

²⁸¹ Khaama Press, *Taliban, army soldiers suffer heavy casualties in Takhar clash*, 2018-11-08, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

²⁸² Afghansk analytiker A, Möte i Kabul, 2020-01-19.

²⁸³ Norge. Landinfo, 2020-01-28, s. 28.

²⁸⁴ Internationell säkerhetsanalytiker A i Kabul, E-post, 2020-02-06.

²⁸⁵ UNAMA, *Annual report 2019*, s. 94; Internationell säkerhetsanalytiker A i Kabul, E-post, 2020-02-06; Therese Pettersson, Projektledare, UCDP, E-post, 2020-01-31.

²⁸⁶ Se avsnitt 4.4.

Även i Badakhshan har värdena på samtliga konfliktindikatorer ökat 2019 jämfört med 2018. Provinsen ligger dock relativt lågt i förhållande till andra provinser i landet.²⁸⁷

Som svar på talibanrörelsens offensiv i nordöst, under september 2019, initierade afghanska säkerhetsstyrkor storskaliga operationer i regionen. Under dessa operationer återtog kontrollen över tre talibankontrollerade distrikt i Badakhshan: Yamgan, Warduj och Kiran-wa-Munjan.²⁸⁸ Yamgan och Warduj är distrikt som legat under talibankontroll sedan 2015.²⁸⁹

5.2.6 Västra regionen (Herat, Farah, Badghis, Ghor)

Jämfört med de södra och östra delarna av landet så har den västra regionen traditionellt varit mer säkerhetsmässigt stabil.²⁹⁰ Strax under tio procent av säkerhetsincidenterna i Afghanistan under 2019 inträffade i den västra regionen. I den västra regionen var Farah den provins som var hårdast drabbad, följt av Herat, Badghis och slutligen Ghor. Farah och Herat hör till de tio provinser i landet med flest säkerhetsincidenter under 2019. Antalet incidenter i den västra regionen ökade med cirka tio procent 2019 jämfört med 2018.²⁹¹

Herat var den provins i regionen som såg flest civila offer, nionde högst i hela landet under 2019. Jämfört med året innan ökade antalet civila offer med över 50 procent. Improviserade sprängladdningar följt av markstrider och därefter riktade angrepp mot särskilda individer (*targeted killings*) skördade flest offer.²⁹² Sett till antal civila offer per 1 000 invånare respektive kvadratkilometer hamnar Herat relativt lågt, jämfört med andra provinser i landet.²⁹³ Herat såg under 2019 en ökning av antalet konfliktrelaterade dödsoffer, våldshändelser som medfört dödsoffer samt internflyktingar.²⁹⁴

Shiamuslimer i Herat har i perioder, senast från och med 2016, varit utsatta för attacker med i vissa fall sekteristiska förtecken.²⁹⁵ Under den senaste tiden har emellertid terroristgrupper varit mindre aktiva i Herat och de sekteristiska attackerna har varit färre än tidigare.²⁹⁶ Landinfo har rapporterat att det genomfördes elva attacker mot shiamuslimer i Herat under perioden 2016 till och med augusti 2019. ISKP har tagit på sig fyra av dessa. Troligtvis har ISKP ingen närvaro i Herat, utan reser istället in i provinsen när de genomför attacker. Det är i vissa fall svårt att avgöra om attackerna i Herat har haft sekteristiska förtecken eller om andra motiv ligger bakom. I augusti 2019 inträffade två attacker mot shiamuslimer i Herat.²⁹⁷ Vidare har kriminaliteten ökat mycket i provinsen, liksom i flera andra delar av landet.²⁹⁸

²⁸⁷ UNAMA, *Annual report 2019*, s. 94; Internationell säkerhetsanalytiker A i Kabul, E-post, 2020-02-06; Therese Pettersson, Projektledare, UCDP, E-post, 2020-01-31.

²⁸⁸ UNSG, 2019-12-10, s. 6.

²⁸⁹ RFE/RL Gandhara, *Taliban Capture Key Afghan Districts Bordering Central Asia*, 2019-09-10, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

²⁹⁰ Lifos, 2018-12-03, s. 66.

²⁹¹ Internationell säkerhetsanalytiker A i Kabul, E-post, 2018-08-18, 2020-02-06.

²⁹² UNAMA, *Annual Report 2019*, s. 94.

²⁹³ Se avsnitt 4.2.1.

²⁹⁴ Therese Pettersson, Projektledare, UCDP, E-post, 2020-01-31.

²⁹⁵ AAN, *Speculation Abounding: Trying to make sense of the attacks against Shias in Herat city*, 2019-02-03, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

²⁹⁶ Afghansk analytiker B, möte i Kabul, 2020-01-19; Afghansk analytiker A, Möte i Kabul, 2020-01-19.

²⁹⁷ Norge. Landinfo, *Afghanistan: Urbane Herat – strukturelle forhold og migrasjon*, 2019-11-20, s. 13, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

²⁹⁸ Afghansk analytiker B, möte i Kabul, 2020-01-19; Afghansk analytiker A, Möte i Kabul, 2020-01-19.

Farah drabbades av nästan dubbelt så många säkerhetsincidenter som Herat under 2019, men såg betydligt färre civila offer.²⁹⁹ Sett till antal civila offer per 1 000 invånare respektive kvadratkilometer hamnar Farah relativt lågt bland provinser i Afghanistan.³⁰⁰

Farah såg under 2019 en minskning av antalet konfliktrelaterade dödsoffer, konflikthändelser som medfört dödsoffer samt internflyktingar.³⁰¹ Minskningen av internflyktingar skedde från en hög nivå och provinsen har fortsatt ett högt antal internflyktingar till följd av konflikt.³⁰² Liksom tidigare år var provinshuvudstaden Farah under press genom storskaliga attacker från talibanrörelsen.³⁰³ En källa i Kabul framhåller Farah som en provins där säkerhetsläget är föränderligt och vidare att situationen förbättrats under 2019, delvis genom att myndigheterna lyckats störa talibanrörelsens operationer.³⁰⁴ Uttalandet bör dock ses i ljuset av den allvarliga situation som rådde där under 2018. En annan källa framhåller att Farah fortsatt är en provins där säkerhetsläget är allvarligt och där talibanerna tydligt utmanar regeringen om inflytande och makt.³⁰⁵

Badghis och Ghor var de provinser i regionen som såg lägst antal säkerhetsincidenter.³⁰⁶ Trots detta var antalet civila offer något högre i Badghis än i Farah. Jämfört med 2018 ökade antalet civila offer i Badghis med strax över 100 procent. Ökningen skedde från låga antal.³⁰⁷ Sett till antal civila offer per 1 000 invånare respektive kvadratkilometer hamnar dock både Badghis och Ghor relativt lågt bland provinser i Afghanistan.³⁰⁸ Badghis såg under 2019 en ökning av antalet konfliktrelaterade dödsoffer, våldshändelser som medfört dödsoffer samt en kraftig ökning av internflyktingar. Även Ghor såg en ökning av antalet konfliktrelaterade dödsoffer och våldshändelser som medfört dödsoffer, men en minskning av antalet internflyktingar.³⁰⁹ Badghis lyfts av en konsulterad analytiker fram som en provins i regionen där talibanrörelsen har stort inflytande.³¹⁰

Under 2018 drabbades den västra regionen hårt av torka och nära 300 000 tvingades lämna sina hemområden. Särskilt hårt drabbades Badghis.³¹¹ Under förra året återvände många av de som tvingats lämna Badghis till sina hemområden.³¹²

Det pågår mycket handel och migration mellan den västra regionen och Iran. Området lyfts ibland fram som en region som kan komma att påverkas av global politik och Irans relationer till omvärlden.³¹³

²⁹⁹ Internationell säkerhetsanalytiker A i Kabul, E-post, 2020-02-06.

³⁰⁰ Se avsnitt 4.2.1

³⁰¹ Therese Pettersson, Projektledare, UCDDP, E-post, 2020-01-31.

³⁰² Se avsnitt 4.4

³⁰³ Lifos, 2018-12-04, s. 66; UNAMA, *Annual Report 2019*, s. 35.

³⁰⁴ Internationell organisation B, Möte i Kabul, 2020-01-20.

³⁰⁵ Afghansk analytiker B, möte i Kabul, 2020-01-19; Analytiker A, E-post, 2020-01-22.

³⁰⁶ Therese Pettersson, Projektledare, UCDDP, E-post, 2020-01-31.

³⁰⁷ UNAMA, *Annual Report 2019*, s. 94.

³⁰⁸ Se avsnitt 4.2.1.

³⁰⁹ Therese Pettersson, Projektledare, UCDDP, E-post, 2020-01-31.

³¹⁰ Afghansk analytiker A, E-post, 2020-01-22.

³¹¹ OCHA, *Afghanistan: Forced to flee*, 2019-04-30, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

³¹² OCHA, Möte i Kabul, 2020-01-20.

³¹³ Internationell organisation A, Möte Kabul, 2020-01-20.

5.2.7 Centrala höglandsregionen (Bamyan, Daikundi)

Bamyan och Daikundi är provinser som säkerhetsmässigt tillhört de mest stabila över tid, både vad gäller registrerade säkerhetsincidenter och civila offer i konflikten. Närvaro av talibanrörelsen och andra upprorsgrupper har över tid varit begränsad.³¹⁴

Daikundi och än mer Bamyan var bland de provinser som såg lägst antal civila offer under 2019.³¹⁵ Det skedde en ökning av antalet säkerhetsincidenter i båda provinserna, men från låga nivåer. Båda provinser är fortsatt bland de provinser där lägst antal säkerhetsincidenter inträffar.³¹⁶ Bamyan såg få konfliktrelaterade dödsoffer, våldshändelser och internflyktingar. I Daikundi ökade antalet konfliktrelaterade dödsoffer, våldshändelser och internflyktingar – men från en låg nivå.³¹⁷ Improviserade sprängladdningar, markstrider och luftangrepp var de vanligaste orsakerna till civila offer.³¹⁸

Under en period var det inte möjligt att resa med inrikesflyg till Bamyan. Sedan en tid tillbaka trafikerar emellertid Kam Air sträckan Kabul-Bamyan flera gånger i veckan.³¹⁹

5.2.8 Centrala regionen (Kabul, Kapisa, Parwan, Logar, Wardak, Panjshir)

I den centrala regionen registreras, relativt sett, en liten andel av det totala antalet säkerhetsincidenter i landet, under 2019 strax under sju procent. Situationen varierar dock mellan de olika provinserna i regionen. Panjshir, Kapisa och Parwan är bland de provinser som ser lägst antal säkerhetsincidenter i hela landet. Bland de tre provinserna sticker Kapisa ut med ett högt antal civila offer per kvadratkilometer. Provinserna är liten till ytan.³²⁰ Panjshir var den enda provinsen i Afghanistan som inte såg några civila offer under 2019.³²¹ Kabul, Logar och Wardak ser fler incidenter, men avsevärt färre än de provinser i landet som är hårdast drabbade. I landets hårdast drabbade provins, Helmand, inträffade under 2019 mer än dubbel så många incidenter som i hela den centrala regionen. I Wardak i september 2019 dödades en man, med en framstående roll vid AIHRC:s kontor i Ghor, av talibaner. Mannen reste mellan Kabul och Ghor när han fördes bort från en buss och senare sköts till döds.³²²

Kabul var den provins i regionen och landet som såg högst antal civila offer i Afghanistan. Under 2019 drabbades 1 563 personer. En liten minskning jämför med året innan, men fortfarande högst antal i landet. Självmoordsdåd, improviserade sprängladdningar och riktade angrepp mot särskilda individer skördade flest offer.³²³ Provinsens begränsade yta och höga invånarantal medför att Kabul placerar sig högt över antalet civila offer per kvadratkilometer, men lågt över antalet civila offer per capita.³²⁴ Se mer om detta i nedan avsnitt om staden Kabul.

³¹⁴ Lifos, 2018-12-03, s. 67.

³¹⁵ UNAMA, *Annual Report 2019*, s. 94.

³¹⁶ Internationell säkerhetsanalytiker A i Kabul, E-post, 2018-08-18, 2020-02-06.

³¹⁷ Therese Pettersson, Projektledare, UCDP, E-post, 2020-01-31.

³¹⁸ UNAMA, *Annual Report 2019*, s. 94.

³¹⁹ Sökning på KAM Airs hemsida 2020-03-11, [url](#)

³²⁰ Tre provinser ser fler skadade per kvadratkilometer. Se avsnitt 4.2.1.

³²¹ UNAMA, *Annual Report 2019*, s. 94.

³²² UNAMA, *Annual Report 2019*, s. 34.

³²³ UNAMA, *Annual Report 2019*, s. 94.

³²⁴ Se avsnitt 4.2.1.

Logar och Wardak såg betydligt färre civila offer än Kabul³²⁵, men fler internflyktingar. På en nationell nivå låg man dock bland provinser med relativt få internflyktingar. Konfliktrelaterade dödsoffer och våldshändelser som medfört dödsoffer inträffade på en förhållandevis låg nivå jämfört med de hårdast drabbade provinserna, men sett ur ett nationellt perspektiv placerade de sig kring mitten.³²⁶ Logar och Wardak lyfts av en konsulterad analytiker fram som provinser i regionen där talibanrörelsen har stort inflytande och kontroll.³²⁷ Motorvägen mellan Kabul och Ghazni (och sedan vidare till Kandahar) passerar genom Wardak. Säkerhetssituationen längs vägen har under flera år varit allvarlig. Under 2019 inträffade fler incidenter jämfört med 2018, 2017 och 2016. Sammandrabbningar mellan regeringsstyrkor och oppositionella grupper förekom, liksom improviserade sprängladdningar. Det rapporteras att upprorsgrupper i vägspärrar eftersökt personer med kopplingar/anställning inom landets säkerhetsstyrkor eller vid myndigheter. Det finns även exempel där personer som misstänkts vara informanter till regeringen dödats.³²⁸ I Logar skedde en ökning av antalet civila offer, medan Wardak såg en minskning.³²⁹

Parwan hade få säkerhetsincidenter och internflyktingar, relativt sett.³³⁰ Om än från låga antal, så var Parwan den provins där ökningen av antalet civila offer var kraftigast (500 %).³³¹ I september 2019 inträffade en självmordsattack riktad mot ett kampanjmöte för president Ghani. I attacken, som talibanrörelsen tagit på sig, dog och skadades ett stort antal personer.³³² Senare under året, i december, attackerade talibanrörelsen bland annat den amerikanska flygbasen Bagram i Parwan, med många dödade och skadade civila som följd.³³³ De två händelserna kan förklara en stor del av den kraftiga uppgången av civila offer.

5.2.9 Säkerhetssituationen i Kabul stad

I likhet med tidigare år är Kabul fortsatt under stabil regeringskontroll. Det finns emellertid en närvaro i staden av olika militanta grupper, varav den främsta är talibanrörelsen. Under 2019 genomfördes ett antal attacker och dåd som skördade ett stort antal offer. Mer allvarliga attacker som sker i provinsen Kabul, såsom självmordsdåd som drabbar många civila, inträffar ofta i själva staden Kabul.

Under månaderna juli till september 2019 skedde en försämring av säkerhetsläget i Afghanistan och i flera stora attentat drabbades ett högt antal civila offer.³³⁴ Av dessa attacker inträffade ett antal i Kabul stad.³³⁵ En sannolik förklaring till det ökade våldet var att talibanrörelsen sökte positionera sig inför kommande presidentval och i förhandlingarna med USA.³³⁶ Under

³²⁵ UNAMA, *Annual Report 2019*, s. 94.

³²⁶ Therese Pettersson, Projektledare, UCDP, E-post, 2020-01-31.

³²⁷ Afghansk analytiker A, E-post, 2020-01-22.

³²⁸ Internationell NGO, Möte i Kabul, 2020-01-19; E-post 2020-01-27.

³²⁹ UNAMA, *Annual Report 2019*, s. 94.

³³⁰ Therese Pettersson, Projektledare, UCDP, E-post, 2020-01-31.

³³¹ UNAMA, *Annual Report 2019*, s. 94.

³³² TOLO News, *Suicide Attack at Ghani Campaign Rally Kills 26, Wounds 42*, 2019-09-18, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

³³³ NYT, *Taliban Attack U.S. Base in Afghanistan as Negotiators Talk Peace*, 2019-12-11, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

³³⁴ UNAMA, *Quarterly Report on the Protection of Civilians in Armed Conflicts: 1 January to 30 September 2019*, s. 1.

³³⁵ UNAMA, *Quarterly Report on the Protection of Civilians in Armed Conflicts: 1 January to 30 September 2019*, s. 4, 7.

³³⁶ Migrationsanalys, 2019-08-23.

årets sista kvartal förbättrades situationen i Kabul och antalet attacker och civila offer minskade.³³⁷ De långt gångna förhandlingarna mellan USA och talibanrörelsen bidrog troligen till att de senare var återhållsamma i sitt agerande i syfte att inte riskera förhandlingarna.³³⁸ En annan förklaring är att de operationer som genomförts mot ISKP i framförallt provinsen Nangarhar haft påverkan på deras kapacitet att genomföra attacker även i andra delar av landet.³³⁹ Även årstiden, vintertid, kan antas ha haft betydelse för det minskade våldet.³⁴⁰

Under 2019 drabbades 1 563 civila (261 dödsoffer och 1302 skadade) av konfliktvåld i Kabul, enligt UNAMA. Det var en nedgång på sexton procent jämfört med året innan. Själv-mordsdåd, improviserade sprängladdningar och riktade angrepp mot särskilda individer orsakade flest offer.³⁴¹ I Kabul inträffade en rad uppmärksammade attentat som riktade sig mot bland annat MR-företrädare, biståndsarbetare, myndigheter, statsanställda, journalister och personer inom media samt religiösa ledare. Det förekom även många våldsamheter kopplade till valprocessen under andra halvan av 2019 och det finns fall från staden Kabul där partier och politiska företrädare drabbats av riktat våld.³⁴²

Det höga antalet civila offer i kombination med relativt få incidenter indikerar att enskilda död eller attacker i Kabul ofta genererar ett högt antal offer. Av de attacker i landet som genomfördes genom självmordsdåd, inträffade flest i provinsen Kabul. Samtliga dessa död (15) genomfördes i själva huvudstaden. Av de civilpersoner i landet som drabbades av självmordsdåd, befann sig hälften i staden Kabul.³⁴³ Attackerna i Kabul orsakade många civila offer. Bland de platser som drabbades fanns försvarsministeriet, Kabul University, en buss med statsanställda samt ett kontor tillhörande ett politiskt parti. Bland förövarna fanns ISKP och talibanrörelsen.³⁴⁴

Under 2019 förekom fortsatt attacker med sekteristiska förtecken. På nationell nivå sjönk, enligt UNAMA, antalet attacker med sekteristiska förtecken riktade mot shiiter till tio, jämfört med nitton året innan. ISKP tog på sig sju av attackerna (samma antal som 2018). Måltavlan för det sekteristiska våldet i landet var i många fall landets shiamuslimska minoritet, varav många är hazarer. Attentat inträffade i många fall i anslutning till kulturella och religiösa arrangemang för shiamuslimer.³⁴⁵ I Kabul genomfördes flera attacker med sekteristiska förtecken som orsakade många civila offer. I mars 2019 utsattes en minneshögtid för hazarledaren Abdul Ali Mazari för en raketattack av ISKP med 115 civila offer som följd. I augusti 2019 attackerade självmordsbombare från ISKP ett shiamuslimskt bröllop. Detta enskilda attentat skördade flest offer under 2019: 234 civila offer, varav många barn.³⁴⁶ Attacken inträffade i

³³⁷ Enligt UNAMA:s rapport över civila offer under årets första tre kvartal drabbades 1 491 civila offer under perioden januari–september 2019. I UNAMA:s rapport över civila offer 2019 anges att 1 563 drabbades under 2019. Det innebär att fjärde kvartalet 2019 medförde 72 civila offer.

³³⁸ Afghansk analytiker B, Möte i Kabul, 2020-01-19.

³³⁹ Afghansk analytiker A, Möte i Kabul, 2020-01-19.

³⁴⁰ Internationell organisation A, Möte i Kabul, 2020-01-20.

³⁴¹ UNAMA, *Annual Report 2019*, s. 94.

³⁴² UNAMA, *Annual Report 2019*, s. 8, 45 ff.

³⁴³ UNAMA *Annual Report 2019*, s. 39.

³⁴⁴ UNAMA, *UN Reminds Parties of Their Responsibility to Protect Civilians – Civilian Casualty Rates Spike in July*, 2019-08-03, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

³⁴⁵ UNAMA, *Annual Report 2019*, s. 47 ff; UNAMA, *Annual Report 2018*, s. 29

³⁴⁶ UNAMA, *Annual Report 2019*, s. 47 f.

västra Kabul och många av de drabbade var hazarer.³⁴⁷ I mars 2020 drabbades åter minneshögtiden för hazarledaren Abdul Ali Mazari av en ISKP-attack – med många civila offer som följd.³⁴⁸ Högtiden var besökt av framträdande politiker och i attacken skadades även journalister som var på plats för att rapportera.³⁴⁹

Under 2019 var ISKP i huvudsak verksamma i provinserna Nangarhar och Kunar, men de genomförde även attacker i flera större städer, bland annat i Kabul. UNAMA rapporterar att ISKP:s kapacitet att genomföra högprofilerade attacker avtog under 2019 och att det speglades i att deras agerande orsakade färre civila offer än året innan.³⁵⁰ Det finns emellertid en oro för att ISKP:s motgångar i vissa provinser lett till att delar av gruppens anhängare flyttat till andra delar av landet, bland annat Kabul. Flera källor som konsulterats i Kabul framhöll att det är svårt att bedöma ISKP:s kapacitet och närvaro i huvudstaden, men att de sannolikt finns där och har förmåga att genomföra attacker.³⁵¹ En källa lyfter fram att ISKP påverkats av ingripanden mot organisationen runt om i landet och att det inte är sannolikt att de kommer att kunna utföra attacker i större städer på samma sätt som under de senaste åren.³⁵² Ovan exempel visar dock att ISKP, trots svårigheter att bedöma deras faktiska kapacitet, fortsatt under 2019 och 2020 har förmåga att genomföra stora attentat i Kabul.

Talibanrörelsen har fortsatt närvaro i Kabul och möjlighet att bedriva underrättelsearbete, exempelvis kartläggning av organisationer inom det civila samhället och religiösa ledare som stöttar regeringen.³⁵³ En källa som konsulterats menar att talibanrörelsen periodvis under det gångna året valt att undvika att genomföra komplexa attacker i större städer och att istället markera närvaro på landsbygd, kring distriktscentra och längs med motorvägar. Samma källa menar att detta är en strategi de själva har valt samt att de har kapacitet att planera och genomföra attentat även i städer. Även om talibanrörelsen inte är lika synlig i större städer så är de fortsatt resursstarka och myndigheternas underrättelser kring organisationen otillräckliga för att hindra dem.³⁵⁴

Källor som konsulterats i Kabul menar att landets säkerhetsstyrkor vidtagit vissa åtgärder som gjort staden säkrare. Det är numera fler soldater och vägspärrar i staden.³⁵⁵ De har även ökat antalet vakter och kontroller vid infarterna till Kabul. Säkerhetsstyrkor som tidigare i huvudsak var posterade i vägspärrar patrullerar nu i större utsträckning. Att de är mer rörliga har bland annat lett till att de genomför fler ingripanden än tidigare.³⁵⁶ Det förekommer också rapporter om att säkerhetsstyrkor genom ingripanden mot ISKP i Kabul kunnat förhindra attacker.³⁵⁷ Jämfört med året innan har det skett en ökning av antalet arresteringar, fler improviserade sprängladdningar har identifierats innan detonation och färre självmordsattacker har

³⁴⁷ The Guardian, *With Kabul wedding attack, Isis aims to erode Taliban Supremacy*, 2019-08-19, [url](#) (Hämtad 2020-03-29); The Guardian, *Islamic State claims responsibility for Kabul wedding hall blast*, 2019-08-18, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

³⁴⁸ UNAMA, *United Nations Condemns Attack Targeting Civilians at Kabul Commemoration Event*, 2020-03-06, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

³⁴⁹ The Guardian, *Dozens killed in attack on political rally in Kabul*, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

³⁵⁰ UNAMA, *Annual Report 2019*, s. 36 f.

³⁵¹ Internationell organisation A, *Möte i Kabul*, 2020-01-20; Afghansk analytiker A, *Möte i Kabul*, 2020-01-19; Internationell organisation B, *Möte i Kabul*, 2020-01-20.

³⁵² Afghansk analytiker A, *Möte i Kabul*, 2020-01-19.

³⁵³ Internationell organisation B, *Möte i Kabul*, 2020-01-20.

³⁵⁴ Afghansk analytiker B, *Möte i Kabul*, 2020-01-19.

³⁵⁵ Internationell organisation A, *Möte i Kabul*, 2020-01-20.

³⁵⁶ Afghansk analytiker B, *Möte i Kabul*, 2020-01-19.

³⁵⁷ Afghansk analytiker B, *Möte i Kabul*, 2020-01-19.

genomförts.³⁵⁸ Eftersom antalet säkerhetsincidenter och konflikthändelser i Kabul ligger på ungefär samma nivå 2019 som under 2018, återstår att se vilken effekt dessa åtgärder får. Det är också svårt att avgöra om det minskade antalet attacker i Kabul beror på åtgärder vidtagna av myndigheterna eller om det är en fråga om avtagande kapacitet eller strategi från talibanrörelsens och andra organisationers sida. Enligt Migrationsanalys bedömning är det rimligtvis en kombination av dessa faktorer. Det är dock viktigt att understryka att såväl talibanrörelsen som ISKP genomförde attacker i Kabul under 2019 som drabbade ett stort antal civila. Sannolikt är talibanrörelsen fortsatt kapabel att genomföra stora attacker i Kabul med civila offer som följd. Även ISKP har sannolikt förmåga att göra så, om än inte i samma utsträckning som föregående år.

I januari 2020 påpekade flera av de källor som konsulterades i Kabul att det då rådde ett relativt lugn i huvudstaden vad gällde säkerhetsincidenter. De lyfte samtidigt fram att händelser och utveckling i staden, såväl positiv som negativ, ofta får stor uppmärksamhet och att det därför är sannolikt att aktörer bakom våldsdåd kommer använda Kabul som arena för attentat även framöver.³⁵⁹

Kriminaliteten i staden lyftes fram som ökande och mycket allvarlig. Situationen har förvärrats under de senaste 1 – 2 åren. Drivande faktorer bakom kriminaliteten är ökad inflyttning till staden, fattigdom och arbetslöshet. Många undviker att röra sig utomhus under sena eftermiddagar och kvällar och det finns exempel där personer mördats under rånförsök på tillgångar som haft ett mycket begränsat värde. Kriminaliteten slår brett mot olika grupper i samhället och beskrivs av flera källor som i stor utsträckning organiserad.³⁶⁰

6 Kort om säkerhetsmässiga trender under första kvartalet 2020

Enligt FN:s senaste kvartalsrapport registrerades 4 907 säkerhetsrelaterade incidenter under perioden 8 november 2019 till den 6 februari 2020, vilket innebar en liknande nivå som under motsvarande period 2018. Högst antal incidenter inträffade i den södra regionen, följt av den norra och den östra regionen. Dessa tre regioner stod för nästan 70 procent av kvartalets totala incidenter. De provinser där konflikten var som mest aktiv under perioden var: Kandahar, Helmand, Nangarhar och Balkh. I linje med sedvanliga säsongstrender minskade stridigheterna under vintermånaderna. Etablerade trender var oförändrade och väpnade sammandrabbningar utgjorde alltjämt en majoritet av incidenterna, nästan 60 procent. Efter väpnade sammandrabbningar utgjorde IED:er den vanligaste incidenttypen. Regeringssidan genomförde under kvartalet 330 flygattacker, varav drygt 40 procent genomfördes i provinserna Helmand, Kandahar och Farah.³⁶¹

Förhandlingsprocessen mellan USA och talibanrörelsen har påverkat säkerhetsläget under början av 2020. Under de åtta dagar av överenskommen våldsreducering som ledde fram till

³⁵⁸ Internationell säkerhetsanalytiker A i Kabul, E-post, 2020-02-06.

³⁵⁹ Internationell NGO, Möte i Kabul, 2020-01-19; Internationell organisation B, Möte i Kabul, 2020-01-20; Internationell organisation A, Möte i Kabul, 2020-01-20.

³⁶⁰ Internationell organisation A, Möte i Kabul, 2020-01-20; Afghansk analytiker B, Möte i Kabul, 2020-01-19; Afghansk analytiker A, Möte i Kabul, 2020-01-19.

³⁶¹ UNSG, *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security: Report of the Secretary-General*, A/74/753-S/2020/210, 2020-03-17, s. 5 f., [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

Doha-avtalet den 29 februari sjönk våldsnivåerna i landet markant. Antalet säkerhetsincidenter uppskattades sjunka med cirka 75 procent under perioden. Talibanrörelsen demonstrerade därmed återigen³⁶² kapacitet att kontrollera sina fotsoldater till efterlevnad av centrala beslut. Efter perioden av våldsreducering undertecknades Doha-avtalet, varpå talibanrörelsen återupptog sina militära operationer. De förklarade samtidigt att deras attacker inte längre kommer att riktas mot internationella styrkor, utan mot Kabul-administrationen. Data indikerar att våldet återupptogs efter perioden av våldsreducering och som helhet återgick till det läge som rått innan reduceringsperioden. Lokala skillnader återfinns dock, och i vissa distrikt fortgick lugnet.³⁶³

I slutet av mars rapporteras konfliktvåldet ha intensifierats i landet till följd av återstående knutar mellan talibanrörelsen och regeringen,³⁶⁴ vilket också utgjort hinder för de intra-afghanska förhandlingarna att komma igång. Våldsamma sammandrabbningar mellan talibanrörelsen och regeringsstyrkorna pågick runt 20 mars i fjorton provinser. En källa inom talibanrörelsen rapporterar att det intensifierade våldet utgör ett svar på att regeringssidan fördröjt fångutväxlingen.³⁶⁵

7 Den humanitära situationen

Fokus i detta kapitel är den humanitära situationen i Afghanistan, framförallt situationen för återvändare och internflyktingar. Kapitlet innehåller ett fördjupande avsnitt om situationen för internflyktingar och återvändare i huvudstaden Kabul. Tyngdpunkten i avsnittet ligger på förändringar jämfört med tidigare version av denna rapport.³⁶⁶ De aspekter av den humanitära situationen som identifierats som de största utmaningarna i Afghanistan av aktörer inom den humanitära sektorn belyses särskilt. Eftersom vissa aspekter av den humanitära situationen förändras långsamt görs det i dessa delar hänvisningar till tidigare version av rapporten.

Återvändare åsyftar i denna rapport afghanska medborgare, som oaktat anledning eller status, befinner sig i ett annat land och sedan, frivilligt eller ofrivilligt, återvänder till Afghanistan, om inte annat anges. Internflykting syftar på personer som på grund av konfliktsituationen eller naturkatastrofer på sin hemort i Afghanistan fördrivits till annan ort inom landet (även om det är inom exempelvis samma provins), om inte annat anges eller specificeras närmare. Dessa två begrepp kan ibland överlappa. En person som återvänt från annat land till Afghanistan kan till exempel försättas i en internflyktingssituation om personen inte kan återvända till sin hemort.

³⁶² Senast detta skedde var under vapenvilan 2018. (Lifos, 2018-12-04, s. 17)

³⁶³ AAN, *Voices from the Districts, the Violence Mapped: What has happened since the reduction in violence ended?*, 2020-03-21, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

³⁶⁴ Exempelvis oenigheten kring frågan om fångutväxling.

³⁶⁵ TOLO News, *Taliban Violence Spikes as Nation Grapples with Coronavirus*, 2020-03-23, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

³⁶⁶ Lifos, 2018-12-04.

7.1 Översikt över den humanitära situationen

I den senaste versionen av den gemensamma planen för biståndsaktörer i Afghanistan bedömdes 9,4 miljoner människor i Afghanistan vara i behov av humanitärt bistånd.³⁶⁷ I versionerna av samma plan från 2017 och 2018 var motsvarande siffra 3,3 miljoner respektive 6,3 miljoner.³⁶⁸ Enligt den aktuella planen finns humanitärt nödställda människor i landets samtliga provinser. Provinserna Farah, Ghor, Badghis, Faryab, Helmand och Uruzgan anges dock ha störst behov av humanitär hjälp.³⁶⁹

7.1.1 Fattigdom, försörjning och livsmedelsförsörjning

Fattigdom och avsaknad av försörjningsmöjligheter är ett av de största problemen för den afghanska befolkningen.³⁷⁰ Fattigdom är därtill nära förknippat med andra aspekter av den humanitära situationen, såsom tillgång till bostad och grundläggande samhällsservice. Ett exempel på detta är att ett av de största hindren för barns skolgång är barnarbete till följd av fattigdom snarare än bristen på skolor.³⁷¹

Afghanistan är fortsatt ett av världens fattigaste länder sett till köpkraftsparitetsjusterad BNP per capita.³⁷² Världsbanken rapporterade i december 2019 att graden av fattigdom är snabbt ökande och att andelen människor i Afghanistan som befinner sig under fattigdomsgränsen³⁷³ är cirka 55 procent. Motsvarande siffra 2012 uppskattades till 39 procent. Enligt ett annat mått på fattigdom befinner sig över 80 procent av befolkningen under fattigdomsgränsen.³⁷⁴ Befolkningen växer för närvarande snabbare än ekonomin vilket leder till en minskning i inkomster per capita. Världsbanken uppskattar vidare att arbetskraften utökas med omkring 300 000 unga personer årligen samtidigt som antalet tillgängliga arbetstillfällen minskar.³⁷⁵

Uppskattningsvis sker cirka 90 procent av all ekonomisk aktivitet i Afghanistan i den informella ekonomin.³⁷⁶ Cirka 80 procent av arbetskraften i landet uppskattades 2017 vara i sårbar sysselsättning, dvs. sysselsättning som dagavlönade, självanställda eller obetalt arbete i familjeverksamhet. Denna typ av arbete karaktäriseras bl.a. av instabila och otillräckliga inkomster, avsaknad av skyddsnät och osäker arbetstillgång. Andelen i sårbar sysselsättning är något

³⁶⁷ OCHA, *Humanitarian Response Plan: Afghanistan 2018-2021 (2020 revision)*, december 2019, s. 6, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

³⁶⁸ OCHA, *Humanitarian Response Plan: Afghanistan 2018-2021*, december 2017, s. 9, [url](#) (Hämtad 2020-03-29); OCHA, *Humanitarian Response Plan: Afghanistan 2018-2021 (2019 update)*, december 2018, s. 5, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

³⁶⁹ OCHA, *Humanitarian Response Plan: Afghanistan 2018-2021 (2020 revision)*, december 2019, s. 18.

³⁷⁰ OCHA, *Humanitarian Response Plan: Afghanistan 2018-2021 (2020 revision)*, december 2019, s. 13; Världsbanken, *Financing Peace: Fiscal Challenges and Implications for a Post-Settlement Afghanistan*, 2019-12-05, s. 9, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

³⁷¹ Norwegian Refugee Council (NRC), *Education in Emergencies: Children in Distress*, 2018-09-27, s. 20, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

³⁷² Internationella valutafonden (IMF), *GDP per capita, current prices: Purchasing power parity; international dollars per capita*, odaterad, [url](#) (Hämtad 2020-03-02).

³⁷³ *Basic needs poverty line* (ca 1 USD per dag). En absolut fattigdomsgräns som reflekterar hur mycket pengar som krävs dagligen i ett givet land för att upprätthålla en minimal levnadsstandard. Se: World Bank Institute, *Introduction to Poverty Analysis*, augusti 2005, s. 53 ff., [url](#) (Hämtad 2020-03-02).

³⁷⁴ Denna fattigdomsgräns utgår från andelen personer som lever på mindre än 1,90 USD per dag, oavsett land: OCHA, *Humanitarian Response Plan: Afghanistan 2018-2021 (2020 revision)*, december 2019, s. 13.

³⁷⁵ Världsbanken, 2019-12-05, s. 9.

³⁷⁶ GoIRA, *The State of Afghan Cities 2015: Volume 1*, 2015, s. 55, [url](#) (Hämtad 2020-03-02).

lägre i urbana områden än i landsbygdsområden.³⁷⁷ Det finns betydande svårigheter med att mäta arbetslöshet i Afghanistan och olika uppskattningar varierar kraftigt.³⁷⁸ I den senaste officiella arbetslöshetsstatistiken (2017) uppskattades arbetslösheten vara 23,9 procent, en mindre ökning jämfört med motsvarande undersökning två år tidigare. Tidigare undersökningar är inte jämförbara. Kvinnor är arbetslösa i väsentligen högre grad än män och arbetslösheten är något högre i urbana områden jämfört med landsbygdsområden. Ungdomsarbetslösheten är högre än arbetslösheten generellt och andelen unga som varken arbetade eller undergick utbildning uppskattades till 42 procent.³⁷⁹

Trots att helt jämförbara siffror saknas för tidigare perioder bedömde Världsbanken att arbetslösheten bland vuxna män i arbetskraften trefaldigades mellan 2011–2012 och 2013–2014.³⁸⁰ Denna ökning sammanföll med en avsevärd minskning av den ekonomiska tillväxten till följd av trupptillbakadragande och kraftigt minskad internationell närvaro 2014. Sedan 2001 har internationell närvaro, bl.a. i form av militär och biståndsaktörer, och den ekonomiska aktivitet som uppstått i anslutning till denna, varit en huvudsaklig drivkraft i den afghanska ekonomin.³⁸¹ Sedan 2015 har flera miljoner människor återvänt till Afghanistan³⁸², främst från grannländerna. Det har gjort arbetsmarknaden än mer ansträngd och minskat remitteringarna från afghaner som arbetar i utlandet, vilket fördjupat fattigdomen ytterligare.³⁸³

Arbetslöshet är emellertid ett mått som inte speglar de strukturella problemen på den afghanska arbetsmarknaden väl. Dåliga arbetsförhållanden, undersysselsättning och låga löner är framträdande problem på den afghanska arbetsmarknaden. Att ha ett arbete är i den afghanska kontexten inte synonymt med att möjliggöra en levnadsstandard över fattigdomsgränsen. Andelen personer som befinner sig under respektive över fattigdomsgränsen skiljer sig endast lite vid jämförelse av personer som har arbete med arbetslösa. Andelen som ligger under fattigdomsgränsen är högre bland dagavlönade arbetare än i gruppen arbetslösa.³⁸⁴ Det sistnämnda kan tyckas vara paradoxalt men kan enligt Migrationsanalys förklaras med att de allra fattigaste människorna inte har råd att avstå arbete. En arbetstagare i Afghanistan försörjer normalt flera medlemmar i ett stort hushåll.³⁸⁵ Det är sannolikt att det i statistiken över arbetslösa finns människor som försörjs av familjemedlemmar och därför inte har något att tjäna på att i konkurrens försöka få mycket lågbetalda tillfälliga arbeten.

Ett mått som gör anspråk på att mäta fattigdom utifrån en bredare definition är *Multidimensional Poverty Index (MPI)*. Utöver att mäta ekonomisk fattigdom, mäter detta index också

³⁷⁷ GoIRA, Central Statistics Organization, (CSO), *Afghanistan Living Conditions Survey 2016-17*, 2017-05-01, s. 63–66, [url](#) (Hämtad 2020-03-02).

³⁷⁸ För mer information, se avsnitt 10.1 i Lifos, 2018-12-04.

³⁷⁹ GoIRA (CSO), 2017-05-01, s. 58–61.

³⁸⁰ GoIRA, Ministry of Economy/Världsbanken, *Afghanistan Poverty Status Update. Progress at Risk: An analysis based on the Afghanistan Living Conditions Survey 2013-14, 2011-12, and on the Risk and Vulnerability Assessment 2007-08*, 2017-05-08, s. 23, [url](#) (Hämtad 2020-03-02).

³⁸¹ ICG, *The Economic Disaster Behind Afghanistan's Mounting Human Crisis*, 2016-10-03, [url](#) (Hämtad 2020-03-29); Vienna Institute for International Dialogue and Cooperation (VIDC), *Refugees Return to Poverty, Unemployment and Despair: Afghanistan's labor market and the status of women*, november 2018, s. 15, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

³⁸² Se avsnitt 7.2.

³⁸³ Famine Early Warning Systems Network (FEWS), *Afghanistan Food Security Outlook February to September 2020*, 2020-03-01, s. 1, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

³⁸⁴ GoIRA (CSO), 2017-05-01, s. 47, 57, 73–74.

³⁸⁵ GoIRA (CSO), 2017-05-01, s. 56, 74.

andra humanitära aspekter, såsom tillgång till sjukvård och utbildning och bostadsförhållanden.³⁸⁶ Enligt detta index uppskattas 52 procent av befolkningen vara multidimensionellt fattiga.³⁸⁷

Den multidimensionella fattigdomen är avsevärt mer utbredd på landsbygden än i urbana områden³⁸⁸, vilket enligt Migrationsanalys bedömning sannolikt speglar den allmänt lägre tillgången till samhällstjänster i landsbygdsområden. Utbredningen av multidimensionell fattigdom är som störst i provinserna Badghis, Nuristan, Kunduz, Zabul och Helmand. Utbredningen är som minst i Kabul, Kapisa, Panjshir, Paktika och Logar.³⁸⁹ Provinserna Kabul, Kapisa, Paktika, Badakhshan, Samangan, Daikundi, Jawzjan och Helmand utmärker sig dock genom att ha betydligt högre förekomst av ekonomisk fattigdom än multidimensionell fattigdom. Cirka 30 procent av befolkningen uppges enligt undersökningen inte befinna sig i någon form av fattigdom, och cirka 36 procent bedöms vara fattiga enligt både det ekonomiska och multidimensionella måttet.³⁹⁰

En aspekt av den humanitära situationen som har koppling till det ekonomiska läget, där Afghanistan har upplevt stora förändringar över tid, är livsmedelsförsörjning. I den senaste IPC-projektionen³⁹¹, som avser perioden november 2019–mars 2020 och utkom i november 2019, bedöms över elva miljoner människor befinna sig i en situation av kris eller värre avseende livsmedelsförsörjning. Enligt projektionen, som tillämpar en femgradig stigande skala för att bedöma nivån av otrygg livsmedelsförsörjning³⁹², bedöms situationen som åtminstone ansträngd i samtliga provinser. Svältsituation bedöms inte föreligga i någon provins. I provinserna Panjshir, Kapisa och Khost är situationen ansträngd. I Nimroz, Ghor, Daikundi, Uruzgan, Nuristan och Badakhshan bedöms råda nödsituation avseende livsmedelsförsörjningen och i övriga provinser kris. Perioden direkt innan dess (augusti–oktober) bedömdes två provinser befinna sig i en nödsituation och elva provinser i en ansträngd situation (ca tio miljoner människor). Arbetslöshet, ovanligt höga matpriser, konfliktsituationen, översvämningar och den svåra torkan 2018 anges vara huvudorsaker till situationen. Motsvarande eller högre nivåer av otrygg livsmedelsförsörjning har bedömts råda tidigare under 2019 och 2018 men utgör en kraftig försämring jämfört med 2015 och åren innan dess.³⁹³ En näringsaktör som är verksam i Afghanistan förutspår dock en förbättring av situationen för senare delar av 2020.³⁹⁴ Det ligger enligt Migrationsanalys bedömning i linje med tidigare observerad säsongsvariation, det vill säga att situationen avseende livsmedelsförsörjning försämras på vinterhalvåret.³⁹⁵

³⁸⁶ GoIRA (NSIA)/Oxford Poverty and Human Development Initiative (OPHI), *Afghanistan Multidimensional Poverty Index 2016-2017: Report and Analysis*, mars 2019, s. 3–6, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

³⁸⁷ GoIRA (NSIA)/OPHI, mars 2019, s. 8.

³⁸⁸ GoIRA (NSIA)/OPHI, mars 2019, s. 10.

³⁸⁹ GoIRA (NSIA)/OPHI, mars 2019, s. 10.

³⁹⁰ GoIRA (NSIA)/OPHI, mars 2019, s. 20.

³⁹¹ Integrated Food Security Phase Classification

³⁹² Följande nivåer används: 1 avser minimal påverkan, 2 ansträngd, 3 kris, 4 nödsituation och 5 svält.

³⁹³ Integrated Food Security Phase Classification (IPC), *Afghanistan: Integrated Food Security Phase Classification Snapshot (August 2019-March 2020)*, 2019-11-15, [url](#) (Hämtad 2020-03-29); GoIRA (Central Statistics Organization), 2017-05-01, s. 131.

³⁹⁴ FEWS, *Afghanistan Food Security Outlook February to September 2020*, 2020-03-01, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

³⁹⁵ GoIRA (CSO), 2017-05-01, s. 109, 125 f.

7.1.2 Utbildning och sjukvård

Det finns ingen information som tyder på en avsevärd generell förändring av tillgången på sjukvård och utbildning i landet sedan förra versionen av denna rapport. UNOCHA uppskattade i december 2019 att cirka 3,7 miljoner barn i skolåldern inte går i skolan, jämfört med cirka 3,5 miljoner 2018.³⁹⁶ Omkring en tredjedel av befolkningen har fortsatt begränsad eller saknar helt tillgång till grundläggande sjukvård.³⁹⁷ Flickor och kvinnor har i lägre utsträckning tillgång till utbildning och sjukvård, och tillgången är generellt bättre i urbana områden än i landsbygdsområden. Tillgången är som mest begränsad i det UNOCHA benämner som svårtillgängliga områden.³⁹⁸ I samband med valen 2018 och 2019 var skolor, som användes som vallokaler, utsatta för attacker med följden att många av dem fick stängas.³⁹⁹ Tillgången till utbildning och sjukvård påverkas av säkerhetsläget och kan till följd av detta variera lokalt. I sin senaste årsrapport rapporterar UNAMA att man verifierat 70 incidenter som påverkar utbildning och 75 incidenter med påverkan på sjukvård under 2019. Antalet incidenter med påverkan på utbildning är en minskning jämfört med 2018, då det rapporterades 192 incidenter. Antalet incidenter med påverkan på sjukvård utgör en ökning jämfört med 2018, då 65 sådana incidenter rapporterades.⁴⁰⁰

7.1.3 Övrigt om den humanitära situationen

Likt många andra länder drabbades Afghanistan av covid-19-utbrottet i februari 2020. UNOCHA rapporterade den 18 mars att det fanns 22 konstaterade fall i landet, främst koncentrerade till de västra delarna av landet. Afghanska myndigheter har vidtagit åtgärder med anledning av utbrottet och bistås av Världshälsoorganisationen (WHO). Gränsområden mot Iran i västra delarna av landet uppges vara den del av landet med störst risk för ett mer omfattande utbrott. Ett stort antal afghanska medborgare återvände från Iran under mitten av mars och UNOCHA/WHO identifierar dessa gränsrörelser som en stor risk. Biståndsaktörer fokuserar på att sätta in resurser i form av screeningutrustning och hygienfaciliteter vid gränsovergången Islam Qala mot Iran. UNOCHA uttrycker vidare en oro för prisökningar på basvaror, vilket kan slå hårt mot fattiga hushåll.⁴⁰¹ Det är enligt Migrationsanalys sannolikt att antalet fall är underreporterat till följd av brister i sjukvårdsinfrastrukturen. Närheten till Iran utgör en risk och om Afghanistan skulle drabbas av ett större utbrott finns risker förknippade med trångboddhet och brister i sjukvårdssystem. Den humanitära situationen i landet är redan hårt ansträngd och tilltagande prisökningar kan i förlängningen komma att förvärra situationen ytterligare.

Afghanistan är känsligt för naturkatastrofer såsom torka, översvämningar och jordbävningar. Under 2018 drabbades landet av en allvarlig torka som bl.a. påverkade livsmedelsför-

³⁹⁶ OCHA, *Humanitarian Needs Overview: Afghanistan*, december 2019, s. 14, [url](#) (Hämtad 2020-03-29); OCHA, *Humanitarian Needs Overview: Afghanistan*, December 2017, s. 5, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

³⁹⁷ OCHA, *Humanitarian Needs Overview: Afghanistan*, december 2019, s. 14; OCHA, *Humanitarian Needs Overview: Afghanistan*, december 2017, s. 14–15.

³⁹⁸ Eng. *Hard to reach areas*: Områden med hög konfliktintensitet och/eller påverkan av upprorsgrupper och/eller geografiska hinder som negativt inverkar humanitära aktörers möjlighet att verka i området. För mer information se: REACH, *Research Terms of Reference: Hard to Reach Assessments (HTR) – District profiling and monitoring AFG1903 (version 1)*, juni 2019, [url](#) (Hämtad 2020-03-29); OCHA/REACH, *Afghanistan HTR Assessment Report*, juni 2018, [url](#) (Hämtad 2020-03-29); OCHA, *Humanitarian Response Plan: Afghanistan 2018-2021 (2020 revision)*, december 2019, s. 5;24; OCHA, *Humanitarian Needs Overview: Afghanistan*, december 2019, s. 12,14.

³⁹⁹ OCHA, *Humanitarian Response Plan: Afghanistan 2018-2021 (2019 Update)*, december 2018, s. 9; UNAMA, *Annual Report 2019*, s. 9–10, 27.

⁴⁰⁰ UNAMA, *Annual Report 2019*, s. 27–28.

⁴⁰¹ OCHA/WHO, *Afghanistan – Brief: COVID-19 (No. 15)*, 2020-03-18, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

sörjningen och tillsammans med andra naturkatastrofer försatte cirka 435 000 människor i internflykt, framförallt i provinserna Herat, Badghis och Ghor i de västra delarna av landet. En stor andel av dessa människor befinner sig fortfarande på tillflyktsorten på grund av att de inte kan eller vill återvända hem.⁴⁰²

Se tidigare version av denna rapport⁴⁰³ för mer information om den humanitära situationen i landet, där berörs utöver ämnena ovan också tillgången till dricksvatten samt sanitets- och bostadsförhållanden. Dessa ämnen berörs i förekommande fall också i avsnitten om återvändare och internflyktingar samt Kabul, se nedan.

7.2 Återvändare och internflyktingar

Som en följd av decennier av konflikt i Afghanistan finns en stor afghansk diaspora som främst är koncentrerad till grannländerna Iran och Pakistan. Det uppskattades 2018 finnas cirka 5 miljoner afghanska medborgare i dessa båda länder, trots att ett stort antal människor återvänt efter talibanregimens fall.⁴⁰⁴ Sedan 2002 uppskattas omkring 5,2 miljoner afghaner ha återvänt från utlandet.⁴⁰⁵ Under början av 2000-talet drevs återvändandet primärt av det förändrade läget i Afghanistan och en vilja att delta i återuppbyggnaden av landet. De senaste årens återvändande har däremot istället påverkats mer av situationen för afghaner i mottagarländerna.⁴⁰⁶

Figur 19. Återvändare från Iran och Pakistan 2015–2019⁴⁰⁷

År	Iran	Pakistan	Totalt
2015	546 897	174 701	721 598
2016	445 817	618 156	1 063 973
2017	463 563	155 602	619 165
2018	775 089	46 309	821 398
2019	481 841	25 832	507 673

⁴⁰² IDMC, *Afghanistan Country Profile*, odaterad; IDMC, *GRID 2019: Global Report on Internal Displacement*, februari 2019, s. 36 f., [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

⁴⁰³ Lifos, 2018-12-04.

⁴⁰⁴ GoIRA, Ministry of Refugees and Repatriation (MoRR), *Afghanistan: Return and Reintegration Response Plan (2018)*, 2018-01-27, s. 4 f., [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

⁴⁰⁵ UNHCR/GoIRA, Ministry of Refugees and Repatriation (MoRR), *Afghanistan - Priority Areas of Return and Reintegration: A Synopsis*, januari 2020, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

⁴⁰⁶ Migration Policy Institute (MPI), *From Forced Migration to Forced Returns in Afghanistan: Policy and Program Implications*, november 2017, s. 6–7, [url](#) (Hämtad 2020-03-29); Mixed Migration Centre (MMC), *Distant Dreams: Understanding the aspirations of Afghan returnees*, januari 2019, s. 21 ff., [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

⁴⁰⁷ Data för åren 2015–2017: Lifos, 2018-12-04, s. 88; Data för 2018: International Organization for Migration (IOM), *Return of Undocumented Afghans: Weekly Situation Report Jan – Dec 2018 / 01-05 Jan 2019*, 2019-01-05, [url](#) (Hämtad 2020-03-29); UNHCR, *Afghan Assisted Return Weekly Update*, 2018-12-31, [url](#) (Hämtad 2020-03-29); Data för 2019: IOM, *Return of Undocumented Afghans: Weekly Situation Report 5 – 11 Jan 2020*, 2020-01-12, [url](#) (Hämtad 2020-03-29); UNHCR, *Afghanistan: Voluntary Repatriation Update*, december 2019, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

I tabellen ovan redogörs för återvändandet från Iran och Pakistan de senaste fem åren. Uppgifterna baseras på information inhämtad av UNHCR och IOM vid landgränserna mot respektive land. Statistiken inkluderar både frivilligt och ofrivilligt återvändande. IOM för statistik över "återvändande av odokumenterade afghaner", vilket generellt sett innebär att personerna inte haft någon form av legal status i mottagarländerna. UNHCR för statistik över frivilligt återvändande flyktingar, som generellt haft någon form av status i mottagarlandet. Mellan 2017 och 2019 utgjorde UNHCR-registrerade återvändare endast en liten andel av totalen.⁴⁰⁸ Statistiken över återvändare från Iran är något svårtolkad, eftersom den också fångar upp t.ex. arbetskraftsmigranter som säsongsmigrerar till Iran för att arbeta, och inte bara människor som bott i Iran en längre tid och sedan återvänder för att återetablera sig i Afghanistan. Det innebär bl.a. att samma person kan ha räknats flera gånger.⁴⁰⁹ Enligt en källa har dock arbetskraftsinvandringen till Iran avtagit på sistone och antalet återvändare från Iran speglar i allt lägre utsträckning säsongsmigration.⁴¹⁰

Den största andelen av återvändandet kommer från Iran. Återvändandet därifrån ökade kraftigt under 2018 för att återigen minska 2019. Ökningen sammanföll med sanktioner och påföljande ekonomisk kris i Iran som hade stor påverkan på den informella arbetsmarknaden i landet, där många afghaner är verksamma.⁴¹¹ För mer information om återvändande före 2017 hänvisas till tidigare version av denna rapport.⁴¹²

Sett till det totala antalet återvändare är andelen som återvänder från Europa (inkl. Turkiet) liten. I tabellen nedan redovisas antalet återvändare mellan 2016 och 2018.

Figur 20. Återvändare från Europa och Turkiet 2016-2019⁴¹³

År	Europa och Turkiet
2016	24 294
2017	27 877
2018	31 823

Många återvändare kan av olika skäl, däribland konfliktsituationen, inte återvända till sina hemorter och blir därmed internflyktingar.⁴¹⁴ Internflyktings- och återvändarpopulationen är inte jämnt fördelad över Afghanistan och tenderar att koncentreras till urbana centra.⁴¹⁵ Internflyktingrörelser är svåra att följa eftersom intern fördrivning kan ske i flera led, dvs. att internflyktingar fördrivs på nytt från tillflyktsorten till en ny ort. I ett första skede tenderar internflyktingar

⁴⁰⁸ IOM/UNHCR, *Returns to Afghanistan 2018: Joint IOM-UNHCR Summary Report*, maj 2019, [url](#) (Hämtad 2020-03-29); IOM, 2020-01-12; UNHCR, december 2019.

⁴⁰⁹ IOM/UNHCR, maj 2019, s.4.

⁴¹⁰ OCHA, Möte i Kabul, 2020-01-20.

⁴¹¹ IOM, *DTM Afghanistan Baseline Mobility Assessment : Summary Results Round 8 Mar – Jun 2019*, 2019-07-01, s. 4, [url](#) (Hämtad 2020-03-29); IOM, *Return of undocumented Afghans: Weekly situation report 09-15 September 2018*, 2018-09-15, s. 1, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

⁴¹² Lifos, 2018-12-04, kapitel 8.

⁴¹³ IOM, 2019-07-01, s. 4.

⁴¹⁴ OCHA, *Humanitarian Needs Overview: Afghanistan*, december 2019, s. 28.

⁴¹⁵ IOM, 2019-07-01; OCHA, *Humanitarian Response Plan: Afghanistan 2018-2021 (2020 revision)*, december 2019, s. 13 f.

att bosätta sig i närheten av hemorten. I fall av sekundär intern fördrivning tenderar internflyktingar däremot att koncentreras i landets större städer.⁴¹⁶

⁴¹⁶ Lifos, 2018-12-04, s. 91.

Figur 21. Provinser med flest internflyktingar och återvändare 2018 och 2019⁴¹⁷

Provins	2018	2019
Herat	636 306 (24 %) *	988 539 (33 %)
Nangarhar	794 112 (33 %)	801 973 (33 %)
Helmand	Data saknas	504 224 (27 %)
Kabul	346 241 (7 %)	443 238 (8 %)
Badghis	Data saknas	388 213 (42 %)
Jawzjan	Data saknas	361 966 (38 %)
Kandahar	257 899 (16 %)	308 572 (19 %)
Balkh	181 507 (11 %)	294 618 (17 %)

* Andel av lokalbefolkningen inom parentes

I tabellen ovan redovisas de provinser med störst antal internflyktingar och återvändare för 2018 och 2019. Med undantag för ett mindre antal provinser har alla provinser stora grupper internflyktingar och/eller återvändare, men provinser med storstäder (Kabul, Herat, Balkh, Kandahar och Nangarhar) utmärker sig tillsammans med några andra provinser sett till det totala antalet. I statistiken ingår i förekommande fall personer som fördrivits inom provinsen. Enligt IOM och UNHCR har omkring en fjärdedel av befolkningen i Afghanistan vid något tillfälle varit fördrivna.⁴¹⁸

Inflyttning av internflyktingar och återvändare i stor skala har gjort situationen ansträngd på många platser i landet. I synnerhet i Herat och Nangarhar som utmärker sig genom att både vara stora befolkningscentra och ha en stor andel av befolkningen som är internflyktingar och/eller återvändare. Som ett resultat av det har konkurrensen om lokala resurser, arbetstillfällena och grundläggande samhällsservice ökat.⁴¹⁹ Den över tid ökade inflyttningen bedöms av afghanska myndigheter bidra till en ökning av fattigdom i storstäderna.⁴²⁰ Den snabba och okontrollerade befolkningstillväxten i städerna ökar därtill pressen på redan underutvecklad infrastruktur för bl.a. vägar, bostäder och vattenförsörjning.⁴²¹

De humanitära förhållandena för internflyktingar och återvändare är generellt svårare än för befolkningen i övrigt. De största utmaningarna denna grupp står inför är, enligt IOM och

⁴¹⁷ IOM, 2019-07-01, s. 4; IOM, *DTM Afghanistan: Baseline Mobility Assessment - Summary results April-June 2018*, 2018-09-25, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

⁴¹⁸ IOM/UNHCR, maj 2019, s.6.

⁴¹⁹ OCHA, *Humanitarian Response Plan: Afghanistan 2018-2021 (2020 revision)*, december 2019, s. 13; Oxfam, *Returning to Fragility: Exploring the link between conflict and returnees in Afghanistan*, januari 2018, s. 17 ff, [url](#) (Hämtad 2020-03-29); IDMC, *A Different Kind of Pressure: The cumulative effects of displacement and return in Afghanistan*, januari 2020, s. 13, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

⁴²⁰ GoIRA (CSO), 2017-05-01, s. 110–111.

⁴²¹ AAN, *Kabul Unpacked: A geographical guide to a metropolis in the making*, mars 2019, s. 3, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

UNHCR, otrygg livsmedelsförsörjning, bostadsförhållanden, tillgång till mark, försörjningsmöjligheter och tillgång till grundläggande samhällsservice (inklusive identitetshandlingar och annan dokumentation).⁴²²

För mer information om den humanitära situationen för internflyktingar och återvändare i förhållande till övrig befolkning, se tidigare version av denna rapport.⁴²³

7.3 Situationen för återvändare och internflyktingar i huvudstaden Kabul

7.3.1 Bakgrund

Kabul utgör med marginal Afghanistanens största stad och är för närvarande en av världens snabbast växande städer. På grund av brister i folkräkning är det oklart hur många som bor i Kabul.⁴²⁴ Enligt afghanska myndigheters senaste uppskattning är antalet invånare strax över fyra miljoner men andra uppskattningar gör gällande att det kan vara så högt som över sex miljoner.⁴²⁵

Utöver pågående urbanisering och inflyttning av ekonomiska migranter har befolkningstillväxten påverkats av inflyttning av internflyktingar och återvändare. Kabul har beskrivits som ett nav för dessa grupper.⁴²⁶ Huvudstaden har under en längre tid varit en av de orter som sett störst inflyttning av återvändare.⁴²⁷ Internflyktingar tenderar i första hand att ta tillflykt i närområdet, men en stor andel av de som inte kunnat återvända hem eller som fördrivits på nytt från tillflyktsorten, hamnar ofta i något av landets regionala centra⁴²⁸, däribland Kabul.⁴²⁹ Över en tredjedel av invånarna i Kabul uppskattas vara födda utomlands eller i en annan del av Afghanistan.⁴³⁰ Bland de platser med hög andel återvändare utmärker sig Kabul genom att en hög andel av återvändarna inte har sitt ursprung i Kabul, utan i andra delar av landet.⁴³¹

Den höga och snabba befolkningstillväxten har inte varit oproblematisk. Den senaste stadsplanen, från 1978, utgick för en stad med omkring 800 000 invånare.⁴³² Utbyggnaden av staden har sedan dess i hög grad skett okontrollerat och enligt UN Habitat upptas cirka 80 procent av stadens yta av informella bosättningar. Infrastrukturen i staden är underdimensionerad i förhållande till folkmängden, vilket får följder för bl.a. vattenförsörjning, avloppshantering, sophantering och framkomlighet på vägar.⁴³³

⁴²² IOM/UNHCR, maj 2019, s.6.

⁴²³ Lifos, 2018-12-04, kapitel 10.

⁴²⁴ USIP, *Kabul and the Challenge of Dwindling Foreign Aid*, 2017, s. 9–10, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

⁴²⁵ GoIRA. NSIA, *Afghanistan Statistical Yearbook 2018-2019*, juli 2019, s. 5, [url](#) (Hämtad 2020-03-29); The New Humanitarian, *As conflict spreads, chronic displacement becomes a powderkeg in Afghanistan*, 2018-04-09, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

⁴²⁶ EASO, *Afghanistan – Key socio-economic indicators: Focus on Kabul City, Mazar-e Sharif and Herat City*, april 2019, s. 12, [url](#) (Hämtad 2020-03-29); GoIRA (CSO), 2017-05-01, executive summary; VIDC, november 2018, s. 19.

⁴²⁷ OCHA, *2019 Humanitarian Needs Overview*, november 2018, s. 15.

⁴²⁸ Här avses städerna Kabul, Herat, Mazar-e Sharif, Jalalabad och Kandahar.

⁴²⁹ Lifos, 2018-12-04, s. 91; OCHA, *2019 Humanitarian Needs Overview*, november 2018, s. 15.

⁴³⁰ GoIRA (CSO), *2017-05-01*, executive summary.

⁴³¹ UNHCR, *Returnee and Internally Displaced Persons Monitoring Report*, maj 2018, s. 19, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

⁴³² AAN, 2019-03-02, s. 3.

⁴³³ AAN, 2019-03-02, s. 3; The New Humanitarian, *As Afghanistan's capital grows, its residents scramble for clean water*, 2019-02-19, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

I detta avsnitt behandlas den generella humanitära situationen för främst återvändare och internflyktingar i Kabul. I sammanhanget bör noteras att dessa grupper på intet sätt är homogena. Informationsläget gällande återvändare från Europa och Turkiet är sämre jämfört med återvändare från grannländerna, som utgör en betydligt större grupp, och därför också har uppmärksammats i den afghanska kontexten i högre grad.

7.3.2 Försörjning

Uppskattningsvis lever cirka hälften av de människor i Afghanistan som räknas som "urbana fattiga" i Kabul.⁴³⁴ Det saknas aktuella uppgifter om fattigdomsnivåer i Kabul specifikt men enligt en undersökning från 2014 befann sig närmare 80 procent av befolkningen under fattigdomsgränsen⁴³⁵, vilket var en avsevärt högre andel än för landet som helhet.⁴³⁶

Lönearbete i den formella sektorn av ekonomin är ovanligt i Afghanistan och de arbetstillfällena som finns i denna sektor är i hög utsträckning koncentrerade till Kabul. Denna typ av arbeten är emellertid en mindre del av arbetsmarknaden även i Kabul. Arbetsmarknaden i Kabul är bättre jämfört med många andra delar av landet, men samtidigt är levnadsomkostnaderna i form av bl.a. matpriser och boendekostnader väsentligen dyrare i Kabul jämfört med i andra provinser. Jämfört med landsbygdsområden är deltagandet i arbetskraften lägre och undersysselsättningen högre i städerna. Det kan delvis förklaras av att i stort sett vem som helst kan inta en produktiv roll i jordbruksarbetet på landsbygden (under delar av året) på ett sätt som inte är möjligt i städerna.⁴³⁷ Fattiga människor i Afghanistans städer har generellt högre levnadsomkostnader än människor på landsbygden och sämre förutsättningar att hantera nödsituationer genom att exempelvis ta hjälp av släkt och familj.⁴³⁸

I en undersökning från 2019, där personer i olika delar av Afghanistan fått lämna uppgifter om sina levnadsförhållanden, uppger över 70 procent av de tillfrågade i Kabul att anställningsmöjligheterna försämrats sedan föregående år, vilket är högre än i någon annan provins förutom Panjshir.⁴³⁹

En stor andel av arbetskraften i Kabul arbetar som dagavlönade i den informella ekonomin inom t.ex. byggsektorn eller som självanställda med exempelvis gatuförsäljning eller plockning av skräp.⁴⁴⁰ Den typiska dagsavlönade arbetaren i urbana områden saknar utbildning och yrkesfärdigheter och är ensam familjeförsörjare. Dagavlönade arbetare samlas normalt dagligen på särskilda platser dit arbetsgivare kommer för att välja ut arbetare som konkurrerar med varandra.⁴⁴¹ Denna typ av arbete kännetecknas av låga löner, otrygga arbetsförhållanden och undersysselsättning.⁴⁴² Det är, enligt vad Migrationsanalys erfar, svårt att få en systematisk överblick över de mer specifika förhållandena i form av löner och sysselsättningsgrad inom denna typ av arbete och de förändringar som skett över tid. Personer med särskild yrkeskunskap tjänar generellt något mer än de utan, och arbetstillgången är kraftigt säsongsbetonad

⁴³⁴ GoIRA (CSO), 2017-05-01, s. 102.

⁴³⁵ Här räknat som ca 1 USD om dagen.

⁴³⁶ GoIRA, 2015, s. 21.

⁴³⁷ USIP, *Kabul and the Challenge of Dwindling Foreign Aid*, 2017, s. 29–32.

⁴³⁸ GoIRA, 2015, s. 58 f; USIP, *Kabul and the Challenge of Dwindling Foreign Aid*, 2017, s. 34.

⁴³⁹ The Asia Foundation, *A Survey of the Afghan People: Afghanistan in 2019*, 2019-12-02, s. 86, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

⁴⁴⁰ GoIRA, 2015, s. 58 f; USIP, *Kabul and the Challenge of Dwindling Foreign Aid*, 2017, s. 29.

⁴⁴¹ Lifos, 2018-12-04, s. 96; Norge. Landinfo, *Temanotat Afghanistan: Humanitære forhold*, 2018-12-14, s. 22 f., [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

⁴⁴² GoIRA, 2017-05-01, s. 63–66.

med färre arbetstillfällen på vinterhalvåret.⁴⁴³ En stor andel av dessa arbetare inbringar en inkomst som ligger under fattigdomsgränsen.⁴⁴⁴ Många fattiga människor i Kabul och Afghanistan som helhet har inte råd att avstå från att ta denna typ av arbeten, trots att de inte nödvändigtvis inbringar försörjning motsvarande en miniminivå.⁴⁴⁵

Återvändare och internflyktingar befinner sig generellt i en svårare ekonomisk situation än befolkningen i Kabul i övrigt. Av de som finner arbete är det främst som dagavlönade arbetare.⁴⁴⁶ Enligt en undersökning uppger återvändare i Kabul att arbetsmarknad och den ekonomiska situationen är ett större problem än vad återvändare i andra delar av landet gör.⁴⁴⁷ Även andra källor anger att ekonomi, arbetstillfällen och försörjning är den största utmaningen för återvändare och internflyktingar.⁴⁴⁸ Andelen återvändare som arbetar inom den formella ekonomin är lägre än bland befolkningen i övrigt.⁴⁴⁹ Fattigdomen i dessa grupper leder bl.a. till undernäring och användandet av negativa "copingstrategier"⁴⁵⁰, såsom barnarbete och skuldsättning.⁴⁵¹ Många återvändares primära försörjningskälla i Kabul är olika former av stöd från familjen.⁴⁵² Enligt en rapport från 2018 hade ungefär 80 procent av återvändarna och 90 procent av internflyktingarna i undersökningen, som inte enbart gällde Kabul, inkomster motsvarande ungefär 1 300 svenska kronor per månad eller mindre.⁴⁵³

7.3.3 Bostadsförhållanden

Omkring 80 procent av invånarna i Kabul uppskattas bo i informella bosättningar⁴⁵⁴. Migrationsanalys erfar att termen informella bosättningar inte används helt konsekvent utan rymmer ett stort spann av olika bostadsförhållanden. Bredast definierat innebär det bosättningar som utvecklats utanför ramarna för ordinarie stadsplanering och där anskaffande och skiften i ägarförhållanden inte är officiella. Vissa områden bestående av informella bosättningar är i någon mån planerade med t.ex. gatunät men kan sakna annan viktig infrastruktur, såsom vattenledningar.⁴⁵⁵ Standarden på denna typ av bosättningar varierar också, från villor bebodda av välbeställda personer, så kallade "shahraks", till rena kåkstäder eller tältläger.⁴⁵⁶ Likt övriga platser

⁴⁴³ Norge. Landinfo, 2018-12-14, s. 22 f.; GoIRA, 2015, s. 58 f.

⁴⁴⁴ GoIRA, 2017-05-01, s. 74.

⁴⁴⁵ GoIRA, 2015, s. 58 f.

⁴⁴⁶ UNHCR/Världsbanken, *Living Conditions and Settlement Decisions of Recent Afghan Returnees: Findings from a 2018 Phone Survey of Afghan Returnees and UNHCR data*, juni 2019, s. 5 f, [url](#) (Hämtad 2020-03-29); Oxfam, januari 2018, s. 24; GoIRA, 2015, s. 17.

⁴⁴⁷ The Asia Foundation, *A Survey of Afghan Returnees 2018*, s. 20, 25, 53 f., [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

⁴⁴⁸ MMC, januari 2019, s. 31 f; NRC/IDMC/Samuel Hall, *Escaping War: Where to Next?*, januari 2018, s. 28, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

⁴⁴⁹ Loschmann, C., Marchand, K. (Small Bus Econ), *The labor market reintegration of returned refugees in Afghanistan*, 2020, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

⁴⁵⁰ Copingstrategi är ett begrepp lånat från engelskan som saknar vedertagen svensk översättning. Det syftar på strategier som individer använder för att hantera svåra situationer, i detta fall fattigdom.

⁴⁵¹ MMC, januari 2019, s. 32; OCHA, *Humanitarian Bulletin Afghanistan*, 2016-07-31, [url](#) (Hämtad 2020-03-29); USIP, *Kabul and the Challenge of Dwindling Foreign Aid*, 2017, s. 34.

⁴⁵² MMC, januari 2019, s. 40.

⁴⁵³ UNHCR maj 2018, s. 15.

⁴⁵⁴ På engelska vanligen benämnt som *Informal settlements*; The New Humanitarian, 2019-02-19.

⁴⁵⁵ GoIRA, 2015, s. 83.

⁴⁵⁶ AAN, mars 2019, s. 3 f.

i Afghanistan är endast en liten del av bostäderna i Kabul av mer formell karaktär. 2015 uppskattades strax under 8 procent av bostäderna i Kabul utgöras av lägenheter. 86 procent av bostäderna i landets städer klassas som slumbostäder utifrån UN Habitats definition.⁴⁵⁷ En gemensam nämnare för alla typer av informella bosättningar är svag ägande- och/eller besittningsrätt.⁴⁵⁸

Bostadskostnaderna är generellt högre i Kabul än i övriga delar av landet. Dyrast är bostäder i formellt planerade områden, såsom lägenhetshus.⁴⁵⁹ Det är enligt vad Migrationsanalys erfar svårt att få en aktuell och systematisk överblick över boendekostnader i Kabul. Viss information finns men det är oklart hur aktuella uppgifterna är.⁴⁶⁰ Sätts uppgifterna som finns om boendekostnader i relation till uppgifterna om inkomster för dagavlönade arbetare, innebär det att bostadskostnaderna för en mycket enkel bostad i informella bosättningar för de sämst ställda dagavlönade arbetarna, i bästa fall utgör en hög andel av månadsinkomsten. Även om hyror kan vara lägre i informella bosättningar kan bristen på infrastruktur dock medföra andra typer av kostnader på grund av att man exempelvis måste köpa dricksvatten på den privata marknaden. Månadskostnaden för vatten kan enligt en källa uppgå till 20 US-dollar för en större familj.⁴⁶¹

Normen i Afghanistan är att man bor tillsammans med sin familj.⁴⁶² På grund av de höga bostadskostnaderna i Kabul är det inte ovanligt att flera familjer delar på samma bostad.⁴⁶³ Enligt en källa förekommer det dock att flera singelpersoner tillsammans delar på en bostad, även om det är ovanligt. Att som ensamstående bo på egen hand kan vara svårt. Personer som försöker hyra bostad ensamma kan mötas av misstänksamhet kring varför personen inte bor med sin familj och därför nekas hyreskontrakt.⁴⁶⁴

Den enklaste typen av informella bosättningar i Kabul är det som brukar betecknas som *Kabul Informal Settlements* (KIS), som alltså inte äsyftar informella bosättningar i bred bemärkelse. KIS är en typ av informella läger som främst bebos av återvändare och internflyktingar.⁴⁶⁵ Även om skillnader finns mellan olika läger kännetecknas lägren av mycket enkla förhållanden. Vissa läger består av enklare lerbyggnader med presenningar som tak medan andra består av tält. Generellt är de uppförda på mark med oklara ägarförhållanden där invånarna ibland har ingått avtal med någon som gör anspråk på ägande. Lägren ligger ofta på platser där samhällsservice är svårtillgänglig och vatten- och sanitetsfaciliteter saknas ofta. Myndigheter eller de som gör anspråk på marken motsätter sig inte sällan att mer permanent infrastruktur såsom brunnar uppförs, även om t.ex. biståndsaktörer är villiga att bidra med det.⁴⁶⁶ Frågan om in-

⁴⁵⁷ GoIRA, 2015, s. 86.

⁴⁵⁸ AAN, mars 2019, s. 3 f.

⁴⁵⁹ USIP, *Kabul and the Challenge of Dwindling Foreign Aid*, 2017, s. 34; GoIRA, 2015, s. 86 f.

⁴⁶⁰ För exempel, se: Asylos, *Afghanistan: Situation of young male 'Westernised' returnees to Kabul*, augusti 2017, s. 70, [url](#) (Hämtad 2020-03-29); IOM, *Country Fact Sheet Afghanistan 2019*, 2019, s. 7, [url](#) (Hämtad 2020-03-29); GoIRA, 2015, s. 87 f.

⁴⁶¹ USIP, *Kabul and the Challenge of Dwindling Foreign Aid*, 2017, s. 49; *The New Humanitarian*, 2019-02-19.

⁴⁶² Asylos, augusti 2017, s. 69 f.

⁴⁶³ Norge. Landinfo, 2018-12-14, s. 26.

⁴⁶⁴ Asylos, augusti 2017, s. 70 f.

⁴⁶⁵ IDMC, *Stuck in the mud: Urban displacement and tenure security in Kabul's informal settlements*, 2019, s. 3 f., [url](#) (Hämtad 2020-03-29); GoIRA, 2015, s. 83 ff.

⁴⁶⁶ IDMC, *Stuck in the mud: Urban displacement and tenure security in Kabul's informal settlements*, 2019, s. 3 ff.

ternflyktingsläger är politiskt känslig och i syfte att motverka att denna typ av läger blir permanenta är den afghanska regeringens policy att inte verka för bistånd till dessa.⁴⁶⁷ Det är oklart exakt hur många KIS-läger som finns. Enligt en rapport rör det sig om minst 55 läger bestående av mellan tiotals och hundratals hushåll som totalt hyser omkring 55 000 internflyktingar och återvändare. Vissa av lägren har funnits i omkring 20 år medan andra bara funnits ett par år.⁴⁶⁸ De som lever i dessa läger är bland de fattigaste människorna i Kabul och invånarna är humanitärt nödställda.⁴⁶⁹ Vissa läger är etablerade av människor som kommer från en specifik provins eller har andra gemensamma egenskaper och erfarenheter, såsom att man återvänt från samma plats i Pakistan. I andra läger tycks det saknas denna typ av gemensamma nämnare.⁴⁷⁰

Många internflyktingar och återvändare i Kabul lever, i likhet med många etablerade Kabulbor, i någon form av informella bosättningar. Det är vanligt att man bor hos släktingar.⁴⁷¹ Det förekommer att återvändare som saknar nätverk i Kabul blir hemlösa.⁴⁷² En jämförelse mellan det uppskattade antalet invånare i KIS-läger och uppskattningar på det totala antalet internflyktingar i Kabul, ger vid handen att det är en minoritet som bor i denna typ av läger, även om den exakta andelen är svår att uppskatta. Enligt källor som Migrationsanalys konsulterade 2018 förekom det inte att återvändare från Europa levde i KIS-läger.⁴⁷³ Men enligt en rapport från 2019 var cirka 2 procent av invånarna i KIS-lägren återvändare från Europa.⁴⁷⁴ Enligt samma rapport var det ovanligt att hazarer lever i dessa läger. Hazardiska internflyktingar och återvändare uppges främst leva i hazardominerade områden i västra Kabul.⁴⁷⁵

7.3.4 Utbildning och sjukvård

Tillgången på utbildning och sjukvård är bättre i Kabul än i andra delar av landet. Det finns offentliga såväl som privata utbildnings- respektive vårdinrättningar.⁴⁷⁶

I Kabul finns viss specialistvård som saknas i andra delar av landet.⁴⁷⁷ Kvaliteten på sjukvården är dock låg och många av de afghaner som har möjlighet söker vård i utlandet vid behov.⁴⁷⁸

⁴⁶⁷ USIP, *Kabul and the Challenge of Dwindling Foreign Aid*, 2017, s. 15; Lifos, 2018-12-04, s. 99 f.

⁴⁶⁸ IDMC, *Stuck in the mud: Urban displacement and tenure security in Kabul's informal settlements*, 2019, s. 3.

⁴⁶⁹ Task Force on the Kabul Informal Settlements, *Winter Assistance to the Kabul Informal Settlements 2014/2015: Report on the Post-Distribution Monitoring Survey*, april 2015, [url](#) (Hämtad 2020-03-29); IDMC, *Stuck in the mud: Urban displacement and tenure security in Kabul's informal settlements*, 2019; Finland. Migrationsverket, *Afghanistan: Fact-Finding Mission to Kabul in April 2019: Situation of Returnees in Kabul*, 2019-10-15, s. 15, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

⁴⁷⁰ IDMC, *Stuck in the mud: Urban displacement and tenure security in Kabul's informal settlements*, 2019, s. 6.

⁴⁷¹ MMC, januari 2019, s. 33; NRC/IDMC/Samuel Hall, januari 2018, s. 23 f.; REACH, *Afghanistan Multi-Cluster Needs Assessment: Shelter and WASH in Informal Settlements*, november 2017, s. 26, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

⁴⁷² Finland. Migrationsverket, 2019-10-15, s. 12.

⁴⁷³ Lifos, 2018-12-04, s. 100.

⁴⁷⁴ Finland. Migrationsverket, 2019-10-15, s. 15.

⁴⁷⁵ Även dessa områden utgörs huvudsakligen av informella bosättningar där snarlika problem kan förekomma; Finland. Migrationsverket, 2019-10-15, s. 25.

⁴⁷⁶ Norge. Landinfo, 2018-12-14, s. 10 ff., 19.

⁴⁷⁷ Norge. Landinfo, 2018-12-14, s. 11.

⁴⁷⁸ Finland. Migrationsverket, 2019-10-15, s. 17.

På platser där det skett stor inflyttning är skolor i Afghanistan ofta överbelagda.⁴⁷⁹ Trots tillgång till skolor finns många barn, däribland återvändare och internflyktingar, som inte går i skolan. Det främsta hindret mot barns skolgång är inte brist på skolor utan fattigdom. I många fattiga familjer arbetar barnen istället för att gå i skolan för att bidra till familjens försörjning.⁴⁸⁰ En högre andel flickor går i skolan i de större städerna jämfört med resten av landet men andelen är lägre än bland pojkarna även i städerna.⁴⁸¹

En majoritet av återvändarna och internflyktingarna har tillgång till identitetshandlingar såsom *tazkira* men i de fall personer saknar handlingar kan det uppstå svårigheter med att tillgå utbildning och sjukvård.⁴⁸²

7.3.5 Nätverk

Sociala nätverk fyller flera viktiga funktioner i det afghanska samhället. Det är genom etablerade nätverk som går i god för en som man upprättar tillit, vilket får implikationer för bland annat ens möjlighet att försörja sig och hitta bostad.⁴⁸³ För de flesta afghaner utgörs det viktigaste nätverket av familj och släkt.⁴⁸⁴ Sociala nätverk är generellt svagare i städerna än på landsbygden men har ändå en viktig funktion att fylla i städer som Kabul.⁴⁸⁵

Studier visar att kvalifikationer och utbildning har mindre inverkan på personers möjlighet att etablera sig på arbetsmarknaden än kontakter och nätverk.⁴⁸⁶ Meritokratiska tillsättningar av tjänster är undantaget och förekommer främst inom den internationella sektorn.⁴⁸⁷ I en studie undersöktes om och hur återvändare fått arbete. Knappt hälften hade inte fått arbete inom sex månader från återvändandet och bara två procent hade fått arbete genom formella kanaler såsom arbetsförmedlingar eller annonser.⁴⁸⁸ Arbetsmarknadsproblemen i Afghanistan och Kabul påverkar inte bara återvändare och andra med svaga nätverk, men avsaknaden av nätverk är en försvårande faktor.⁴⁸⁹

Nätverk fyller en viktig funktion på bostadsmarknaden i Kabul. En källa beskriver att man i Kabul behöver någon som kan gå i god för ens karaktär. Hyresvärdar vill veta att man kommer betala sin hyra, att man inte utgör ett säkerhetshot och att man inte kommer skapa problem.⁴⁹⁰ Källor beskriver att personer utan nätverk som försöker etablera sig i Kabul kan väcka

⁴⁷⁹ Human Rights Watch (HRW), *“I Won’t Be A Doctor, and One Day You’ll Be Sick”*: Girls’ Access to Education in Afghanistan, oktober 2017, s. 84 f., [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

⁴⁸⁰ UNHCR, maj 2018, s. 16 f.; HRW, oktober 2017, s. 57 f.

⁴⁸¹ Strand, A., *Financing Education in Afghanistan: Opportunities for Action*, juli 2015, s. 5, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

⁴⁸² UNHCR, maj 2018, s. 16 f.; NRC/IDMC/Samuel Hall, januari 2018, s. 37.

⁴⁸³ Asylos, augusti 2017, s. 69; Finland. Migrationsverket, 2019-10-15, s. 12 f.

⁴⁸⁴ Norge. Landinfo, *Temanotat Afghanistan: Nettverk*, 2017-09-19, s. 6 ff., [url](#) (Hämtad 2020-03-29); Finland. Migrationsverket, 2019-10-15, s. 13.

⁴⁸⁵ USIP, *Kabul and the Challenge of Dwindling Foreign Aid*, 2017, s. 16.

⁴⁸⁶ Norge. Landinfo, 2018-12-14, s. 21; Loschmann, C., Marchand, K., 2020; Finland. Migrationsverket, 2019-10-15, s. 16 f.

⁴⁸⁷ USIP, *Kabul and the Challenge of Dwindling Foreign Aid*, 2017, s. 16; OCHA, Möte i Kabul, 2020-01-20.

⁴⁸⁸ UNHCR/Världsbanken, juni 2019, s. 21.

⁴⁸⁹ Finland. Migrationsverket, 2019-10-15, s. 12, 16.

⁴⁹⁰ Asylos, augusti 2017, s. 69; Finland. Migrationsverket, 2019-10-15, s. 13.

misstänksamhet och att det kan uppstå frågor som varför personen inte bor med sin familj eller vänner.⁴⁹¹

Vikten av nätverk återspeglas i stadens demografiska sammansättning. Många områden som upplevt stor inflyttning av internflyktingar och andra migranter är sammansatta av personer från samma etniska grupp och invånarna har invandrat från samma provins. En källa beskriver dessa områden som bysamhällen där banden är starkare till hembygden än till andra områden i Kabul.⁴⁹²

Det är enligt vad Migrationsanalys erfar svårt att bedöma vilken roll mer svaga nätverk, bestående av t.ex. personer av samma etnicitet från samma område, kan spela i avsaknad av starkare nätverk i form av familj och släkt. Enligt en rapport finns exempelvis ett starkt och sammanhållet civilsamhälle i Kabuls hazardominerade områden, där invånarna själva tillhandahåller samhällstjänster såsom utbildning och där nyinflyttade har stöd av lokalsamhället. Samma rapport fastslår dock att det är svårt att bedöma vilka möjligheter en återvändare har att integreras i dessa områden.⁴⁹³ En annan källa anger att denna typ av nätverks betydelse tenderar att överskattas.⁴⁹⁴

7.3.6 Återvändare från Europa

Det finns begränsat med information om situationen för återvändare från europeiska länder. I de studier som görs kring återvändande tenderar denna grupp att hamna i skuggan av det betydligt större antal människor som återvänder från grannländerna.⁴⁹⁵ Det görs inga systematiska uppföljningar av situationen för de som återvänder. De flesta studier på området är baserade på intervjuer med ett mindre antal personer.

Det är så vitt Migrationsanalys erfar oklart hur många av återvändarna från Europa som stannar i staden och försöker etablera sig där. Det finns uppgifter om att det är förhållandevis vanligt att man på nytt tar sig till Iran om man har sin familj där.⁴⁹⁶

Att återvända kan för den enskilde och dennes familj uppfattas som ett misslyckande och därför vara förenat med skam. Det finns också uppgifter om att det ska finnas en uppfattning i Afghanistan att den som utvisas måste ha gjort något fel, såsom att ha begått brott och därför har utvisats, vilket också bidrar till stigmatisering.⁴⁹⁷ Stigmatiseringen kan utgöra ett hinder från att återförenas med, och få stöd av, familjen.⁴⁹⁸

Kriminaliteten, särskilt rån, har ökat i Kabul de senaste åren. Kabuls medelklass och alla som uppfattas ha pengar riskerar att drabbas av exempelvis kidnappningar och rån. Kriminaliteten slår dock brett och det finns exempel där personer mördats i anslutning till rån på tillgångar av ett begränsat värde.⁴⁹⁹ Det finns uppgifter om att återvändare från Europa av kriminella

⁴⁹¹ Asylos, augusti 2017, s. 69

⁴⁹² USIP, *Kabul and the Challenge of Dwindling Foreign Aid*, 2017, s. 7, 16.

⁴⁹³ Finland. Migrationsverket, 2019-10-15, s. 23 ff.

⁴⁹⁴ Maley, W., *On the Return of Hazaras to Afghanistan*, 2020-03-04, s. 4, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

⁴⁹⁵ Se avsnitt 7.2.

⁴⁹⁶ Lifos, 2018-12-04, s. 93.

⁴⁹⁷ EASO, *EASO Country of Origin Information Report: Afghanistan: Individuals targeted under societal and legal norms*, 2017-12-12, s. 96 f., [url](#) (Hämtad 2020-03-29); Finland. Migrationsverket, 2019-10-15, s. 20.

⁴⁹⁸ MPI, november 2017, s. 14.

⁴⁹⁹ Se avsnitt 5.2.9

element kan uppfattas vara rika och att de därför riskerar falla offer för denna typ av kriminalitet.⁵⁰⁰ Denna uppgift har emellertid inte kunnat bekräftas av andra källor. Källor som Migrationsanalys konsulterade i Kabul under början av 2020 uppgav emellertid att kriminaliteten är ett problem för alla invånare i staden.⁵⁰¹

Det finns rapportering, återgiven av UNHCR⁵⁰², om att det finns specifika risker för återvändare från Europa som kan härledas till vistelsen i Europa eller andra icke-muslimska länder som sådan. Sådana risker uppges vara att företrädare för myndigheter och säkerhetsstyrkor hotar dessa återvändare för att de ses som förrädare för att de lämnat sitt hemland och för att de betraktar dem som avfallingar eller konvertiter. En annan risk uppges vara att talibanrörelsen uppfattar dem som tillhörandes "andra sidan" och anser dem vara avfallingar, spioner och förrädare. Enligt samma källa kan mycket subtila signaler uppfattas som "oislamiska" och leda till förföljelse från talibanerna eller andra delar av samhället.⁵⁰³ Denna typ av uppgifter är i viss rapportering beskrivna i generella termer utan närmare beskrivning av händelser där det ska ha inträffat. I andra fall finns nyhetsrapportering om konkreta händelser där motivet till en händelse, som t.ex. ett mord eller en kidnappning, anges vara att personen varit i västvärlden eller är "västerniserad". EASO redogör i en rapport för försök att bekräfta att enskilda fall av denna typ som rapporterats i nyhetsmedia ägt rum och vilka motiv som i så fall låg bakom. I vissa fall kunde händelsen i sig inte bekräftas och i övriga fall kunde konstateras att en viss händelse ägt rum, men det hade inte gått att bekräfta att personens vistelse i västvärlden hade koppling till händelsen. I samma rapport citeras en företrädare från IOM som uppger att IOM inte har dokumenterat några fall där företrädare för staten hade gett sig på personer för att de återvänt från väst.⁵⁰⁴

Kabul är generellt mer liberalt än Afghanistan i övrigt och det finns människor där som tagit intryck av trender från västvärlden. Det finns dock starkt konservativa element även i Kabul. Inställningen till västvärldens normer och levnadssätt varierar i samhället såväl som inom enskilda familjer.⁵⁰⁵ Även om det enligt Migrationsanalys bedömning inte är klarlagt i vilken utsträckning återvändare tillskrivs egenskaper enkom till följd av sin vistelse i västvärlden, kan ageranden som kan uppfattas som "oislamiska" eller på annat sätt normbrytande få allvarliga konsekvenser även i Kabul.⁵⁰⁶

7.4 Sammanfattande analys av den humanitära situationen

Som ett resultat av bland annat konflikter som avlöst varandra i över 40 år har Afghanistan omfattande problem med strukturell fattigdom. Konflikter och fattigdom har utgjort och fortsätter att utgöra hinder för utveckling av grundläggande samhällsservice och infrastruktur. I

⁵⁰⁰ EASO, 2017-12-12, s. 99.

⁵⁰¹ Internationell organisation A, Möte i Kabul, 2020-01-20; Afghansk analytiker B, Möte i Kabul, 2020-01-19; Afghansk analytiker A, Möte i Kabul, 2020-01-19.

⁵⁰² Dessa uppgifter baseras dock i huvudsak på en tyskspråkig enkät- och intervjustudie med ett begränsat antal återvändare: UNHCR, *Afghanistan: Compilation of Country of Origin Information (COI) Relevant for Assessing the Availability of an Internal Flight, Relocation or Protection Alternative (IFA/IRA/IPA) to Kabul*, december 2019, s. 20 f., [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

⁵⁰³ UNHCR, december 2019, s. 20 f.

⁵⁰⁴ EASO, 2017-12-12, s. 92 ff.

⁵⁰⁵ EASO, 2017-12-12, s. 100 f.

⁵⁰⁶ Ett exempel på detta är fallet med Farkhunda, en kvinna i Kabul som grundlöst anklagades för att ha bränt koranen och sedan dödades av en upprörd folkmassa: Migrationsverket, Lifos, *Afghanistan - Säkerhetsläget, potentiellt utsatta personkategorier, situationen för kvinnor, barn, hazarer samt internflykt (version 1.0)*, 2016-09-29, s. 15, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

den mån samhällsservice finns tillgänglig är den enskildes fattigdom ofta ett hinder för att i praktiken kunna ta del av den. Fattigdom och en outvecklad arbetsmarknad har en negativ inverkan på människors möjlighet att tillfredsställa grundläggande behov såsom näringsintag.

Under perioden 2001–2014 förbättrades den humanitära situationen i landet på många sätt, fattigdomen minskade och framsteg gjordes bl.a. inom utbildningssektorn. Efter invasionen 2001 ökade den internationella närvaron i landet markant, både i form av militär och tillhörande infrastruktur men också i form av biståndsorganisationer. Utöver att det innebar ett inflöde av direkt bistånd utgjorde den internationella närvaron också en tillväxtmotor i ekonomin. Ekonomisk aktivitet kopplad till den internationella närvaron utgjorde en ansevärd del av Afghanistans bruttonationalprodukt. När den internationella närvaron minskade kraftigt runt 2014 åtföljdes det av ekonomisk tillbakagång, statsfinansiellt såväl som för befolkningen, vilket fick humanitära implikationer.

Det är ännu oklart vad avtalet mellan USA och talibanrörelsen kommer leda till. På lång sikt är fred en förutsättning för ekonomisk och humanitär utveckling och skulle kunna leda till en positiv utveckling på dessa områden. På kortare sikt finns dock en risk att en situation liknande den 2014 uppstår. Farhågor har lyfts om att biståndet till Afghanistan kan komma att minska i dyningarna av en eventuell politisk lösning på konflikten.⁵⁰⁷ Även en positiv utveckling mot en förhandlingslösning riskerar alltså att på kort sikt ha en negativ inverkan på den ekonomiska utvecklingen med försvårade humanitära förhållanden som följd.

⁵⁰⁷ Se t.ex. Världsbanken, 2019-12-05.

8 Avslutande analys och framåtblick

Efter 40 år av konflikt var Afghanistan under 2019 den dödligaste⁵⁰⁸ konflikten i världen. Det gångna året har kännetecknats av intensifierat våld mellan parterna, samtidigt som betydande politiska ansträngningar pågått i syfte att nå ett genombrott i en process mot fred.

Säkerhetsutvecklingen 2019 – med fokus på provinser med högt eller markant försämrat konfliktläge

När det gäller säkerhetsutvecklingen i landet har det under det senaste året inte skett några avgörande förändringar i styrkeförhållandena mellan regeringssidan och upprorsgrupperna. Konfliktläget kan på ett övergripande plan alltså beskrivas som ett dödläge mellan parterna. Läget i flera distrikt har dock varit volatilt och i många områden har distriktskontrollen skiftat händer, om än tillfälligt.

Även om regeringssidan visat sig något mer kapabel under året är bilden komplex. Kapaciteten att pressa tillbaka upprorsgrupperna till minskat initiativ i krigföringen är något som varit märkbart endast i vissa provinser, såsom Helmand, Nangarhar och Ghazni. I andra delar av landet har bilden sett annorlunda ut. Exempelvis har talibanrörelsen markant utökat sin aktivitet i de norra delarna av landet där tidigare relativt stabila provinser sett en starkt försämrad säkerhetssituation, provinserna Balkh och Takhar utgör exempel på detta. I Takhar speglas det försämrade läget framförallt genom massiva internflyktsrörelser under 2019. Även Kunduz och Baghlan är provinser i norr där läget tydligt försämrats under 2019.

Även om den nordliga provinsen Faryab såg sjunkande incidentnivåer och något minskat våld mellan parterna hör provinsen alltså till en av de mest konfliktdrabbade i landet.

Ett försämrat säkerhetsläge i norr har därmed varit signifikant för säkerhetsutvecklingen det senaste året. Trots detta är det Migrationsanalys bedömning att traditionellt konfliktintensiva provinser i syd, sydöst och öst alltså tillhör de mest konfliktdrabbade i landet. Även om konfliktnivån sjunkit markant i Nangarhar under 2019 så hör provinsen fortfarande till en av landets allra mest konfliktintensiva provinser. Även Helmand sällar sig till denna skara, och här har konfliktvåldet mellan parterna också tydligt ökat även om antalet civila offer samtidigt minskat.

Ghazni och Faryab bedöms som fortsatt mycket konfliktdrabbade provinser, liksom Kandahar där också en försämring skett under 2019, även om det inte direkt återspeglas i civila offer under året. Vidare utgör Kunduz en provins med fortsatt högt konfliktläge där situationen också avsevärt försämrats under 2019. Betecknande för situationen i Kunduz är det starka upprorsinflytandet i provinsen, och det snabbt föränderliga läget då parternas kontroll över olika områden växlar frekvent. Även Zabul kan framhållas som en provins med försämrat säkerhetsläge, där antalet civila offer stigit markant under 2019 jämfört med föregående år. Zabul placerar sig också högst i landet beträffande civila offer i förhållande till invånare i provinsen.

Kunar utgör vidare en provins där incidentnivåerna ofta är mycket höga och rapporteringen om läget sparsam även om 2019 års utveckling visar på en nedgång avseende de flesta konfliktindikatorerna. Det genererades dock i Kunar ett stort antal nya internflyktingar under året, över 40 000, vilket återspeglar konfliktskeenden i provinsen med stridigheter mellan bland annat talibanrörelsen och ISKP. Kunar kan också förväntas destabiliseras ytterligare framöver mot bakgrund av att det är hit ISKP framförallt bedöms ha tagit sin tillflykt efter nederlaget i sitt tidigare starka fäste i Nangarhar.

⁵⁰⁸ Över 30 000 konfliktrelaterade dödsoffer har registrerats av Uppsala Conflict Data Program för 2019. Enligt UNAMA var över 3 400 dödsoffer civilpersoner.

Pågående politiska skeenden – Kommer intra-afghanska fredsförhandlingar att inledas?

Den fortsatta säkerhetsutvecklingen under 2020 kommer att vara avhängig viktiga politiska skeenden i landet. Det avtal som den 29 februari slutits i Doha mellan USA och talibanrörelsen är tänkt att utgöra ett första led i en stegvis process mot fred i Afghanistan. Doha-avtalet har föregåtts av en 18 månader lång förhandlingsprocess, från vilken en av huvudparterna i konflikten, den afghanska regeringen, dock varit utesluten. En egentlig fredsprocess påbörjas först när nästa steg i Doha-avtalet initieras: de intra-afghanska förhandlingarna mellan talibanrörelsen och företrädare för den afghanska republiken,⁵⁰⁹ vilket *Crisis Group*-analytikern Andrew Watkins illustrerat med liknelsen:

In the book that's written about the peace process that hopefully ends and resolves the 40 years of conflict in Afghanistan, [the Doha deal] is the Prologue, this isn't even Chapter One.⁵¹⁰

De intra-afghanska förhandlingarna inleddes inte den 10 mars som föreskrivet enligt Doha-avtalet. Oenighet i frågan om en fångutväxling mellan parterna har utgjort ett inledande stort hinder i processen. Den inrikespolitiska splittringen mellan president Ashraf Ghani och hans huvudkonkurrent Abdullah Abdullah, likaså. De anser sig båda, efter det omtvistade presidentvalet, vara rättmätiga ledare av landet. Denna splittring inom den afghanska politiska eliten försvårar situationen och riskerar att inverka negativt på en möjlig process mot fred. USA har nyligen visat sitt missnöje med Ghani och Abdullah genom att dra in en miljard US-dollar i biståndspengar till landet. Det återstår att se om denna åtgärd kommer att bära frukt.

Utbredd krigströtthet, talibanrörelsens intresse av att få ett slut på vad man ser som utländsk ockupation samt den afghanska regeringens intresse av att avsluta det krig som man inte kan vinna militärt, talar för att parterna kommer försöka överkomma de hinder som nu finns i processen.

Även om parterna snart skulle enas på viktiga punkter och därmed lyckas inleda de intra-afghanska förhandlingarna är dock vägen mot fred i landet sannolikt lång och kantad av många svårigheter samt möjligen också av tillfälliga sammanbrott. Parterna kommer att behöva enas om viktiga principer för maktindelning och göra svåra kompromisser som möter både republikens intresse av att behålla rådande system, men också tillgodoser talibanrörelsens intresse av ett system som i deras ögon vilar på en mer islamisk grund.

⁵⁰⁹ Talibanrörelsen erkänner inte den afghanska regeringen som motpart och enligt Doha-avtalet ska förhandlingar inledas mellan "Afghan sides". Kabuls förhandlingsteam behöver därför vara ett bredare team, som inkluderar även andra anhängare av republiken, utöver personer ur den afghanska regeringen.

⁵¹⁰ The Christian Science Monitor, *After US deal, Afghans see long road to peace. Still, they hope*, 2020-03-02, [url](#) (Hämtad 2020-03-29).

Även i ett positivt scenario 2020 är fortsatt våld att vänta

Migrationsanalys bedömer att fortsatt våld sannolikt är att vänta i Afghanistan under 2020 även om parterna snart skulle inleda den intra-afghanska dialogen, och påbörja en väg mot en mer positiv utveckling. En inledd dialog kan dock komma att påverka våldsutvecklingen, och även om viss våldsreducering då troligen är att vänta, åtminstone på vissa platser och under vissa perioder,⁵¹¹ är det även möjligt med periodvist intensifierat våld som ett led i parternas intresse att visa styrka i syfte att nå ett bättre förhandlingsläge. Samtidigt är det troligt att talibanrörelsen iakttar ett visst mått av försiktighet jämfört med tidigare för att inte provocera USA, och därmed riskera en ändrad hållning samt avbrott i stormaktens trupptillbakadragande.

En omfattande vapenvila är dock, enligt Migrationsanalys bedömning, inte trolig inom de närmsta månaderna efter att förhandlingar har inletts. Striderna är, och har varit, en sammanhållande kraft inom talibanrörelsen. Genom att upphöra med stridigheter riskerar rörelsen att förlora krigströtta fotsoldater. Det som möjligen ändå skulle kunna skynda på en vapenvila är dock om spridningen av covid-19 skulle ta fart på allvar i landet, och båda parter därför skulle anse sig nödgade att lägga ner vapen för att adressera ett mer akut pandemihot.

Oberoende av de två huvudaktörernas agerande är fortsatt våldsutövning i landet att vänta av andra aktörer som motsätter sig en fredsprocess, exempelvis ISKP.

Det är således Migrationsanalys bedömning att även i ett *bästa scenario* under 2020 kommer våldet mellan parterna att fortgå. Om parterna under förhandlingarna initialt skulle komma överens om reducerat våld och senare en omfattande vapenvila skulle dock 2020 som helhet kunna bli ett år med markant lägre konfliktintensitet än föregående år.

Uteblivna fredssamtal – risk för ett scenario med fortsatt dödläge men intensifierat våld

Om den inledda processen mot fred å andra sidan skulle kollapsa på grund av uteblivna fredsförhandlingar eller ett senare sammanbrott i påbörjade förhandlingar kommer våldet sannolikt att snabbt eskalera och leda in i ett mer *negativt scenario*. USA:s agerande i en sådan situation kommer då att ha avgörande betydelse för den kommande händelseutvecklingen och även påverka hur negativt detta scenario utvecklas. Om USA skulle besluta sig för att ändå upprätthålla ett betydande bistånd till Afghanistan samt behålla en kritisk massa av soldater i landet, kommer regeringssidan troligen att kunna fortsätta hålla stånd mot talibanrörelsen med ett fortsatt dödläge mellan parterna som följd. Våldsnivåerna kommer sannolikt att öka i ett sådant scenario. Talibanrörelsen kommer söka erövra distriktscentra och ytterligare territorium, vilket kan förväntas medföra intensifierade flygattacker från regeringssidan för att trycka tillbaka upprorsgrupperna. En mer intensiv konflikt med snabbt föränderligt läge är då troligen att vänta, samtidigt som ingendera part kan förväntas ha styrka nog att militärt besegra den andra.

Ett värsta scenario – kan utlösas av både utebliven/kollapsad fredsprocess samt av det nya covid-19-hotet

Om USA i en situation av uteblivna eller kollapsade intra-afghanska fredsförhandlingar skulle besluta sig för att ändå dra tillbaka all trupp från Afghanistan, och samtidigt kraftigt dra ned på annat bistånd till landet, finns det enligt Migrationsanalys bedömning en överhängande risk att utvecklingen leder in i ett *värsta scenario*. Detta skulle innebära att centralmakten i Kabul kraftigt försvagas, och då är inte bara en allt mer våldsam konflikt mellan regeringssidan och talibanrörelsen är att vänta, utan också ett sönderfall i ett vidare inbördeskrig där andra

⁵¹¹ Reducerade våldsnivåer är sannolikt att vänta i områden där amerikansk trupp befinner sig, och kan även bli en följd av kommande överenskommelser mellan parterna under de intra-afghanska förhandlingarna, om dessa inleds. Reducerat våld skulle kunna vara en väg för talibanrörelsen att hålla ihop sina fotsoldater samtidigt som man visar allvar med förhandlingsprocessen.

afghanska fraktioner och lokala makthavare söker tillskansa sig makt och resurser med våldsamme medel.⁵¹² I ett sådant scenario finns också en risk för en internationalisering av kriget, då regionala makter kan förväntas ingripa för att säkra inflytande i Afghanistan, bland annat för att tillgodose egna nationella säkerhetsintressen.

Ett värsta scenario skulle också kunna utlösas av den nya osäkerhetsfaktorn covid-19. Virus skulle kunna få stor spridning i landet med tanke på den ständigt pågående migrationen till och från grannlandet Iran som redan är mycket hårt drabbat. Även om Afghanistans mycket unga befolkning skulle kunna antas vara till landets fördel, är folkhälsan svag och sjukvården bristfällig. Därtill är infektioner i luftvägarna redan idag en av de vanligaste dödsorsakerna i landet.

Det stora hotet mot Afghanistan till följd av covid-19 handlar dock inte enbart om en omfattande virusutbredning i landet som kan leda till ett mycket stort antal smittade och dödade i befolkningen. Det handlar också här om USA:s agerande. Covid-19 förväntas drabba även USA mycket hårt med svåra konsekvenser för den amerikanska ekonomin. Detta kan påverka både biståndsviljan till Afghanistan samt motivationen att behålla trupper i landet om virusutbredningen där börjar ta fart på allvar. Det finns därmed risk för att covid-19 kommer att skynda på den nu planerade takten av amerikanskt trupptillbakadragande. Mest avgörande för Kabulregeringens fortsatta överlevnad kommer dock att vara biståndsinflödet. Den afghanska staten är djupt biståndsberoende, och indraget eller kraftigt sänkt stöd riskerar leda in landet på den väg mot sönderfall och det vidare inbördeskrig som beskrivits ovan som ett värsta scenario.

Sammanfattningsvis är det Migrationsanalys bedömning att fortsatt våld sannolikt är att vänta i Afghanistan under 2020 oberoende av om det ovan beskrivna positiva scenariot eller de olika negativa scenarierna realiserar.

I backspeglarna kan år 2020 komma att betraktas som ett viktigt vägskepp för Afghanistan. Parternas beslut och agerande under året kommer att ha avgörande konsekvenser för hur läget i landet utvecklar sig under året och därefter. Enligt Migrationsanalys bedömning befinner sig Afghanistan nu i ett sådant skede där *status quo* inte längre utgör det mest troliga scenariot på lite sikt. Istället kan vi komma att se tydligare förändringar i konfliktutvecklingen inom de närmsta 6–12 månaderna, antingen i en mer positiv eller negativ riktning.

⁵¹² Detta scenario skulle innebära att historien upprepar sig då paralleller kan dras till det som skedde efter att Sovjetunionen dragit sig ur Afghanistan 1989. Regeringen Najibullah i Kabul lyckades därefter, genom fortsatt sovjetiskt bistånd, överleva fram till 1992 då stödet upphörde och sönderfallet var ett faktum. Det inbördeskrig som därefter följde kom sedan att bana väg för talibanrörelsen att inta makten.

Summary

After four decades of conflict, Afghanistan was in 2019 the deadliest war in the world with over 30,000 battle-related deaths when including both combatants and civilians in the figures.⁵¹³

There have been no substantial changes in the balance of power between the warring parties during the past year. Thus, the state of the conflict can still be described as a military stalemate. Despite this stalemate, violence between the parties has intensified, and even though the Afghan National Security Forces (ANSF) have proven to be slightly more capable in some areas of the country in 2019, the picture is diverse. In provinces like Helmand, Nangarhar and Ghazni the activity of the armed opposition groups has decreased, whereas in the North, the Taliban has staged an offensive making previously relatively calm provinces, like Balkh and Takhar, significantly more insecure.

The overall stalemated situation does not mean that there has been no active contestation over districts and provincial centres during 2019. Locally, the situation can be highly volatile, like in provinces such as Kunduz where district control often is quite fluid and frequently subject to change.

Even though the activity of the Taliban and other insurgent groups, to some extent, has been pushed back by ANSF-operations and airstrikes in provinces like Helmand, Nangarhar and Ghazni, these provinces still constitute some of the most conflict-ridden provinces in the country. Provinces like Faryab, Zabul and Kandahar are also characterised by high levels of violence. Furthermore, the existing volatile situation in Kunar could be expected to deteriorate further due to dynamics related to the Islamic State Khorasan Province, ISKP. After serious setbacks in their previous stronghold in Nangarhar, they now seem to have their strongest presence in Kunar province. This is likely to put Kunar in the limelight in the time ahead.

Regarding the humanitarian situation, over the past years, economic development has stalled in Afghanistan, impacting livelihoods negatively. Poverty is widespread and labour market opportunities, even in the major cities, are scarce. Increasingly, there is a concern among humanitarian actors over food insecurity, mainly due to poverty and natural disasters. The population of internally displaced people and returnees is growing, resulting in increased competition for labour opportunities and basic services in the cities of the country.

Parallel to the past year's security developments there have also been notable political developments affecting the conflict violence as well as the future prospects for peace in Afghanistan. A historic deal has been concluded between the US and the Taliban, paving the way for international troop withdrawal from the country. The deal is expected to lead into Intra-Afghan peace negotiations between the Taliban and representatives of the Afghan government and other adherents of the Afghan republic. These negotiations have not yet materialised due to disagreements, inter alia, on the issue of a prisoner exchange. An existing political rift between the current president Ashraf Ghani and his main rival Abdullah Abdullah, who does not accept Ghani's presidency, also complicates matters and adds to the existing impediments surrounding a possible process towards peace in the country.

Even if the existing hurdles were to be overcome and the Afghan political elite were to unite in a positive process of inclusive peace negotiations with the Taliban, some level of

⁵¹³ *Civilian* deaths as documented by UNAMA amounted to 3,403. Civilians injured amounted to 6,989.

conflict violence is likely to continue during the course of 2020 as a negotiation process is likely to take considerable time.

Conflict developments may also be affected by the new threat that has emerged in the country. The COVID-19 pandemic will potentially have a major impact not only on the lives and the health of people but also on the conflict. Furthermore, COVID-19 could be expected not only to affect Afghanistan directly, but also indirectly due to its impact on the US and its economy. This could influence future US aid policy towards Afghanistan and may also result in a push for an even earlier troop withdrawal from the country than stated in the US-Taliban deal.

Källförteckning

Elektroniska källor

Afghanistan Analysts Network (AAN), *Battle for Faryab: Fighting intensifies on one of Afghanistan's major frontlines*, 2018-03-12, <https://www.afghanistan-analysts.org/battle-for-faryab-fighting-intensifies-on-one-of-afghanistans-major-frontlines/> (Hämtad 2020-03-29)

AAN, *The Afghanistan Election Conundrum (12): Good news and bad news about district numbers*, 2018-08-16, <https://www.afghanistan-analysts.org/the-afghanistan-election-conundrum-12-good-news-and-bad-news-about-district-numbers/> (Hämtad 2020-03-29)

AAN, *Speculation Abounding: Trying to make sense of the attacks against Shias in Herat city*, 2019-02-03, <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/speculation-abounding-trying-to-make-sense-of-the-attacks-against-shias-in-herat-city/> (Hämtad 2020-03-29)

AAN, *Kabul Unpacked: A geographical guide to a metropolis in the making*, mars 2019, <https://www.ecoi.net/en/file/local/2006715/Kabul-Police-Districts.pdf> (Hämtad 2020-03-29)

AAN, *Government Rule Confined to District and Provincial Centres: Zabul's capital under threat*, 2019-11-05, <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/government-rule-confined-to-district-and-provincial-centres-zabuls-capital-under-threat/> (Hämtad 2020-03-29)

AAN, *Hit from Many Sides 1: Unpicking the recent victory against the ISKP in Nangrahar*, 2020-03-01, <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/hit-from-many-sides-1-unpicking-the-recent-victory-against-the-iskp-in-nangrahar/> (Hämtad 2020-03-29)

AAN, *From Doha to Peace? Obstacles rising in the way of intra-Afghan talks*, 2020-03-03, <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/from-doha-to-peace-obstacles-rising-in-the-way-of-intra-afghan-talks/> (Hämtad 2020-03-29)

AAN, *Voices from the Districts, the Violence Mapped: What has happened since the reduction in violence ended?*, 2020-03-21, <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/voices-from-the-districts-the-violence-mapped-what-has-happened-since-the-reduction-in-violence-ended/> (Hämtad 2020-03-29)

Al Jazeera, *Taliban attacks second Afghan city as talks with US wrap up*, 2019-09-02, <https://www.aljazeera.com/news/2019/09/taliban-attacks-afghan-city-talks-wrap-190901051603411.html> (Hämtad 2020-03-29)

Al Jazeera, *Afghanistan's presidential election: Ashraf Ghani declared winner*, 2020-02-18, <https://www.aljazeera.com/news/2020/02/afghanistan-presidential-election-ashraf-ghani-declared-winner-200218135530575.html> (Hämtad 2020-03-29)

Ariana TV, *Afghan forces return to active 'defence position' – minister*, 2020-03-29, översatt artikel hämtad från BBC Monitoring [betaltjänst], <https://monitoring.bbc.co.uk/product/f201jxaz> (Hämtad 2020-03-29)

- Asylos, *Afghanistan: Situation of young male 'Westernised' returnees to Kabul*, augusti 2017, <https://www.asylos.eu/Handlers/Download.ashx?IDMF=687d4df7-bf78-4000-8acc-3f2c07c750ef> (Hämtad 2020-03-29)
- The Asia Foundation, *A Survey of Afghan Returnees 2018*, <https://asiafoundation.org/wp-content/uploads/2019/05/A-Survey-of-the-Afghan-Returnees-2018.pdf> (Hämtad 2020-03-29)
- The Asia Foundation, *A Survey of the Afghan People: Afghanistan in 2019*, 2019-12-02, https://asiafoundation.org/wp-content/uploads/2019/12/2019_Afghan_Survey_Full-Report.pdf (Hämtad 2020-03-29)
- The Atlantic, *The Fall of Kunduz*, 2015-09-28, <https://www.theatlantic.com/international/archive/2015/09/taliban-kunduz-falls/407725/> (Hämtad 2020-03-29)
- BBC, *Kabul bomb: Diplomatic zone attack kills dozens*, 2017-05-31, <https://www.bbc.com/news/world-asia-40102903> (Hämtad 2020-03-29)
- The Christian Science Monitor, *After US deal, Afghans see long road to peace. Still, they hope*, 2020-03-02, <https://www.csmonitor.com/World/Middle-East/2020/0302/After-US-deal-Afghans-see-long-road-to-peace.-Still-they-hope> (Hämtad 2020-03-29)
- Council on Foreign Relations (CFR), *The Taliban*, 2015-01-21, https://www.cfr.org/interactives/taliban?cid=marketing_use-taliban_infoguide-012115#!/taliban?cid=marketing_use-taliban_infoguide-012115 (Hämtad 2020-03-29)
- The Diplomat, *Trump's US-Taliban Move Pushes Afghans Toward Fragile Vote*, 2019-09-10, <https://thediplomat.com/2019/09/trumps-us-taliban-move-pushes-afghans-toward-fragile-vote/> (Hämtad 2020-03-29)
- European Asylum Support Office (EASO), *Country of Origin Information Report: Afghanistan Security Situation*, december 2017, https://coi.easo.europa.eu/administration/easo/PLib/EASO_Afghanistan_security_situation_2017.pdf (Hämtad 2020-03-29)
- EASO, *EASO Country of Origin Information Report: Afghanistan: Individuals targeted under societal and legal norms*, 2017-12-12, <https://www.easo.europa.eu/sites/default/files/publications/coi-Afghanistan-targeting-society.pdf> (Hämtad 2020-03-29)
- EASO, *Country of Origin Information Report: Afghanistan Security Situation - Update*, maj 2018, <https://www.easo.europa.eu/sites/default/files/publications/afghanistan-security-situation-2018.pdf> (Hämtad 2020-03-29)
- EASO, *Afghanistan – Key socio-economic indicators: Focus on Kabul City, Mazar-e Sharif and Herat City*, april 2019, <https://easo.europa.eu/sites/default/files/publications/EASO-COI-Afghanistan-KSEI-April-2019.pdf> (Hämtad 2020-03-29)
- Famine Early Warning Systems Network (FEWS), *Afghanistan Food Security Outlook February to September 2020*, 2020-03-01, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/AFGHANISTAN_Food_Security_Outlook.pdf (Hämtad 2020-03-29)
- Finland. Migrationsverket, *Afghanistan: Fact-Finding Mission to Kabul in April 2019: Situation of Returnees in Kabul*, 2019-10-15, https://migri.fi/documents/5202425/5914056/Afghanistan_FFM_Returnees_MIG-1914851.pdf/ebbe969e-aea8-768d-c10b-37fad4b2bbd2/Afghanistan_FFM_Returnees_MIG-1914851.pdf (Hämtad 2020-03-29)

Foreign Policy, *The Taliban's fight for Hearts and Minds*, 2018-09-12, <https://foreignpolicy.com/2018/09/12/the-talibans-fight-for-hearts-and-minds-ghanistan/> (Hämtad 2020-03-29)

Foreign Policy, *Afghanistan's Forests Are Turning a Profit for the Islamic State*, 2019-07-15, <https://foreignpolicy.com/2019/07/15/afghanistans-forests-are-turning-a-profit-for-the-islamic-state/> (Hämtad 2020-03-29)

Global News, *U.S. Secretary of State Mike Pompeo speaks after signing of peace deal with Taliban*, 2020-02-29, https://www.youtube.com/watch?v=N_SU4FbMcXo (Hämtad 2020-03-29)

GolRA (Central Statistics Organization), *The State of Afghan Cities 2015: Volume 1*, 2015, http://samuelhall.org/wp-content/uploads/2015/09/State-of-Afghan-Cities-2015-Volume_1.pdf (Hämtad 2020-03-02)

GolRA, *Afghanistan Living Conditions Survey 2016-17*, 2017-05-01, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/alcs_2017.pdf (Hämtad 2020-03-02)

GolRA, Ministry of Economy/Världsbanken, *Afghanistan Poverty Status Update. Progress at Risk: An analysis based on the Afghanistan Living Conditions Survey 2013-14, 2011-12, and on the Risk and Vulnerability Assessment 2007-08*, 2017-05-08, <http://documents.worldbank.org/curated/en/667181493794491292/pdf/114741-WP-v1-P159553-PUBLIC.pdf> (Hämtad 2020-03-02)

GolRA, Ministry of Refugees and Repatriation (MoRR), *Afghanistan: Return and Reintegration Response Plan (2018)*, 2018-01-27, <http://www.refworld.org/pdfid/5b2a46f74.pdf> (Hämtad 2020-03-29)

GolRA. (NSIA)/Oxford Poverty and Human Development Initiative (OPHI), *Afghanistan Multidimensional Poverty Index 2016-2017: Report and Analysis*, mars 2019, https://www.mppn.org/wp-content/uploads/2019/03/AFG_2019_vs9_online.pdf (Hämtad 2020-03-29)

GolRA. National Statistic and Information Authority (NSIA), *Estimated Population of Afghanistan 2018-19*, 2019-06-30, <https://www.nsia.gov.af:8080/wp-content/uploads/2019/06/Final-Population-13971.pdf> (Hämtad 2020-03-29)

GolRA. NSIA, *Afghanistan Statistical Yearbook 2018-2019*, juli 2019, https://www.nsia.gov.af:8080/wp-content/uploads/2019/11/Afghanistan-Statistical-Yearbook-2018-19_compressed.pdf (Hämtad 2020-03-29)

GolRA. NSIA, *Estimated Population of Afghanistan 2019-20*, 2019-11-18, https://www.nsia.gov.af:8080/wp-content/uploads/2019/11/Afghanistan-Statistical-Yearbook-2018-19_compressed.pdf (Hämtad 2020-03-29)

The Guardian, *Islamic State claims responsibility for Kabul wedding hall blast*, 2019-08-18, <https://www.theguardian.com/world/2019/aug/17/dozens-feared-dead-or-wounded-after-afghan-wedding-hall-blast> (Hämtad 2020-03-29)

The Guardian, *With Kabul wedding attack, Isis aims to erode Taliban Supremacy*, 2019-08-19, <https://www.theguardian.com/world/2019/aug/19/with-kabul-wedding-attack-isis-aims-to-erode-taliban-supremacy> (Hämtad 2020-03-29)

The Guardian, *Dozens killed in attack on political rally in Kabul*, 2020-03-06, <https://www.theguardian.com/world/2020/mar/06/dozens-killed-in-attack-on-political-rally-in-kabul> (Hämtad 2020-03-29)

Human Rights Watch (HRW), *"I Won't Be A Doctor, and One Day You'll Be Sick": Girls' Access to Education in Afghanistan*, oktober 2017, https://www.hrw.org/sites/default/files/report_pdf/afghanistan1017_web.pdf (Hämtad 2020-03-29)

International Crisis Group (ICG), *The Insurgency in Afghanistan's Heartland*, 2011-06-27, <https://www.crisisgroup.org/asia/south-asia/afghanistan/insurgency-afghanistan-s-heartland> (Hämtad 2020-03-29)

ICG, *The Economic Disaster Behind Afghanistan's Mounting Human Crisis*, 2016-10-03, <https://www.crisisgroup.org/asia/south-asia/afghanistan/economic-disaster-behind-afghanistan-s-mounting-human-crisis> (Hämtad 2020-03-29)

ICG, *U.S. and Taliban Announce Agreement on Afghanistan*, 2020-02-21, <https://www.crisisgroup.org/asia/south-asia/afghanistan/us-and-taliban-announce-agreement-afghanistan> (Hämtad 2020-03-29)

Internal Displacement Monitoring Centre (IDMC), *Afghanistan Country Profile*, odaterad, <https://www.internal-displacement.org/countries/afghanistan> (Hämtad 2020-03-06)

IDMC, *Stuck in the mud: Urban displacement and tenure security in Kabul's informal settlements*, 2019, https://www.internal-displacement.org/global-report/grid2019/downloads/background_papers/HirschHolland_FinalPaper.pdf (Hämtad 2020-03-29)

IDMC, *GRID 2019: Global Report on Internal Displacement*, februari 2019, <https://www.internal-displacement.org/sites/default/files/publications/documents/2019-IDMC-GRID.pdf> (Hämtad 2020-03-29)

IDMC, *A Different Kind of Pressure: The cumulative effects of displacement and return in Afghanistan*, januari 2020, <https://www.internal-displacement.org/sites/default/files/publications/documents/202001-afghanistan-cross-border-report.pdf> (Hämtad 2020-03-29)

Integrated Food Security Phase Classification (IPC), *Afghanistan: Integrated Food Security Phase Classification Snapshot (August 2019-March 2020)*, 2019-11-15, http://www.ipcinfo.org/fileadmin/user_upload/ipcinfo/docs/IPC_Afghanistan_AcuteFoodSecurity_2019Augt2020March_Snapshot.pdf (Hämtad 2020-03-29)

International Organization for Migration (IOM), *Return of undocumented Afghans: Weekly situation report 09-15 September 2018*, 2018-09-15, https://afghanistan.iom.int/sites/default/files/Reports/iom_afghanistanreturn_of_undocumented_afghans-_situation_report_09_-_15_september_2018.pdf (Hämtad 2020-03-29)

IOM, *DTM Afghanistan: Baseline Mobility Assessment - Summary results April-June 2018*, 2018-09-25, <http://displacement.iom.int/system/tdf/reports/AfghanistanBaseline-Mobility-Assessment-Summary-Results-June2018.pdf?file=1&type=node&id=4265> (Hämtad 2020-03-29)

IOM, *Country Fact Sheet Afghanistan 2019*, 2019, https://files.returningfromgermany.de/files/CFS_2019_Afghanistan_EN_.pdf (Hämtad 2020-03-29)

IOM, *Return of Undocumented Afghans: Weekly Situation Report Jan – Dec 2018 / 01- 05 Jan 2019*, 2019-01-05, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/iom_afghanistan-return_of_undocumented_afghans-_situation_report_30_dec_2018_05_jan_2019_-_es_0.pdf (Hämtad 2020-03-29)

- IOM/UNHCR, *Returns to Afghanistan 2018: Joint IOM-UNHCR Summary Report*, maj 2019, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/iom_unhcr_2018_joint_return_report_final_24jun_2019english.pdf (hämtad 2020-03-29)
- IOM, *DTM Afghanistan Baseline Mobility Assessment : Summary Results Round 8 Mar – Jun 2019*, 2019-07-01, https://displacement.iom.int/system/tdf/reports/IOM-Afghanistan-Baseline-Mobility-Assessment-Summary-Results-June-2019-English_0.pdf?file=1&type=node&id=6651 (Hämtad 2020-03-29)
- IOM, *Return of Undocumented Afghans: Weekly Situation Report 5 – 11 Jan 2020*, 2020-01-12, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/iom_afghanistan-return_of_undocumented_afghans_-_situation_report_5_-_11_jan_2020.pdf (Hämtad 2020-03-29)
- The Intercept, *Will a quiet week in Afghanistan lay the groundwork for peace*, 2020-02-28, <https://theintercept.com/2020/02/28/afghanistan-partial-ceasefire-taliban/> (Hämtad 2020-03-29)
- Internationella valutafonden (IMF), *GDP per capita, current prices: Purchasing power parity; international dollars per capita*, [odaterad], <https://www.imf.org/external/datamapper/PPP@WEO/OEMDC/ADVEC/WEOWORLD/AFG> (Hämtad 2020-03-02)
- Khaama Press, *Taliban, army soldiers suffer heavy casualties in Takhar clash*, 2018-11-08, <https://www.khaama.com/taliban-army-soldiers-suffer-heavy-casualties-in-takhar-clash-02705/> (Hämtad 2020-03-29)
- Khaama Press, *Deadly ISIS attack on Mazari's memorial gathering in Kabul killed or injured over 100 civilians*, 2020-03-06, <https://www.khaama.com/casualties-feared-as-gunmen-stormed-mazaris-memorial-ceremony-in-kabul-879070/> (Hämtad 2020-03-29)
- Long War Journal (LWJ), hemsida, *about*, odaterad, <https://www.longwarjournal.org/about> (Hämtad 2020-03-29)
- LWJ, *Mapping Taliban Control in Afghanistan*, odaterad, <https://www.longwarjournal.org/mapping-taliban-control-in-afghanistan> (Hämtad 2020-03-09)
- LWJ, *Taliban assaults Farah City*, 2019-09-06, <https://www.longwarjournal.org/archives/2019/09/taliban-assaults-farah-city.php> (Hämtad 2020-03-29)
- LWJ, *Taliban overruns district HQ in Zabul*, 2019-11-11, <https://www.longwarjournal.org/archives/2019/11/taliban-overruns-district-hq-in-zabul.php> (Hämtad 2020-03-29)
- Loschmann, C., Marchand, K. (Small Bus Econ), *The labor market reintegration of returned refugees in Afghanistan*, 2020, <https://doi.org/10.1007/s11187-019-00315-w> (Hämtad 2020-03-29)
- Maley, W., *On the Return of Hazaras to Afghanistan*, 2020-03-04, <https://amasosite.files.wordpress.com/2020/03/maley-hazaras-4.3.20.pdf> (Hämtad 2020-03-29)
- Migration Policy Institute (MPI), *From Forced Migration to Forced Returns in Afghanistan: Policy and Program Implications*, november 2017, <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/TCM2017-Afghanistan-FINAL.pdf> (Hämtad 2020-03-29)
- Migrationsverket, Lifos, *Afghanistan - Säkerhetsläget, potentiellt utsatta personkategorier, situationen för kvinnor, barn, hazarer samt internflykt (version 1.0)*, 2016-09-29, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=38241> (Hämtad 2020-03-29)

- Migrationsverket, Lifos, *Afghanistan – säkerhetsläget i Ghazni (version 2.0)*, 2019-05-29, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=43149> (Hämtad 2020-03-29)
- Migrationsverket, Migrationsanalys, *Lägesanalys Afghanistan – pådrivande faktorer bakom, och aktuell konfliktkontext till, det kraftigt ökade antalet civila offer under juli 2019 (version 1.0)*, 2019-08-23, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=43508> (Hämtad 2020-03-29)
- Migrationsverket, Migrationsanalys, *Landinformation: Afghanistan – Medborgarskap, folkbokföring och identitetshandlingar (version 2.0)*, 2020-02-25, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=44055> (Hämtad 2020-03-29)
- Migrationsverket, Lifos, *Säkerhetsläget i Afghanistan*, 2018-12-04, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=42414> (Hämtad 2020-03-29)
- Mixed Migration Centre (MMC), *Distant Dreams: Understanding the aspirations of Afghan returnees*, januari 2019, <https://drc.ngo/media/5222134/mixed-migration-understanding-afghan-returnees.pdf> (Hämtad 2020-03-29)
- NATO (North Atlantic Treaty Organization), ISAF's mission in Afghanistan (2001-2014), 2015-09-01, https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_69366.htm (Hämtad 2020-03-29)
- The National, *Afghans drift between hope and fear day after signing of US-Taliban deal*, 2020-03-01, <https://www.thenational.ae/world/asia/afghans-drift-between-hope-and-fear-day-after-signing-of-us-taliban-deal-1.986675> (Hämtad 2020-03-29)
- The New York Times (NYT), *When the Taliban Are at the Gates a City Has One Choice: Pay up*, 2018-05-07, <https://www.nytimes.com/2018/05/07/world/asia/afghanistan-taliban-ghazni.html> (Hämtad 2020-03-29)
- NYT, *How the U.S. Government Misleads the Public on Afghanistan*, 2018-09-08, <https://www.nytimes.com/interactive/2018/09/08/world/asia/us-misleads-on-afghanistan.html?mtrref=www.google.com> (Hämtad 2020-03-29)
- NYT, *Rocket Attack Wounds at Least 5 Marines in Afghanistan*, 2019-10-23, <https://www.nytimes.com/2019/10/23/world/asia/marines-afghanistan-wounded-taliban.html> (Hämtad 2020-03-29)
- NYT, *Taliban Attack U.S. Base in Afghanistan as Negotiators Talk Peace*, 2019-12-11, <https://www.nytimes.com/2019/12/11/world/asia/Afghanistan-bagram-airfield-attack.html> (Hämtad 2020-03-29)
- NYT, *Taliban and U.S. Strike Deal to Withdraw American Troops From Afghanistan*, 2020-02-29, <https://www.nytimes.com/2020/02/29/world/asia/us-taliban-deal.html> (Hämtad 2020-03-29)
- NYT, *Afghan President Orders Taliban Prisoner Release*, 2020-03-10, <https://www.nytimes.com/2020/03/10/world/asia/taliban-prisoner-release.html> (Hämtad 2020-03-29)
- Norge. Landinfo, *Temanotat Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i provinsen Helmand*, 2016-11-11, <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2018/03/Afghanistan-Sikkerhetssituasjonen-i-provinsen-Helmand-11112016.pdf> (Hämtad 2020-03-29)
- Norge. Landinfo, *Temanotat Afghanistan: Nettverk*, 2017-09-19, <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2018/03/Afghanistan-Nettverk-19092017.pdf> (Hämtad 2020-03-29)

- Norge. Landinfo, *Respons Afghanistan: sikkerhetssituasjonen i den sørlige regionen – oppdatering*, 2018-09-07, <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2018/09/Respons-Sikkerhetssituasjonen-i-den-sørlige-regionen-oppdatering-07092018-final.pdf> (Hämtad 2020-03-29)
- Norge. Landinfo, *Temanotat Afghanistan: Humanitære forhold*, 2018-12-14, <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2018/12/Temanotat-Afghanistan-Humanit%C3%A6re-forhold-14122018.pdf> (Hämtad 2020-03-29)
- Norge. Landinfo, *Afghanistan: Urbane Herat – strukturelle forhold og migrasjon*, 2019-11-20, <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2019/11/Temanotat-Afghanistan-Urbane-Herat-strukturelle-forhold-og-migrasjon-20112019.pdf> (Hämtad 2020-03-29)
- Norge. Landinfo, *Temanotat Afghanistan: Sikkerhetssituasjon og konfliktmonster i 2019*, 2020-01-22, <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2020/01/Temanotat-Afghanistan-Sikkerhetssituasjonen-og-konfliktmonster-i-2019-22012020.pdf> (Hämtad 2020-03-29)
- Norwegian Refugee Council (NRC)/IDMC/Samuel Hall, *Escaping War: Where to Next?*, januari 2018, https://www.nrc.no/globalassets/pdf/reports/escaping-war---where-to-next/nrc_idp_escaping-war_where-to-next.pdf (Hämtad 2020-03-29)
- NRC, *Education in Emergencies: Children in Distress*, 2018-09-27, https://www.nrc.no/globalassets/pdf/reports/education-in-emergencies-children-indistress/nrc-education_in_emergencies-report-full-screen.pdf (Hämtad 2020-03-29)
- OCHA (The United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), *Humanitarian Bulletin Afghanistan*, 2016-07-31, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/afg_monthly_humanitarian_bulletin_july_2016_0.pdf (Hämtad 2020-03-29)
- OCHA, *Humanitarian Needs Overview: Afghanistan*, december 2017, https://www.OCHA.org/sites/OCHA/files/dms/afg_2018_humanitarian_needs_overview_0.pdf (Hämtad 2020-03-29)
- OCHA, *Humanitarian Response Plan: Afghanistan 2018-2021*, december 2017, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/afg_2018_humanitarian_response_plan_3.pdf (Hämtad 2020-03-29)
- OCHA/REACH, *Afghanistan HTR Assessment Report*, juni 2018, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/reach_afg_report_hard_to_reach_assessment_june_2018_0.pdf (Hämtad 2020-03-29)
- OCHA, *Humanitarian Response Plan: Afghanistan 2018-2021 (2019 update)*, december 2018, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/afg_2019_humanitarian_response_plan.pdf (Hämtad 2020-03-29)
- OCHA, *Summary of conflict induced displacements (1 Jan to 31 Dec 2018) [dataset]*, 2019-01-28, <https://data.humdata.org/dataset/afghanistan-conflict-induced-displacements-in-2018> (Hämtad 2020-02-25)
- OCHA, *Afghanistan: Kunar Conflict (Update as of 3 April 2019)*, 2019-04-04, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/20190404_ocha_update_kunar_conflict_displacement.pdf (Hämtad 2020-03-29)
- OCHA, *Afghanistan: Forced to flee*, 2019-04-30, <https://www.unocha.org/story/afghanistan-forced-flee> (Hämtad 2020-03-29)

OCHA, *Afghanistan, Snapshot of Population Movements (January to December 2019)*, 2019-12-31, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/afg_population_movement_snapshot_20200115.pdf (Hämtad 2020-03-29)

OCHA, *Humanitarian Needs Overview: Afghanistan*, december 2019, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/afg_humanitarian_needs_overview_2020.pdf (Hämtad 2020-03-29)

OCHA, *Humanitarian Response Plan: Afghanistan 2018-2021 (2020 revision)*, december 2019, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/afg_2018_2021_humanitarian_response_plan_2020.pdf (Hämtad 2020-03-29)

OCHA, *Summary of conflict induced displacements (1 Jan to 30 Dec 2019) [dataset]*, 2020-03-03, <https://data.humdata.org/dataset/afghanistan-conflict-induced-displacements-in-2019> (Hämtad 2020-03-08)

OCHA/WHO, *Afghanistan – Brief: COVID-19 (No. 15)*, 2020-03-18, <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/20200318-sitrep-covid-19.pdf> (Hämtad 2020-03-29)

Overseas Development Institute (ODI), *Life under the Taliban shadow government*, juni 2018, <https://www.odi.org/sites/odi.org.uk/files/resource-documents/12269.pdf> (Hämtad 2020-03-29)

Oxfam, *Returning to Fragility: Exploring the link between conflict and returnees in Afghanistan*, januari 2018, https://d1tn3vj7xz9fdh.cloudfront.net/s3fs-public/file_attachments/rr-returning-fragility-afghanistan-310118-en.pdf (Hämtad 2020-03-29)

REACH, *Afghanistan Multi-Cluster Needs Assessment: Shelter and WASH in Informal Settlements*, november 2017, http://www.reachresourcecentre.info/system/files/resource-documents/reach_afg_report_multi-cluster_needs_assessment_wash_and_esnfi_november2017_0.pdf (Hämtad 2020-03-29)

REACH, *Research Terms of Reference: Hard to Reach Assessments (HTR) – District profiling and monitoring AFG1903 (version 1)*, juni 2019, https://www.impact-repository.org/document/reach/2a77c001/REACH_AFG_ToR_Hard-to-Reach-District-Needs-Assessment_February2020.pdf (Hämtad 2020-03-29)

RFE/RL Gandhara, *Taliban Capture Key Afghan Districts Bordering Central Asia*, 2019-09-10, <https://gandhara.rferl.org/a/taliban-capture-key-afghan-districts-bordering-central-asia/30156988.html> (Hämtad 2020-03-29)

RFE/RL, Gandhara, *U.S. Urges Afghan Government, Taliban To Move Forward With Prisoner Releases*, 2020-03-19, <https://gandhara.rferl.org/a/u-s-urges-afghan-government-taliban-to-move-forward-with-prisoner-releases/30496686.html> (Hämtad 2020-03-29)

RFE/RL, Gandhara, *Abdullah Says Release Of Taliban Prisoners 'Beneficial' For Peace Process*, 2020-03-26, <https://gandhara.rferl.org/a/abdullah-says-release-of-taliban-prisoners-beneficial-for-peace-process/30510679.html> (Hämtad 2020-03-29)

SIGAR (Special Inspector General for Afghanistan Reconstruction), *Quarterly Report to the United States Congress*, 2016-04-30, <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/2016-04-30qr.pdf> (Hämtad 2020-03-29)

SIGAR, *Quarterly Report to the United States Congress*, 2018-07-30, <https://www.sigar.mil/pdf/quarterlyreports/2018-07-30qr.pdf> (Hämtad 2020-03-29)

- SIGAR, *Quarterly Report to the United States Congress*, 2019-01-30, <https://www.sigar.mil/pdf/quarterlyreports/2019-01-30qr.pdf> (Hämtad 2020-03-29)
- SIGAR, *Quarterly Report to the United States Congress*, 2019-04-30, <https://www.sigar.mil/pdf/quarterlyreports/2019-04-30qr.pdf> (Hämtad 2020-03-29)
- SIGAR, *Quarterly Report to the United States Congress*, 2019-07-30, <https://www.sigar.mil/pdf/quarterlyreports/2019-07-30qr.pdf> (Hämtad 2020-03-29)
- SIGAR, *Quarterly Report to the United States Congress*, 2020-01-30, <https://www.sigar.mil/pdf/quarterlyreports/2020-01-30qr.pdf> (Hämtad 2020-03-29)
- Strand, A., *Financing Education in Afghanistan: Opportunities for Action*, juli 2015, <https://www.cmi.no/publications/file/6154-financing-education-in-afghanistan.pdf> (Hämtad 2020-03-29)
- Task Force on the Kabul Informal Settlements, *Winter Assistance to the Kabul Informal Settlements 2014/2015: Report on the Post-Distribution Monitoring Survey*, april 2015, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/pdm_kis_2015_-_final_report.pdf (Hämtad 2020-03-29)
- The New Humanitarian, *As conflict spreads, chronic displacement becomes a powderkeg in Afghanistan*, 2018-04-09, <https://www.thenewhumanitarian.org/feature/2018/04/09/conflict-spreads-chronic-displacement-becomes-powderkeg-afghanistan> (Hämtad 2020-03-29)
- The New Humanitarian, *As Afghanistan's capital grows, its residents scramble for clean water*, 2019-02-19, <http://www.thenewhumanitarian.org/feature/2019/02/19/afghanistan-capital-residents-scramble-clean-water-climate-change> (Hämtad 2020-03-29)
- The Washington Post, *In long-suffering Afghanistan, this is a peace deal worth trying*, 2020-02-16, <https://www.washingtonpost.com/opinions/2020/02/16/long-suffering-afghanistan-this-is-peace-deal-worth-trying/> (Hämtad 2020-03-29)
- The Washington Post, *U.S.–Taliban peace deal*, 2020-02-29, <https://www.washingtonpost.com/context/u-s-taliban-peace-deal/7aab0f58-dd5c-430d-9557-1b6672d889c3/> (Hämtad 2020-03-29)
- TOLO News, *Suicide Attack at Ghani Campaign Rally Kills 26, Wounds 42*, 2019-09-18, <https://tolonews.com/afghanistan/blast-president-ghani-campaign-rally-kills-24-wounds-30> (Hämtad 2020-03-29)
- TOLO News, *Ongoing Fighting In Six Districts of Faryab: Residents*, 2019-10-10, <https://tolonews.com/afghanistan/ongoing-fighting-six-districts-faryab-residents> (Hämtad 2020-03-29)
- TOLO News, *Taliban's Decision to Resume Violence Sparks Intl Criticism*, 2020-03-03, <https://tolonews.com/afghanistan/taliban%E2%80%99s-decision-resume-violence-sparks-intl-criticism> (Hämtad 2020-03-29)
- TOLO News, *No Decline in Enemy Attacks: MoD*, 2020-03-19, <https://tolonews.com/afghanistan/no-decline-enemy-attacks-mod> (Hämtad 2020-03-29)
- TOLO News, *Taliban Violence Spikes as Nation Grapples with Coronavirus*, 2020-03-23, <https://tolonews.com/afghanistan/taliban-violence-spikes-nation-grapples-coronavirus> (Hämtad 2020-03-29)

TOLO News, *25 Killed in Attack at Dharamshala, Sikh Temple in Kabul*, 2020-03-25, <https://tolonews.com/afghanistan/fighting-inside-sikh-worship-area-kabul> (Hämtad 2020-03-29)

UCDP (Uppsala Conflict Data Program), *Afghanistan*, odaterad, <http://ucdp.uu.se/#country/700> (Hämtad 2020-03-29)

UNAMA (United Nations Assistance Mission in Afghanistan), *Afghanistan: Protection of Civilians in Armed Conflict - Annual Report 2018*, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/unama_annual_protection_of_civilians_report_2018_-_23_feb_2019_-_english.pdf (Hämtad 2020-03-29)

UNAMA, *Afghanistan: Protection of Civilians in Armed Conflict - Annual Report 2017*, februari 2018, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/afghanistan_protection_of_civilians_annual_report_2017_final_6_march.pdf (Hämtad 2020-03-29)

UNAMA, *Midyear Update on the Protection of Civilians in Armed Conflict: 1 January to 30 June 2019*, 2019-07-30, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/unama_poc_mid-year_update_2019_-_30_july_2019_english.pdf (Hämtad 2020-03-29)

UNAMA, *UN Reminds parties of their responsibility to protect civilians – Civilian casualty rates spike in July*, 2019-08-03, <https://unama.unmissions.org/un-reminds-parties-their-responsibility-protect-civilians-civilian-casualty-rates-spike-july> (Hämtad 2020-03-29)

UNAMA, *Quarterly Report on the Protection of Civilians in Armed Conflict 1 January to 30 September*, 2019-10-17, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/unama_protection_of_civilians_in_armed_conflict_-_3rd_quarter_update_2019.pdf (Hämtad 2020-03-29)

UNAMA, *Afghanistan: Protection of Civilians in Armed Conflict - Annual Report 2019*, februari 2020, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/afghanistan_protection_of_civilians_annual_report_2019_-_22_february.pdf (Hämtad 2020-03-29)

UNAMA, *United Nations Condemns Attack Targeting Civilians at Kabul Commemoration Event*, 2020-03-06, <https://unama.unmissions.org/united-nations-condemns-attack-targeting-civilians-kabul-commemoration-event> (Hämtad 2020-03-29)

UNHCR, *Returnee and Internally Displaced Persons Monitoring Report*, maj 2018, <https://data2.unhcr.org/fr/documents/download/64059> (Hämtad 2020-03-29)

UNHCR, *Afghan Assisted Return Weekly Update*, 2018-12-31, <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/67475.pdf> (Hämtad 2020-03-29)

UNHCR/Världsbanken, *Living Conditions and Settlement Decisions of Recent Afghan Returnees: Findings from a 2018 Phone Survey of Afghan Returnees and UNHCR data*, juni 2019, <http://documents.worldbank.org/curated/en/344311561017281303/pdf/Living-Conditions-and-Settlement-Decisions-of-Recent-Afghan-Returnees-Findings-from-a-2018-Phone-Survey-of-Afghan-Returnees-and-UNHCR-data.pdf> (Hämtad 2020-03-29)

UNHCR, *Afghanistan: Compilation of Country of Origin Information (COI) Relevant for Assessing the Availability of an Internal Flight, Relocation or Protection Alternative (IFA/IRA/IPA) to Kabul*, december 2019, <https://www.ecoi.net/en/file/local/2021212/5def56204.pdf> (Hämtad 2020-03-29)

UNHCR, *Afghanistan: Voluntary Repatriation Update*, december 2019, <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/74038.pdf> (Hämtad 2020-03-29)

UNHCR/GoIRA, Ministry of Refugees and Repatriation (MoRR), *Afghanistan - Priority Areas of Return and Reintegration: A Synopsis*, januari 2020, <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/74015.pdf> (Hämtad 2020-03-29)

United Nations Secretary-General (UNSG), *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security*, 2019-06-14, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/sg_report_on_afghanistan_-_english_-_14_june_2019.pdf (Hämtad 2020-03-29)

UNSG, *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security*, 2019-12-10, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/sg_report_on_afghanistan_10_december_2019.pdf (Hämtad 2020-03-29)

UNSG, *The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security: Report of the Secretary-General, A/74/753-S/2020/210*, 2020-03-17, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/sg_report_on_afghanistan_17_march_2020.pdf (Hämtad 2020-03-29)

United States Air Forces Central Command, *2013-2019 Airpower Statistics*, 2020-01-31, <https://www.afcent.af.mil/Portals/82/Documents/Airpower%20summary/Jan%202020%20Airpower%20Summary.pdf?ver=2020-02-13-032911-670> (Hämtad 2020-03-29)

United States Institute of Peace (USIP), *Kabul and the Challenge of Dwindling Foreign Aid*, 2017, https://www.usip.org/sites/default/files/2017-04/pw126_kabul-and-the-challenge-of-dwindling-foreign-aid.pdf (Hämtad 2020-03-29)

USIP, *Insurgent Bureaucracy: How the Taliban Makes Policy*, november 2019, <http://www.acbar.org/upload/157666190089.pdf> (Hämtad 2020-03-29)

USIP, *Another Afghan Election Crisis and the Challenge of Power-Sharing*, 2020-03-10, <https://www.usip.org/publications/2020/03/another-afghan-election-crisis-and-challenge-power-sharing> (Hämtad 2020-03-29)

Uppsala universitet, Department of Peace and Conflict Research, *Methodology*, odaterad, <http://pcr.uu.se/research/ucdp/methodology/> (Hämtad 2020-03-29)

US Department of Defense, Report to Congress, *Enhancing Security and Stability In Afghanistan*, december 2019, <https://media.defense.gov/2020/Jan/23/2002238296/-1/-1/1/1225-REPORT-DECEMBER-2019.PDF> (Hämtad 2020-03-29)

Vienna Institute for International Dialogue and Cooperation (VIDC), *Refugees Return to Poverty, Unemployment and Despair: Afghanistan's labor market and the status of women*, november 2018, http://www.vidc.org/fileadmin/Bibliothek/DP/Foto_Veranst/Fanizadeh/Afghanistan_5.11.18/Afghanistan_s_labor_market_and_the_status_of_women.pdf (Hämtad 2020-03-29)

Världsbanken, *Financing Peace: Fiscal Challenges and Implications for a Post-Settlement Afghanistan*, 2019-12-05, <http://documents.worldbank.org/curated/en/776581575555846850/pdf/Financing-Peace-Fiscal-Challenges-and-Implications-for-a-Post-Settlement-Afghanistan.pdf> (Hämtad 2020-03-29)

World Bank Institute, *Introduction to Poverty Analysis*, augusti 2005, <http://sitersources.worldbank.org/PGLP/Resources/PovertyManual.pdf> (Hämtad 2020-03-02)

Muntliga källor

Afghansk analytiker A, Möte i Kabul, maj 2017; Möte i Kabul, 2020-01-19, E-post, 2020-01-22

Afghansk analytiker B, Möte i Kabul, 2020-01-19

Afghansk analytiker C, Möte i Kabul, 2016-04-19; Whatsapp-intervju, 2018-08-29

Internationell NGO, Möte i Kabul, 2018-12-02; 2020-01-19; E-post, 2020-01-23, 2020-01-27

Internationell organisation A, Möte i Kabul, 2020-01-20

Internationell organisation B, Möte i Kabul, 2020-01-20

Internationell säkerhetsanalytiker A i Kabul, E-post, 2018-08-18, 2020-02-06

OCHA, Möte i Kabul, 2020-01-20

Therese Pettersson, Projektledare, UCDP (Uppsala Conflict Data Program), Telefonsamtal, 2018-09-13; E-post, 2020-01-31; E-post, 2020-03-10

Otryckta källor

Migrationsverket, rättsavdelningen, *Omständigheter som har betydelse för att bedöma konflikter inom flyktingrätten*, 2017-11-20, dnr. 1.3.4-2017-125463